

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A junktim.

Budapest, szeptember 12.

A mai bécsi jelentések a kiegyezés sorsáról sokkal optimisztikusabbak, mint voltak az eddigiek. Hogy miért, azt nehéz volna megindokolni, de mint tény, érdekes. Tulajdonképpen mi nem is igen hittünk eddig sem abban, hogy a kiegyezés elé olyan akadály gördüljön, amely annak létrejöttét megakasztja, hisz a kormány már hivatalbalépésekor kijelentette, hogy a vámközösséget 1917-ig fenn fogja tartani s a kiegyezés mégis csak jobb Ausztriára, mint a reciprocitás alapján föntartott közösség.

Az a nagy zaj, amelyet a bécsi lapok a junktim kérdése körül csaptak, nekünk alapjában érthetetlen volt. Nem vagyunk ugyan semmiféle ilyen junktimnak hívei, mert azt tartjuk, hogy a kiegyezés, a kvóta egymástól különálló kérdések s egymástól függetlenül döntenők el, éppen úgy, mint a jegybank szabadalmanak meghosszabbítása vagy az önálló magyar jegybank felállításának kérdése is, de azért nem láttuk az okát annak, hogy miért háborodjunk föl az osztrák kormány által követelt junktimon annyira, mint fölháborodott a kormányunk néhány szócsöve. Végre is ha a Wekerle-kormány beleegyezett abba, hogy a Széll-Körber-féle megállapodások revíziója helyett az egész kiegyezési komplexumot újra szabályozza Ausztriával, szóval, hogy revízió alá veszi mind-

azokat a kérdéseket, amelyekben gazdasági érdekeink az osztrák gazdasági érdekekkel érintkeznek, nem látjuk abban Magyarország sérelmét, hogy a kiegyezéssel együtt a kvótakérdés is, a jegybank-kérdés is összekapcsolassék.

Azt csakugyan senki sem foghatja reánk, hogy mi a Beckék szekerét akarják tolni, de nem értjük, hogy a kormány miért akarja éppen ezen a ponton visszautasítani azt, hogy az Ausztriával szemben tanúsított eddigi érthetetlen, és a magyar közvélemény előtt népszerűtlen magatartásának konzekvenciáit levonja. Attól a pillanattól fogva, hogy a kormány a limine lemondott az önálló vámterületről, elveszítette azt a jogot, hogy gazdasági önállóságunk kivására irányuló törekvésének őszinteségében hinni lehessen. Azzal a hamis és semmi tekintetben meg nem álló érveléssel, hogy a Fejérváry-kormány által megkötött és szükségrendeletek formájában életbe léptetett külföldi szerződések a gazdasági önállóságot kizárják, meg sem próbálta, hogy kivívni igyekezzék gazdasági különválásunkat. Ismételtén kimutattuk, de különben is mindenki, aki a kérdést ismeri, tudja, hogy a külföldi szerződések nem követelik meg Ausztria és Magyarország között a forgalom szabadságát, erről egyetlen szó a külföldi szerződésekben nincs, sőt nem is lehet, mert éppen a külföldi államoknak állana érdekükben, hogy Ausztria és Magyarország között is védvámok le-

gyenek. Tehát a kormány félre akarta vezetni az országot, mikor a külföldi szerződéseket, mint kényszerítő körülményt állította eléje a közös vámterület fenntartására.

Mi a gazdasági közösség fentartására irányuló tárgyalásokat az országra nézve sokkal vészthozóbbaknak tartjuk, mint azt, hogy a kvótakérdést és a bankkérdést is most már junktim kösse össze a kiegyezés sorsával. Annak a nagy erőfeszítésnek, melyet a kormány most a junktim visszautasítására kifejt, szerintünk nem akar más célja lenni, mint hogy a kiegyezési vereséget egy semmit sem mondó s az országra nézve semminemű eredménynyel nem járó kis taktikai sikerrel fedezze. Mert abban a körülményben, hogy a magyar vezényszóért a kormány még a kvótafelemelésről is hajlandó volna tárgyalni, azt látjuk, hogy a magyar kormány nem akarja a limine visszautasítani a junktimot, hanem közte és az osztrák kormány között mindössze csak a junktim terjedelmére nézve van eltérés s hogy a magyar kormány nem a junktim ellen tiltakozik, hanem annak körébe a kvótán és a kiegyezésen kívül a hadseregrel vonatkozó nemzeti követeléseket is be akarja vonni.

Sőt talán az országra nézve még tisztább és még világosabb helyzetet teremtet a junktim, mint az, ha a kiegyezési komplexumból kikapcsolják a kvótát és a bankot. Az ország egyszerre

A nászutazás.

Írta: Gyöngyösy László.

(Utánnovás tilos.)

Fajd kicsi, de fényűző, felvidéki városka. Istenem, mikor itt a természet is olyan pompázó hegyeivel, völgyeivel, szelbnél-szebb tájképet mutat, minden fordulónál, nem a hasznos bort, buzát, hanem a szépséget szórja mindkét kezével. Tehát mondom, selymes és illatos, régi ős-nemes hölgyei és férfiai közé egy előkelő és kifogástalan gavallér, névszerint Dinka János került valamelyik szomszéd városból. (Annyi város van itt a környéken, hogy két vármegyében sincs több. Itt még a falu is ősrégi nemes mivoltánál fogva szabad királyi város.) Erdész volt itt is, városi erdőgondnoknak választották. Vereses de sugár bajuszu, löcslábu, de karsu termete volt, aki vadászöltönyben és egyéb zöld-kék feltűnő ruhába járt. Igen előkelően tudott pislogni kék szemével s kifogástalan nembánomsággal fizette ki a pezs-gőt, ha a nyakára rendelték — tréfából a fajdi uraságok.

Parasztos nyelven így mondják: zsák megfeli a foltját — de így csak a felvidéki jövevény György Lászlóné beszél s a fajdiak más-kép mondják — így: az előkelő rokonlekek egymásra találnak. Dinka hamar szemet vetett Hlimóczy Sáríkára, aki szinten olyan előkelő, karsu termet s pompásan öltözködő és előkelően beszélni tudó kisasszony, mint amilyen gavallér a maga nemében Dinka ur. Anyja, apja ide való volt, de állami hivatalt

vállalt az öreg, amíg élt, pedig aligha volt rászorulva, mert valahol a lengyel határon hávasa volt. Látni nem látta senki, mert nehéz oda a nagy hegyektől ellátni, no de ki kétkednék benne?

Mikor az apjuk meghalt, anyjuk a szép Sáríkával visszajött ebbe az uri városba, mert odalent az Alföldön csiszolatlan, durva emberek közt nagyon szenvedett. Itt megirigyelték, ünnepezték Sáríkat pompás ruhájáért, temérdek szép kalapjáért.

No — gondolá Dinka János — e sok kalap és ruha mögött egyebnek is kell lenni.

És az okos Dinka János olykor-olykor úgy odavetődött, hogy neki is van egy nagybátyja Polyócson, aki mindenét ráhagyja.

— Bizonyosan még kedves jó erőben levő uri ember lehet? — tapogatózik Hlimóczy.

— Jó hatvanas, de végképen megromlott gyomra a sok erős bortól és vadpecsenyék-től... Szegény öregnek most egyedüli mulatozása, hogy azt nézegeti, hogy fejlődött a királyi kegyelem alapján ősrégi XIII. ...-ik századbéli egyszerű czimerünk mostani ékes-sége...

— Nemes, hozzá méltó foglalkozás... Szegény öreg ur már csak a multnak él tehát — sajnálkozott felette Hlimóczy.

— A jövendőt meg bennem nézi... Minden vagyonát nekem testálja — jelenti ki nyomatókosan az erdőgondnok.

— Ez is nemes gondolkodásra vall — hagyta helyben megelégedett arcczal Hlimóczy.

— Oh, a mi családunk is nagyon régi,

Sáríka ereiben anyai ágon Könd vezér vére csergedezik...

— Azért van ilyen fejedelmi külseje! — rajongott a XIII-ik század nemes sarjadék, Dinka ur, míg Sári ragyogó s büvölő szemmel nézett udvarlójára.

Szóval nagyon megértették egymást a fiatalok s a mamaánál is kegybe jutott az ügyes Dinka. Kotruth szolgabíróné már néhány nap mulva biztatta is Hlimóczyt:

— Tartsátok meg már az esküvőt, ne epekedjék annyit ez a szerelmes pár.

Hát az esküvő meg is volt, utána a pazar villásreggeli. A nagybácsit is várták, de csak egy hosszú táviratban gratulált a boldog párnak.

Kotruthné mindjárt kitalálta, miért van villásreggeli az esti lakoma helyett.

— Ti bizonyára nászútra készültök — fenyegette ujjával a boldogságtól piros párt — és már a déli vonattal indultok.

— Igen, igen... Ugy-e Jani...? Menjünk Velenczébe, menjünk Velenczébe, tapsolt ujjongva Sáríka — édes Jani, ugy-e elme-gyünk...??

Jani ijedten és bambán nézett szét a levegőben, de egy szót se szólt.

Hodásné nevetett.

— Ugylátszik Dinka ur kissé bambább lett a nagy boldogságtól és a regényes Velenczétől.

— Ah, Velence, a gyönyörű Velence... sóhajtoznak az előkelő társaság hölgyei.

Dinka még mindig késlekedett megerősíteni a boldog velencei nászutazást, pedig az

látja maga előtt az összes kérdések rendezését s nem lesz kitéve annak, hogy külön maszlag kíséretében adják be neki a kiegyezést is, a kvótát is, a bankkérdés rendezését is. Egy tekintetre átlátja a helyzetet s könnyebben megcsinálhatja a gazdasági szakítást, mint máskülönben; nem kell külön harcot megvívnia minden javaslatnál, hanem egyiknek visszavetése is megdönti az egész alkut.

Sokan vannak, akik a junktimnak azért ellenségei, mert abból indulnak ki, hogy az osztrák kormány fel akarja emeltetni a magyar kvótát és a mi kormányunk akkor, mikor a junktimba belemegy, egyuttal a kvótafelemelés iránt is kötelezettséget vállal. Azt hisszük, ez felesleges aggodalom. A kormány, azt hisszük, sokkal óvatosabb lesz, semhogy kötelezettséget vállaljon olyasmiról, aminek keresztülvitele hatalmán kívül esik. Mert semmiféle presszió a magyar képviselőházat a kvóta felemelésére reá nem bírhatja. Ezt tudnia kell a kormánynak, hisz már a bankszabdalom meghosszabbítását is csak nagy harcok árán fogja keresztülvihetni, ha egyáltalán keresztülviheti. De magasabb kvótáról szó sem lehet. Az a helyzet állhat tehát elő, hogy a kvótakérdés miatt az egész kiegyezés és a közös bank is megdől.

Mi azt hisszük, tisztán látjuk a helyzetet. Ha junktim nincs, akkor a kormány be fogja terjeszteni a kiegyezési javaslatokat s ha azok még oly kedvezőtlenek lesznek is az országra, követelni fogja azoknak elfogadását azzal az indokolással, hogy erre az országra a királylyal kötött paktumban kötelezettséget vállalt. Ha aztán a kiegyezési javaslatokat a képviselőház kénytelen-kelletlen elfogadta, be fogja terjeszteni a bankszabdalomnak 1917-ig való meghosszabbításáról szóló javaslatot, s azzal az érveléssel, hogy a közös jegybank okszerű

folyománya a már elfogadott kiegyezési javaslatoknak és az azokban megvalósított gazdasági közösségnek, annak elfogadását fogja követelni, dacára annak, hogy az ország közvéleménye önálló bankot akar. Kétségtelen, hogy az országgyűlésre minden pressziót gyakorolni fog, csak hogy ezt a javaslatot is, mint a kiegyezési javaslatok folyamánát megszavazza. S ha már nagy kinnal ez a javaslat is tető alatt lesz, a kormány követelni fogja a kvótafelemelést s ellenérték fejében betérjeszti majd az alkotmánybiztosítókról szóló javaslatot, vagy valami más „nemzeti vivmányt.” S ki tudja, hogy akkor nem fogja-e megtörni tudni a képviselőház ellenállását.

S mi éppen azért nem félünk a junktimtól, mert szerintünk nincs olyan presszió és nem lehet olyan „nemzeti vivmány,” hogy a képviselőház egy rossz kiegyezést, felemelt kvótát, és 1917-ig közös bankot, ha az azokra vonatkozó javaslatok egyszerre kerülnek a Ház elé, a limine vissza ne utasítson. Ez már nagyobb béka, mint a mekkorát a függetlenségi párttal még nemzeti maszlagok fejében is le lehetne nyeletni.

Mi tehát a junktimot nemcsak nem tartjuk hátrányosnak Magyarországra, hanem épp ellenkezőleg azt hisszük, hogy ezzel csak a függetlenségi párt harca könnyítették meg.

Budapest, szeptember 12.

Magyarország és a „Morningpost”. Londonból jelentik, hogy Rutkay Vilmos, a magyar kereskedelmi minisztérium londoni kereskedelmi tudósítója, a „Morningpost” kiadójához nyílt levelet intézett, amelyben behatóan czáfolja az ezen lapban megjelent Magyarország ellen irányuló támadásokat. Azt bizonyítja, hogy a mezőgazdasági cselédekre vonatkozó törvény, amelyet oly éles bírálat tárgyává tettek, nem mondható reakciónáriusnak. Czáfolja azt az állítást, hogy Magyarországon a nemzetiségeket elnyomják és teljes mértékben tiltottnak mondja azon vádat, hogy politikai tiltóztatások történének Magyarországon számos el-

lentét áll egymással szemben, másrésztől azonban a törvényt mindenkivel szemben az egyenlőség alapelve alapján alkalmazzák. Igazságtalanság — ugymond a cikk — egy ország gyöngeségeit különösen kidomborítani, másrésztől kiválóságait teljesen figyelmen kívül hagyni.

A Morningpost szerkesztősége e levél kapcsán a többek között a következőket jegyzi meg: „Levelezőnknek Magyarországról szóló közleményét minden tekintetben hitelesnek tartjuk. A történelem, valamint az irodalom is, a magyarországi elnyomatásról szóló vád mellett bizonyít. Aki az erre vonatkozó irodalmat tanulmányozza, arra a meggyőződésre fog jutni, hogy a magyar állam manapság tényleg gyakran követ el igazságtalanságokat, főleg a román polgártársakkal szemben.”

Kossuth és Wekerle a királynál.

— A kiegyezés és a bankkérdés. —

Budapest, szeptember 12.

A közjogi tanácskozások félbeszakításával ma teljes erővel neki láttak a miniszterek a gazdasági kérdések tárgyalásának. Rendkívül rózsás színben látják innen is, túl is a helyzetet és minden oldalról megerősítik azt a véleményt, amelynek az Egyetértés már kezdettől fogva kifejezést adott, hogy a sok hühóra csak a későbbi biztos diadalnak — a kiegyezés megkötése diadalának — nagyobbítáéa miatt volt szükség.

A kiegyezési tárgyalások felhőlepte egén azonban ma egy tenyérnyi derengés mutatkozik. Bécsi hír szerint ugyanis a tárgyalások lassu menete arra kényszeríti az osztrák-magyar bank főtanácsát, hogy mielőbb határozzon a bank szabadalma megújításának kérdésében. Ez az ügy tudniillik úgy áll, hogy az osztrák-magyar bank szabadalma 1910. évben lejár, de a meghosszabbítás vagy likvidáció ügyében még ez év december 31-ig kell állást foglalnia a banknak, illetve ezen idő letelte előtt kell úgy a magyar, mint az osztrák kormánytól kérelmeznie a meghosszabbítást, avagy a likvidációt ugyane két helyen ez év vége előtt bejelentenie.

Semmi kétségünk nem lehet az iránt, hogy a bank főtanácsa a bank szabadalmának meghosszabbítását fogja elhatározni, illetve kérel-

egész társaság lelkesedve bólingatott rá a fejével: „Mily szép, mily regényes!”

Végre is a mama jelentette ki nagy előkelőséggel, de elérzékenykedve:

— Menjetez gyermekeim! Én bár fájo szívvel, mert ha egy napig is nem látlak benneteket boldogtalanság az a nap rám nézve, már régen elhatároztam, hogy Velenczébe küldelek benneteket!

— Vivát, vivát! kiáltották a jelenlevő nemes urak, nagyokat iva rá, míg az asszonyok ellágyulva sóhajtoznak: ah... ah...

Minthogy, a mama kijelentése szerint, kevés podgyászra van szükségük, a déli egy órási vonathoz elkészültek hamarosan. Az egész fényes társaság kikísérte a boldog párt a vasúthoz. Sáríka szeme ragyogott az örömtől, de Dinka ur teljesen megvolt zavarodva.

— No — ez volt a társaság véleménye — az egyiken így, másikon meg úgy mutatkozik a boldogság.

A mama könnyes szemmel adta rájuk anyai áldását. A vonat elrobogott a boldog párral a megye székhelye felé. (Mert Fajdnak csak viczinálisa volt.)

Budapest felé várni kellett jó másfél órát. Dinka ur elkényszeredett orczával járt, mint aki vizet iszik és cigányutra kerül a korty... Még a lélegzete is elfuladt, pedig a menyecske boldogan kapaszkodott a karjába. Mennél inkább közeledett az indulás ideje, Dinka ur annál ijedtebb ábrázatot vágott.

— Nenjen már váltson jegyet! — figyelmezteti az asszonyka — lekésünk.

— Hová — kérdezte oly rémülettel Dinka ur, hogy a foga is vaczogott bele.

— Hát nem tudja — kérdé őszinte cso-

dálkozással Sáríka — Budapestre, onnan Velenczébe megyünk.

Dinka ur a fejét vakarta kétségbeesésében. Az asszonyok nagyon éles elméjük az ily helyzetek megítélésében.

— Teremtő Isten — jajgatott Sáríka — hiszen magának nincs pénze!

— Nincs — hagyta helyben Dinka ur örületes hangon.

— Jaj, akkor az utcán maradhatunk.

— Én azt hittem — dadogta a boldogtalan újonstüit férj — hogy neked van pénzed.

— Szép vélekedés — törte kezét a kis menyecske. Rögtön táviratozzon a nagybátyjának pénzért, a vén fukar ugyse adott nászajándékot!

— Nem lehet — mondta sötét lemondással Dinka ur. A gonosz ember kitagadott, minden vagyonát egy Amerikába vándorolt unokaöccsének testálta el.

Erre már ökölbe fogta a menyecske a kezét, tisztán látott mindent.

— Miért nem mondta ezt előbb nekem, gyalázatos?!... Próbálja meg... hátha sikerül... Istenem, istenem... táviratozzon a mamának. Elájulok!

A távirat díja előkerült valahogy. A mama eltávozásuk után két és fél órával már megkapta a sürgőnyt. A rémülettől fehéren vette át, forgatta kezében; de nem merete felbontani. Az asztalra dobta s maga járt körülötte, keservesen tördelte kezét.

— Jaj istenem, meghalok... Valami nagy bajuk esett a fiataloknak...

Nem birta felbontani a sürgőnyt. Hanem kétségbe esett, feldult arczával Kotruthnéhoz szaladt véle.

— Itt van — mondja lelkendezve — a

gyerekektől! Valami nagy bajok történt. Nem merem felbontani.

Kotruthné maga is elfehéredett az ijedtségtől. De végre is erős elhatározással felbontotta a táviratot.

Mig Hlimóczyne lélegzétvétel nélkül leste ajkáról a szót, Kotruthné végignézett a kétségbeesett mamán és — kaczagott, hosszasan kaczagott.

— Megtalálták egymást, mindenök van... csak pénzők nincs. Egyébképen az előkelő embereknek nem is szokott pénzők lenni — vigasztald magad evvel édesem!

Hlimóczyne gyorsan megértette a helyzetet. Most már nem kétségbeesett, de keserű ábrázattal beszélt.

— Édes, segíts ki... — Lelkem a név becsmérlésért... én is adok tíz forintot. Tudod még a váramért nem hozták el a bért.

Kotruthnénak volt egy váromja, de biz azt már csak birkalegőnek vették ki.

Hlimóczyne azután repülve járta be a várost. El nem tudták képzelni a nem nemes és nem előkelő, beavatatlan emberek, miért kelt úgy szárnyra.

Két órai keserves fáradozás és temérdek ígéretés után összeszedett valamelyes pénzt... Csakhogy az ifju pár tíz nap mulva hazakerült. Dinka ur azt beszélte, hogy sürgős erdei munkálatok miatt jött haza. Amit helyben is hagytak, mert ilyen az igazi nemes ember, mindent áldoz, ha a kötelesség szólítja. Sáríka azonban boldog orczával beszélt, folyékonyan beszélt Velenczéről... mintha könyv nélkül megtanulta volna. De Dinka urat hiába faggatták a velencei dolgokban, ő ilyenkor dacosan, makacsul, sötétlen hallgatott

mezni úgy az osztrák, mint a magyar kormány-nál, hogy a bank szabadalma hosszabbítottassék meg, mert az önálló magyar nemzeti bank az osztrákra nézve azt jelentené, hogy a fejős tehén nem a zsebrákoknak adja tovább a tejet, hanem rendeltetése szerint a rászoruló család gyermekeinek.

Egyidejűleg az osztrák és a magyar kormány tagjai tárgyalnak, tárgyalnak a kiegyezési sorsa fölött, az időből még jobban kikopnak, úgy; hogy — Deus ex machina — a magyar gazdasági kérdés belekerül természetesen medrébe: a bankkérdés eldöntése lesz a prius és a kiegyezés a posterius. Így jön a véletlen a magyar ügy segítségére.

A bankkérdés volt eddig ugyanis az a forró kása, amelyet mindkét kormány kerülgetett. Mert vagy meghosszabbítatik az osztrák-magyar bank szabadalma, vagy nem; ha meghosszabbítatik: vége az önálló vámterület gondolatának is; ha nem hosszabbítatik meg: vége az osztrák aranjú napoknak. Mindkét esetben ütközet ez, ahol az egyik félnek győznie, a másiknak bukni kell.

Most a viszonyok kényszerítése, melyhez hozzájárul az osztrákoktól megszokott kapkodás, még talán az a lehetőség is, hogy az osztrákok ijesztenni akarnak bennünket vele, mindegy, de odatolta valami a kérdést, ahol szint kell vallania minden tényezőnek: bü-e vagy bá?

Mi mindig annak a kívánalomnak voltunk a szószólói, hogy a bankkérdés mielőbb oldassék meg, mert ez az elvi jelentőségű kérdés, amelyből önkényt következik a kiegyezés sorsa.

Ha most ehhez segítségül jön a viszonyok kényszerítése, ám jó volt a sok huzavona, amelyen keresztül hurczolták Magyarországot gazdasági életét. Ha kapkod az osztrák, ki kell használnunk fejvesztettségét tervszerű munkánkkal. Ha ijesztennek, meg fogjuk mutatni nekik, hogy nem félünk.

Akármi történjék is: az osztrák-magyar bank szabadalmát 1910-en túl meghosszabbítani nem szabad. Ne is kísérletezzék ezzel a lehetetlenséggel a magyar kormány, mert erre többsége nem lesz.

A mai nap nevezetességei közé tartozik, hogy az egész napon keresztül folytatott tárgyalások közben *Wekerle* Sándor és *Kossuth* Ferencz a király előtt is megjelentek és referáltak neki az ügyek jelenlegi állásáról. Hogy mit mondhattak, arra felelet a tőzsde magatartása, ahol ma még erősebb mértékben emelkedtek a papírok, bizonyoságul annak, hogy a pénzügyi körök, amelyeknek pedig jó összeköttetések vannak, számítanak a kiegyezés megkötésére. És a holnapra kitűzött nagy munkaprogram, valamint annak félhivatalos hangsúlyozása, hogy a kiegyezési tárgyalások perfektuálásánál a függetlenségi pártot *Kossuth* Ferencz mellett gróf *Apponyi* Albert is képviseli, mind amellet szólnak, hogy csakugyan nem fogjuk elkerülni a kiegyezést.

Bécsi tudósítónk a mai eseményekről a következőket jelenti:

Élénkség a Magyar Házban.

A bécsi Magyar Házban ma is már kora reggel kezdődött az élénkség. A miniszterek egymással és államtitkársaikkal tanácskoztak, amely tanácskozásokon gróf *Apponyi* Albert közoktatási miniszter is résztvett. Ma Bécsbe érkezett vajtai birtokáról gróf *Zichy* Aladár személy körüli miniszter s később résztvett a tanácskozásokban. Előzőleg még *Wekerle* miniszterelnöknél tett látogatást. A miniszterelnök ezután *Eszterházy* Pál külügyminiszter-

riumi osztályfőnök látogatását fogadta, aki a külügyminisztertől hozott üzenetet, később pedig *Popovics* Sándor pénzügyminiszteriumi államtitkárral értekezett. Közben *Kossuth* szobájában szűkebbkörű tanácskozás volt, amelyen *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszter, gróf *Apponyi* Albert közoktatási miniszter és *Darányi* Ignác földmivelési miniszter voltak jelen. Ugyanebben az időben *Szterényi* József államtitkárnál a vasuti ügyek szakelőadói tartottak értekezletet.

A kiegyezési tárgyalások megindítása.

Délelőtt tíz órakor az osztrák miniszterelnökség palotájában megkezdődtek a tulajdonképpeni kiegyezési tárgyalások, amelyeknek anyagát ismét azok a gazdasági kérdések adták, amelyek az új kiegyezés keretén belül szabályozandók, miután tegnap kizárólag közjogi kérdésekkel foglalkoztak. Ebben az időben *Wekerle*, *Kossuth*, *Darányi* és *Apponyi* miniszterek az osztrák miniszterelnökség palotájába hajtottak, ahol a kiegyezési tárgyalás megkezdődött. *Popovics*, *Szterényi* és *Mezőssy* államtitkárok szintén a miniszterelnökség palotájába mentek, hogy szükség esetén a tanácskozásba bevonhatók legyenek.

A délelőtti kiegyezési tárgyalásokon a három kiegyezési miniszteren kívül résztvettek gróf *Apponyi* Albert, gróf *Zichy* Aladár miniszterek és *Popovics* Sándor államtitkár is. *Popovics* a szóbanforgó pénzügyi kérdések miatt vonták bele a tárgyalásokba. Általánosan feltűnt, hogy a kiegyezési tárgyalásokba *Apponyi* grófot is bevonták, aki tudvalevőleg eddig még egy kiegyezési tárgyaláson sem vett részt. A dolog magyarázata ez: A kiegyezéssel összefüggő közjogi kérdések, valamint a bank- és kvóta-kérdések szükségessé tették, hogy a parlamenti pártok vezetői, akik egyszersimint miniszterek is, szintén résztvegyenek a tárgyalásokon. Miután *Kossuth* Ferencz kiegyezést tárgyaló miniszter, a függetlenségi párt másik vezetőjét, *Apponyi* Albert grófot vonták be a tárgyalásokba. A néppárt részéről *Zichy* Aladár gróf vesz részt a tárgyalásokon.

Első sorban a kereskedelmi szerződéssel kapcsolatos kérdések kerültek napirendre, de bevonták a tárgyalásokba a kvóta- és bankkérdést is. A mai tárgyalások nagy részét úgy látszik ismét azok a kérdések foglalták le, milyen formalitások közt kötendők meg a külfölddel a kereskedelmi szerződések. Az e tárgyban folytatott tanácskozásokon a külügyminiszterium két tisztviselője, dr. *Weil* és *Péter* konzul is résztvett. A délelőtti folyamán azonban a kérdések e csoportját sem tudták végigtárgyalni és így annak folytatását délután négy órára halasztották. A tárgyalások időtartamára vonatkozólag ez idő szerint még a tanácskozásokon résztvevők sem tudnak bizonyosat mondani.

Wekerle és Kossuth a királynál.

A tárgyalásokat délben egy órakor félbeszakították s *Wekerle* miniszterelnök a királyhoz ment kihallgatásra. A kihallgatás éppen egy óra hosszat tartott s befejeztével *Wekerle* miniszterelnök kijelentette, hogy csupán a folyó ügyekről referált a királynak, de a kiegyezés kérdése nem került még szóba a kihallgatáson.

Wekerle után mindjárt *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszter ment audienciára a királyhoz.

Erről a kihallgatásról félhivatalosan azt jelentik, hogy *Kossuth* a tárczája körébe vágó ügyekről tett jelentést a királynak. A félhivatalos jelentések természetesen túlzottan óvatosak, mert nyilvánvaló, hogy a kereskedelemügyi miniszter audienciája szoros összefüggésben van a kiegyezés kérdésével és bizonyos mértékig hatással is lesz a tárgyalások további folyamára.

Wekerle miniszterelnök a kihallgatás után báró *Beck* osztrák miniszterelnökhöz hajtott, *Kossuth* Ferencz pedig lakására tért.

Ugy látszik, hogy ezek a kihallgatások folytatását képezik egy kihallgatási sorozatnak, amelyet a király akiegyezési tárgyalásokkal kapcsolatban tegnapelőtt *Aehrenthal* báró külügyminiszterrel kezdett meg és amelyet tegnap *Beck* báró osztrák miniszterelnökkel folytatott.

Kossuth Ferencz kihallgatása nem *Kossuth*

kérésére, hanem a királynak egyenes elhatározására történt. Csak nagyon természetesen vehető a királynak az az elhatározása — írja a „N. Fr. Presse“, — hogy abban a pillanatban, amidőn a kiegyezési tárgyalásokban a döntéshez közelednek, ha bár gondosan ügyel arra, hogy irányító befolyást ne gyakoroljon egyik kormány határozására sem, kihallgatásra hívja meg első tanácsosait és remélhető, hogy ezen kihallgatások alkalmat adnak a királynak arra, hogy bizonyos nehézségeket elsimitson. Ilyen értelemben a kihallgatások csak előnyére szolgálhatnak a tárgyalásoknak.

A tárgyalások jelenlegi állására vonatkozólagi tekintettel a még nem tisztázott helyzetre, ez idő szerint még tartózkodnak a véleménynyilvánítástól. Minden valószínűség szerint azonban még nem sikerült a kiegyezési tárgyalásoknak, különösen a kvóta- és a bankkérdés bevonását illető kérdésekben felmerült nehézségeit mind a két részt kielégítő módon elsimitani. Vajjon egyáltalán sikerül-e ez, az a mostani tárgyalások eredményétől függ.

Wekerle és Kossuth az audienciáról.

Wekerle miniszterelnök az audienciáról jövet a Burg feljárója előtt a kérdezősködőknek azt mondta, hogy Ischlben volt utoljára referálni és hogy a politikai helyzet egész komplexumáról jelentést kellett tennie a királynak, de természetesen a kiegyezés foglalta le az audiencia legnagyobb részét.

Arra a kérdésre, hogy a közös miniszteri tanácskozásokon miről volt szó, *Wekerle* azt felelte, hogy főleg a bank- és a kvóta-kérdésről.

Wekerle még a király dolgozószobájában volt, amikor megérkezett *Kossuth* Ferencz és a burg-zsandároktól kérdezte, merre menjen a felség dolgozószobájába. Az egyik burg-zsandár erre felkísérte a lépcsőkön és megmutatta az utat.

A kereskedelmi miniszter az audiencia után, amely egy óra hosszat tartott, azt mondta a várakozó hírlapíróknak, hogy tárczája ügyeiről referált és természetesen a kiegyezésről is szó volt.

A *Wiener Allg. Ztg.* szerint még sok fontos kérdés vár megoldásra, így a dalmáciai vasuti hálózat kiépítése, vasuti tarifális ügyek, a cukor-surtaxe, a szeszadó, de a legnagyobb nehézség a bank- és kvóta-kérdés körül van, amely a kiegyezés kulcsa, mert annak megoldása egyértelmű az egész kiegyezés tető alá juttatásával.

Zichy a király előtt.

A király gróf *Zichy* Aladárt, a király személye körüli minisztert holnap délelőtt 11 órakor külön kihallgatáson fogadja.

Beck vendéglátása.

Báró *Beck* osztrák miniszterelnök ma délben a kiegyezési tárgyalások résztvevőinek tiszteletére dejeuner adott. A dejeuner fél két órára volt kitűzve, minthogy azonban *Wekerle* ekkor még audiencián volt, a dejeuner kezdetét elhalasztották addig, míg *Wekerle* a kihallgatásról visszaérkezett. *Kossuth* kénytelen volt levélben kimenteni a dejeunerrel való elmaradását, mert a király két órakor fogadta kihallgatáson.

Biznak a megegyezésben.

Mig eddig a kiegyezési tárgyalások végleges eredményéről általában pesszimistikus volt a fölfogás, addig most bécsi politikai körökben sokkal barátságosabban itélik meg a helyzetet. Már az első körülmény, hogy *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszter tegnap még késő éjjel megtagadott minden összeköttetést félhivatalos budapesti lapjának az osztrák miniszterelnök személye ellen intézett támadásaival, arra mutat, hogy *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszter is fönn akarja tartani a barátságos viszonyt az osztrák miniszterelnökkel, akit *Wekerle*

Sándor dr. miniszterelnökkel tudvalevően szoros személyi viszony fűz össze.

A N. W. Tgbl. egyik munkatársa beszélgetést folytatott egy előkelőséggel, aki az eddigi kiegyezési tárgyalásokban kiváló részt vett. Az illető a kiegyezési tárgyalások állásáról a következőket mondotta:

— A monarchia legtehetségesebb szakférfiai több mint egy esztendő óta erejük szakadatlan megfeszítésével dolgoznak ez alkotáson, amely anyaga nagy terjedelménél, rendkívüli szétágazásánál és a politikai és gazdasági fölfogás különbözőségénél fogva szinte elháríthatatlannak látszó nehézségekbe ütközött. És mégis most elmondhatom, hogy sikerült elhárítani az elháríthatatlannak látszó nehézségeket és egy sereg törvényjavaslat tervezettel oly alapot teremtetünk, amelyen amonarkia két államának közgazdasága nemcsak 1917-ig, de azon túl is tovább fejlődhetik. Minden teljesen készen van s csupán néhány mellékes kérdés nincsen elintézve. E kérdéseknek csupán az a körülmény ad jelentőséget, hogy mind a két szerződéses fél attól tart, hogy a javaslatok parlamenti elintézése nehézségekbe ütközhetik, ha ezeket a mellékkérdéseket már most nem sikerül elintézni. Minthogy a főkérdésben megegyezés jött létre, remélhető, hogy a két kormány a mellékkérdésekben is meg fog tudni egyezni. Az én véleményem tehát az, hogy a kiegyezés létre fog jönni.

Apponyi szerepe.

Gróf Apponyi Albert közoktatásiügyi miniszternek a bécsi tárgyalásokon való részvételét félhivatalosan így magyarázzák:

Egyes lapok keresik az okokat, amelyek Apponyi Albert grófot arra indíthatták, hogy a kiegyezési tárgyalásokon részt vegyen. Pedig a dolog elég egyszerű. A kabinet ama tagjai között, akik a tárgyalásokat viszik, már eddig is voltak mindegyik koalíciós pártnak képviselői, mert Zichy Aladár gróf, mint a néppárt képviselője, kezdetől fogva igen élénk részt vett a tárgyalásokon. Igen jogosult volt tehát az a kívánság, hogy legalább a befejező tárgyalásokon a függetlenségi párt, a koalíciónak számbelileg legerősebb pártja, amely ebben a tanácsban eddig csak elnökövel, Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszterrel dicsekedhetett, ugyancsak legalább két taggal legyen képviselve, úgy amint az alkotmánypártot is két tag képviseli a tanácskozásokat vezető miniszterek sorában. Már most erre a küldetésre alkalmasabb egyéniséget, mint vezérét, gróf Apponyit, a függetlenségi párt aligha találhatta volna. Magától értődik, hogy gróf Apponyi Albert erre a feladatra, mint minden másra, amelyet elvállal, a legnagyobb odaadást fordítja.

Ez a félhivatalos kommuniké megerősítése annak a nyilatkozatnak, amelyet egy kiváló politikus tett gróf Apponyi Albertnek bécsi utazása előtt az Egyetértés munkatársa előtt és amelyben rámutatott arra, hogy a kiegyezés perfektuálásánál szükség van arra, hogy Kossuth Ferencz mellett gróf Apponyi Albert is angazsálja magát.

A közjog a kiegyezésben.

A tegnapi közös miniszteri értekezlet a magyar kormány kívánságára tartották meg s az volt a célja, hogy a külföldi kereskedelmi szerződések megkötésének és aláírásának eddigi módját megváltoztassák. Ebben a tekintetben az eddigi jogállapot a következő volt:

Az 1867. évi december 21-iki osztrák törvény első paragrafusa az osztrák birodalmi gyűlésben képviselt királyságok és tartományok, valamint a magyar szent korona országai külügyeinek intézését, továbbá a külföldi diplomáciai és kereskedelmi képviselőket a közös külügyminiszterre bizza. E paragrafusnak felel meg az 1867. évi XII. törvényczikk 8. paragrafusa, amelynek idevágó része így szól:

Ennélfogva a birodalom diplomatikai és kereskedelmi képviselőit a külföld irányában

és a nemzetközi szerződések tekintetében fölmerülő intézkedések mindkét fél minisztériumával egyetértésben és azok beleegyezése mellett a közös külügyminiszter teendői közé tartoznak.

A Magyarország és Ausztria között 1867-ben, 1878-ban és 1887-ben létrejött vám- és kereskedelmi szövetségekről szóló magyar és osztrák törvényekbe azonos tartalmu szakaszok vétettek föl, amelyek szintén a kiegyezési törvény alapján helyezkednek. E szakaszok magyar szövege ez:

Ilyenmü újabb szerződésekre nézve az alkudozás és szerződés megkötése mindkét törvényhozó testület alkotmányos jóváhagyásának főmfartása mellett a külügyminiszter által történik, azon megállapodások alapján, amelyen a két fél illető szakminiszterei között eszközleendő.

A magyar kormány tehát most arra törekszik, hogy a jövőben a kereskedelmi szerződések kötésénél jobban kidomborodjék Magyarország különállamisága azáltal, hogy a kereskedelmi szerződéses tárgyalásokat nem a külügyminiszter, hanem a két állam kormányát külön-külön folytatassák.

A tegnapi tárgyalásokon tudvalevőleg elhatározták, hogy albizottságot küldenek ki, amely e változásokat megszerkeszse. Az albizottság báró Call külügyminisztériumi osztályfőnök elnöklésével alakult meg és annak tagjai a külügyminisztérium részéről dr. Weil udvari tanácsos és Péter konzul, az osztrák minisztérium részéről Sieghardt osztályfőnök és magyar részről Sztérényi és Mezössy államtitkárok. Ennek az albizottságnak feladata, hogy a miniszteri tanácskozáson jelzett irányban konkrét javaslatokat dolgozzanak ki és terjesszék azt a miniszterek bécsi tanácskozása elé. Az albizottság még a tegnap délután folyamán tanácskozásra ült össze és a kijelölt irányban folytatja munkáját.

A bankszabadság meghosszabbítása.

Bécsi politikai körökben ma annak lehetőségét tárgyalják, nem lehetne-e azon ellenvételek egyikét, amelyeket a kormány a bankkérdésben létrehozandó junktim ellen felhozott, azzal eloszlatni, hogy az Osztrák-Magyar Bank már most kérné a két kormánytól a privilegium megújítását. Minthogy a bank alapszabályai ebben a kérdésben a közgyűlésnek tartják fenn a döntés jogát, közgyűlés lenne előbb összehívandó. A bank közgyűlése a jövő hónapban lenne és így valószínű, hogy rendkívüli közgyűlést fognak összehívni a kérdés megvitatására. Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa a legkisebb nehézségeket sem fogja a két kormány ilyen kívánsága ellen támasztani, jöllehet az a véleménye, hogy a privilegium megújításához nem lennének szükségsek ezek a formalitások, de ha a kormányok kívánnák, nagyon könnyen és nagyon gyorsan elintézhető. Ezzel el lenne osztatva az a kifogás, hogy a bankkérdésben még nem lehet tanácskozni, mert ez idő szerint ez még nem érett a tanácskozásra.

Csakugyan a közös jegybank részéről nincs is nehézség. A főtanács már foglalkozik azzal a tervvel, hogy rövid időn belül összehívja a bank rendkívüli közgyűlést és fölveti azt a kérdést, hogy vajjon a közgyűlés akarja-e a bankszabadság meghosszabbítását.

Magyar részről éppen olyan előzékenységre számíthat az osztrák kormány is, a főtanács is. A bank megkéri még az idén a privilegium-meghosszabbítást és a magyar parlament szintén még az idén elutasítja ezt a kérelmet. Ilyenformán a bankkérdés még az év vége előtt eldőlt.

A délutáni tanácskozások.

Délután a kiegyezési tanácskozások öt órakor vették kezdetüket és háromnegyed nyolcz órakor értek véget. A délutáni tanács-

kozásokon résztvettek magyar részről dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferencz kereskedelemügyi, gróf Apponyi Albert közoktatásiügyi, Darányi Ignác földmívelésügyi és gróf Zichy Aladár, a király személyekörül miniszterek, továbbá Popovics Sándor, Sztérényi József, Mezössy Béla államtitkárok és Ottlik Iván miniszteri tanácsos; osztrák részről báró Beck miniszterelnök, Korytowski pénzügyi, Forscht kereskedelmi, Derschatta vasutügyi és Auerspeg földmívelésügyi miniszterek, valamint Sieghard v. b. t. t., Bernatzky és Gruber osztályfőnökök, Spitzmüller tartományi pénzügyigazgató-helyettes és Seidler udvari tanácsos. A délutáni tanácskozásokon a kiegyezési anyagán végigmenve megállapították a vám és kereskedelmi szerződés szövegét azon apróbb differenciák kiegyenlítésével, amely a szövegezés tekintetében is még fenforogtak. Holnap folytatják ezt a munkát és az érdelemleges tanácskozást a legfontosabb elvi kérdések felett, amelyekhez előreláthatólag a készfizetések felvétele, a bank- és a kvóta-kérdés is tartozni fognak, a tanácskozások végére tétettek.

A ma délutáni konferencián a bank- és kvóta-kérdést nem is érintették. Ezek a fontos pontok a holnap délelőtti konferencián kerülnek tárgyalásra külön e végből összehívott értekezleten, amelyen a két miniszterelnök és Korytowski pénzügyminiszter fognak résztvenni. Ma délután a szakebádók a nyitva hagyott kérdések egész sorát megvitaták; a miniszteri tanácskozáson pedig a hajózási társaságok szubvencionálásának ügye, a cukor-surtaxe, az egyenes adók és az állategészségügy kérdései kerültek szóba.

Holnap délután báró Aehrenthal elnöklele alatt közös minisztertanács lesz, amelyen bekarják végezni a tanácskozást a külföldi államokkal kötendő kereskedelmi szerződések módosításairól. Ezenkívül holnap délelőtt a kereskedelmi minisztériumban tarifakérdésekről is lesz konferencia.

A holnapi program.

A plenáris ülésen való tanácskozásokat holnap délután öt órakor folytatják a magyar és osztrák miniszterek.

A délelőtti folyamán holnap három csoportban tanácskoznak, még pedig olykép, hogy Wekerle és báró Beck miniszterelnökök, továbbá Korytowski pénzügyminiszter és Popovics államtitkár az osztrák miniszterelnökség palotájában a pénzügyi kérdéseket,

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi, Forscht kereskedelemügyi és Derschatta vasuti miniszterek, továbbá magyar részről Ottlik és Lers miniszteri tanácsos, osztrák részről pedig Roessler osztályfőnök az osztrák kereskedelemügyi minisztériumban a vám- és kereskedelmi szerződés vonatkozó szövegezési részletkérdéseket.

Végül Sztérényi és Mezössy államtitkárok, Sieghard belső titkos tanácsossal és Schumacher igazságügyminiszteri tanácsossal a külügyminisztériumban a közjogi kérdéseket vitatják meg.

Ezenkívül ugyancsak holnap délelőtt az osztrák vasuti minisztériumban folytatják a már tegnap megkezdelt és ma egész napon át tartott tanácskozást, amelyen magyar részről Szjábély udvari tanácsos, Csatory vasuti főfelügyelő és Kelety műszaki főtanácsos, osztrák részről Weber és Schonka osztályfőnökök vesznek részt. Ez a csoport a vasuti csatlakozások ügyét és a vasuti tartfált kérdéseket vitatja meg, amelyek tekintetében már eddig is lényeges közeledés történt a két álláspont között.

Lehetséges, hogy szombatra bevégződnek a tárgyalások, de könnyen megeshetik, hogy az osztrák minisztereknek még egyszer Budapestre kell majd utazniuk.

Politikai hangulatok.

I. De azon túl is . . .

Tegnap fejtetések, melyek a kiegyezési tárgyalások állásáról szóltak, mintha visszhangot keltettek volna a bécsi tudósítások kommentárjaiban. Ma este már uton-uffélen azt olvasuk és azt halljuk, hogy a kiegyezés miatt nem kell válságtól félni és jelentik ismételtén, hogy a kiegyezés készen van és a börzén az értékpapírok nagyban emelkedtek, amint ők mondani szokták, „erős hause irányzat került felszínre“, mert a kiegyezés jobb megítélése folytán a spekuláció igyekezett kihasználni a helyzetet.

Több magyarázat nem is kellene azon állításunk igazolására, hogy a kiegyezési alku váltakozó állásából leginkább csak azoknak lehet hasznuk, akik a hullámzásokat a tőzsdén értékesíteni tudják. A kiegyezés készen van, a papírok esnek, a kiegyezés nincs készen, a papírok emelkednek. S igen érdekes, hogy például ma a kiegyezési tanácskozások jobbrafordulásáról szóló híreket Budapesten a tőzsdén erősítették meg. Hogyan leszünk később, holnap, holnapután, egy hónap múlva vagy egy év múlva, az más kérdés, a spekulációban a jelszó az, hogy minden órának leszakaszad különbözeteit.

S íme a politikai tényezők mégis színházadit játszanak, ma azt tétetik közzé, hogy Wekerle és Kossuth Ferencz a királynál nem a kiegyezési tanácskozások állapota felől tettek jelentést, mert az konferencia közben nem illik, hanem csak folyó ügyekről referáltak, mert már megint kiűnt, hogy Wekerle már egy hónapja nem volt a királynál, Kossuth Ferencznek meg éppen több hónapja nem volt szerencséje az uralkodónál tiszteletét tenni. Az ilyen beszéden azonban már könnyű eligazodni.

Mert például legutóbb, amikor Wekerle Ischlenben volt, szintén azt jelentették, hogy hosszú idő óta nem referálhatott folyó ügyeket és kiűnt, hogy akkor jelentette, hogy meglesz a kiegyezés. Most megint hosszú idő óta nem folyóügyeztek, hát csak természetes, hogy ezuttal azt jelentette, hogy már megvan a kiegyezés.

De hát csakugyan megvan, végképpen, megváltoztatást nem tűrően megvan és aképpen van meg, ahogy egy tőzsdei tudósítás jelenti, hogy nemcsak a két kormány tagjai egyeztek meg, de biztosították egymást afelől is, hogy parlamentjük szintén hozzájárul a megállapodásokhoz. Megeshetik, hogy az ilyenfajta optimizmus nem okvetlen jogosult. A beavatottak sejtetik, hogy még egy-két hullámzásra számítani lehet. Elvégre amiért Wekerle és Kossuth Ferencz a királynál voltak, folyó ügyekről és tárczáik ügykörébe tartozó dolgokról referálni, azért még nem muszáj okvetlen bizonyosnak tekinteni, hogy a kiegyezés ugyannyira kész van, mintha azt már a parlamentek is elfogadták volna. Még abban az esetben sem, hogyha a félhivatalos tagadásokkal szemben váltig fenntartjuk, hogy Wekerle és Kossuth Ferencz a kiegyezésről tettek jelentést a királynak.

Am akceptáljuk továbbra is azt a meghatározást, hogy a kiegyezés készen van s ebben az esetben is folytatni kell a kérdezősködéseket, mint amiképpen eddig tettük és kérdezzük: miképpen van kész a kiegyezés, minő feltételekkel s az eddighez viszonyítva rosszabb, vagy jobb lesz-e az új kiegyezés?

És a sok akta között, mely a napi krónikákban rendelkezésünkre áll, ráakadunk egy nyilatkozatra, melyet olyan valaki tett, akinek az eddigi kiegyezési tárgyalásokban nagy része volt. Nem is igen találgatjuk, hogy kicsoda ez az államférfiu, mihelyt nyilatkozata bevezető részében azt olvassuk, hogy a legjobb szakemberek erejük megfeszítésével dolgoztak a művön. Ebben a nyilatkozatban többek közt a következőket mondja:

Nekünk sikerült a leküzdhetetlennek látszó nehézségeket leküzdeni és a törvényjavaslatok sorozatában olyan alapot találnunk, melyen állva, a monarchia két felének közgazdasága nemcsak 1917-ig, de azon túl is egészségesen fejlődhetik.

Itt álljunk meg és ismételjük, amit mondott.

— Nemcsak 1917-ig, de azon túl is.

— Azon túl is.

Tehát 1917-en túl is lesz valami olyan, ami felől már most tanácskoztak és azontul is aszerint „fejlődik“ a monarchia két felének közgazdasága, amiképpen most megegyeztek, amire nemcsak 1917-ig, de azon túl is alapot találtak.

Mit jelent ez igen tisztelt külügyminiszterileg és szakemberileg, királyi audienciás megbeszélésekkel tanácskozó kiegyező urak? Mit jelent, hogy „azon túl is . . .“ Miféle nehézségeket küzdtek le, hogy már nemcsak 1917-ig mehetünk közgazdaságilag a sárga-fekete himlővel, hanem még azon túl is?

Ha jól tudjuk, kedves atyámfiai, eddig csak arról volt szó, hogy 1917-ig meg kell lennünk valahogy Ausztriával a külállamokkal kötött (ámbar eleinte törvénytelenül kötött) kereskedelmi szerződés miatt. Ha jól tudjuk, ezzel tetszettek indokolni az önálló vámterület felállításának az elhalasztását 1917-ig. Hogy addig erősödünk, előkészületeket teszünk s akkor fel is ut, le is ut, 1907. után meg lesz a tényleges, valóságos önálló vámterület. Sokat elfeled az ember a sok lappália közt amit hall, de azt igazán nem vagyunk kötelesek elfeledni, hogy a mostani kormánynak senki sem adott megbízást arra, hogy 1917-en túlra is leküsse gazdasági érdekeinket Ausztria részére és nem feledjük el, hogy az 1917-ig terjedő időre is csak azért alkudozhatik, mert azon túlra az önálló vámterületet ígérte valamennyi tényező, a melyik magyar részről tárgyalásokban résztvevett.

Már most ha a jelenlegi törvényjavaslatok sorában olyan alapot tetszettek találni, melyen 1917-en túl is csinálhatnak valamit, akkor megint eltetszettek sikkasztani az önálló vámterületet. Mert e törvényjavaslatok nem az önálló vámterületről szólnak. Ellenben e törvényjavaslatok épen a szerződéses formával, az önálló vámterület felállításának elhalasztása céljából terveztették 1917-ig. S ha most azt mondják „azontul is“, akkor elakarják halasztani azontul is. És akkor a tisztelt külügyminiszteriileg és audienciásan tanácskozó kiegyezési urak nem 1917-ig csinálnak kiegyezést, hanem tovább, tovább . . . szerződéses kiegyezés alapján ki tudja meddig.

Ki hitte volna, hogy az urak most megtalálták Bécsben — az ischli klauzulát.

Ezért kellett a „legjobb szakembereknek“ több mint egy évig „erejük megfeszítésével szakadatlanul dolgozniok“, hogy feltámasszák az ischli klauzulát.

Ezért kellett két napon át tanácskozni és albizottságot kiküldeni a kiegyezés szerződéses formájának a kereskedelmi szerződésekkel való összeegyeztetésére, mert nemcsak 1917-ig akarnak gondoskodni, hanem azon túl is — az ischli klauzuláig.

Eszünkbe jut a szálló mondás, hogy amikor a királynak először jelentették, hogy Magyarországon komoly kívánalom válik az önálló vámterület, az uralkodó elkecserevedve szóltott:

— Akkor hiába éltém!

És most a nemzeti kormány, melynek programjában, a parlament valamennyi pártja által támogatott programjában benne van az önálló vámterület, igyekeznek a nemzettel szemben az uralkodó képzelte pesszimizmusát aképpen eloszlatni, hogy az önálló vámterület helyett az Ausztriához kötöttség állapotának tovább való fentartását biztosítsa?

Ha ez így van, ha „a leküzdhetetlennek látoit nehézségeket“ ily feltétellel „sikerült leküzdeni“, akkor hiába jelentik, hogy kész a kiegyezés. Akkor bizony hiába emlegetik, hogy a parlament a kiegyezéshez hozzá fog járulni.

Mert akármilyen tapasztalatokat szereztek is a parlament mostani pártjainál, nem hiszszük, hogy ezeket rá lehetne birni ischli klauzulás megállapodások megszavazására. Még akkor sem, ha ez a klauzula Bécsben készül, még akkor sem, ha a királyt megvigasztalja. Hogy is mondja a klasszikus: „Ha király sóhajt, népe nyög reája jajt.“ De Magyarország nem akar nyögni amiatt, mert a királyt sóhajtásra készíti a kapzsi osztrák politika. Nem hisszük, hogy a magyar parlamentben oly törvényjavaslatokat lehessen megszavaztatni, amelyek utját állják, hogy legalább 1917-en túl önálló vámterületünk legyen.

* *

II. Mi lesz a horvátokkal?

Jó összeköttetésekkel rendelkező politikusoktól halljuk, hogy a magyar kormány Bécsben időző tagjai a mostani alkalmat felhasználják arra is, hogy a horvát kérdésben a modus procedendire nézve az uralkodónak újabb előterjesztéseket tegyenek.

Nevezetesen a magyar kormány eddigi felhatalmazásai az új bán kinevezésének kapcsolatos utasításokig és a vasutas javaslatok életbeléptetésének, módozatainak megállapításáig terjednek.

Most Wekerlének királyi jóváhagyást kell szereznie elsősorban amaz újabb koncessziókra, melyek Rakodczay bánnak a minisztertanácson akceptált programjában foglaltatnak s amely előterjesztések egy része Kossuth Ferenczre illeti. (Részben ezzel is magyarázzák Kossuth Ferencznek a király előtti megjelenését). De ezenkívül a kormány felhatalmazásokat kell szereznie más intézkedésekre is, arra az eshetőségre számítva, hogy ha a békéltetés a bán programja alapján nem sikerülne és hogyha a horvátországi pártokat nem lehetne aképpen átalakítani, hogy egyfelől a magyar parlament munkálkodása velük szemben biztosítva legyen, másfelől pedig Horvátországban a nyugalom helyreálljon.

Ezek közé tartozik a horvát országgyűlés összehívása idejének megállapítása és esetleg királyi biztos kinevezése.

AZ EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 18—25. szám.

A horvátok lázadása.

— Nem békülnek. —

Budapest, szeptember 12.

Zágrábból jelentik, hogy a koalíció végrehajtó-bizottsága holnap délelőtt Medakovics elnök-lésével ülést tart, a melyen a közös országgyűlésen elfoglalandó álláspontot fogják megvitatni. Valószínűleg elhatározzák, hogy a koalíciót a napokban teljes ülésre hívják össze.

Ellenzéki körökben visszautasítják a *Novosztli* című lapnak azt az indítványát, hogy *kössön a koalíció paktumot a bánnal*, hogy a horvátországi viszonyok orvosoltassanak.

Príbicevics képviselő ez ügyben a nevezett lap szerkesztője előtt a következőket jelentette ki:

— A koalíció semmiesetre sem léphet paktumra *Rakodczay* bánnal, már csak azért sem, mert *Rakodczay* bánná történt kinevezése nemcsak a koalíció tudomása nélkül, de egyenesen annak ellenére történt. Alaptalan az a vád, hogy a koalíció csak relatív többséget képvisel az országgyűlésen, mert a koalíció az egyedüli, kizárólagos és törvényes képviselője a horvát királyságnak a közös országgyűlésen. Dr. *Rakodczay* bánnal paktumot kötni annyit tenne, hogy elismerjük azt az elvet, mely szerint a bán a horvát törvényes képviselő tudomása nélkül, sőt akarata ellenére is kinevezhető. A paktum, valamint a *Rakodczay* bánnal való együttes munkálkodás már csak azért is lehetetlen, mert a bán méltóságát a kiegyezési törvény sérelme alapján fogadta el, mivel megsértette a nemzet legszentebb érzését. Lehetetlenné teszi ezt dr. *Wekerle* miniszterelnök azon kijelentése, hogy a horvát bán önállóan gondolkodhatik és cselekedhetik autonóm ügyekben, de hogy mindenkor tudatában kell lennie annak, hogy Horvátországban az egységes magyar állam eszméjét kell képviselnie. Mindezek alapján teljesen alaptalanok azok a hírek, melyek szerint dr. *Rakodczay* mellett a koalíció egy része és a nemzeti párt egy része új párttá olvadna össze. A koalícióban nincs párt és nincsenek oly politikusok, akik belemennének abba, hogy *Rakodczay* bán mellett többséget alakítsanak. Elvben természetesen a koalíciónak nem szabad kifogásolnia a kormányt, mint közös intézménnyel való tárgyalást, de nem mehet bele semminő megállapodásba még akkor sem, ha a jelen bán lemondana és ha az állami alaptörvény sérelmét orvosolnák, feltéve, hogy nem adnak neki alapos és reális biztosítékot arra nézve, hogy ily törvénytörések a jövőben nem fordulnak elő.

Nevezett lap szerkesztőjének azon kérdésére, vajjon *Príbicevics* képviselő lehetőnek tartja-e, hogy Horvátország ilyen garanciákat kap, a képviselő kijelentette:

— Ma nincsenek kilátások arra nézve, hogy a magyarok jelen sovíniszta hangulatban elfogadják ezen alapot a megegyezésre irányuló akció szempontjából. Ennek következtében nem marad más hátra, mint a Horvátország és a Magyarország közötti harc, a mely sokáig tarthat. Minden egyéb a jövő zenéje.

A koalíciós lapok kifogásolják, hogy az államvasutak igazgatósága a most megnyitott károlyváros-virginmosti helyi érdekű vasút állomásain mindenütt tisztán magyar nyelvű menetrendeket függesztett ki. Ez az eljárás szerintük a kiegyezési törvénybe ütközik.

Az „*Agramer Tagblatt*“ szerint *Wekerle* miniszterelnök a legutóbb úgy nyilatkozott egy politikai előtt, hogy a kormány *Rakodczay* bánnak tavaszig adott határidőt a helyzet tisztázására, de attól tart, hogy *Rakodczay* addig se fog valami eredményt felmutatni.

A vasúti tanfolyam szabályai szerint csak azok neveztetnek ki hivatalnokká, akik a tanfolyamot teljesen végezték. A horvát lapok ebben sérelmet látnak, mert a horvátoknak nem igen van kilátásuk arra, hogy a tanfolyamot teljesen végezhessék, minthogy a magyar nyelvet nem bírják kellőképen.

Két vármegye háborgása.

Budapest, szeptember 12.

Maros-Torda vármegyében még mindig dúl a harc. A megye székházában ma ismét szuronyos csendőrök jelentek meg; ezúttal azonban nem a renitens alispán parancsára, hanem *Ugron* Gábor főispán rendelkezése következtében. A főispán ugyanis csendőrökkel távolítottta el *Erődy* főfűggesztett főjegyzőt a hivatalából. A régi rend hívei, persze, konsternálva vettek tudomást az erélyes intézkedésről; de a mikor látták, hogy a törvényes rendet nem fog sikerülni fölborítaniok, nagy lehangoltság vett rajtuk erőt. Nem valószínű, hogy Maros-Torda vármegyében most már helyre állott a nyugalom. Akiket érdekük és ambíciójuk a régi rendhez kapcsol, alkalmasint meg fognak ragadni minden alkalmat, hogy életjelt adjanak magukról. A főispánnak lesz gondja rá, hogy az okvetetlenkedőket megfékezze.

A másik vármegye, ahol háborognak a kedélyek, Temes vármegye. A fölszinen személyes ellentétek usznak ugyan, de ezek mögött ugyanolyan csatarendben sorakoznak az ellenfelek, mint Maros-Tordában. Az abszolút uralom hívei fészkelődnek és szeretnének gáncot vetni az alkotmányos rend táborának. Természetesen itt is az utóbbiak fognak győzedelmeskedni.

A két vármegyében lezajlott eseményekről szóló tudósításunk ez:

I.

Maros-Torda vármegye.

Megirtuk, hogy *Andrássy* Gyula belügyminiszter táviratilag fölfűggesztette hivatalától *Nagy* József alispánt. Ennek a rendeletnek ma délelőtt szerzett érvényt *Ugron* Gábor főispán.

Beesnekjék a hivatalt.

Reggel kilencz órakor — mint Maros-Vásárhelyről telegrafálják — megjelent a főispáni hivatalban *Reicher* Aladár, a fölfűggesztett *Erődy* Sándor helyébe kinevezett főjegyző s itt *Ugron* Gábor, mint a közigazgatási bizottság elnöke, utasította, hogy *Nagy* Józseftől, a belügyminiszteri rendelettel fölfűggesztett alispántól vegye át az alispáni hivatalt s az alispáni irodát.

Együttal írásban adta át *Reicher* Aladárnak, hogy mint törvényesen kinevezett főjegyző, meg van bízva az alispáni teendők ellátásával.

Reicher Aladár több törvényhatósági bizottsági tag társaságában megjelent az alispáni hivatalban, de azt legnagyobb meglepetésére zárva találta. Nyomban hívatta a házfelügyelőt, aki közölte vele, hogy *Nagy* József zárta be az alispáni helyiséget s a kulcsokat átadta *Erődy* Sándornak.

Reicher átküldött a kulcsokért *Erődy*hez, aki azok kiadását azonban megtagadta. *Reicher* erről jegyzőkönyvet vett föl s az esetet bejelentette *Ugron* Gábor főispánnak. *Ugron* arra való tekintettel, hogy a délutáni közgyűlésen az ellenpárt erőszakoskodásait megakadályozza, elrendelte, hogy karhatalom jöjjön a megyeházára. Egy őrmester és hét csendőr nyomban a megyeházára sietett.

A csendőrök teljesítik kötelességüket.

Ezután *Reicher* *Erődy* hivatalos helyiségébe ment s felszólította őt, hogy hivatalát rögtön hagyja el.

Erődy erre ezt mondotta:

— *Reicher* urat nem ismerem el törvényes helyettesemnek s ezért neki a hivatalomat nem adom át. Igaz ugyan, hogy engem hivatalomtól fölfűggesztett a belügyminiszter, de az alispán a fölfűggesztést nem hajtotta végre, mert közben az alispánt is fölfűggesztette a belügyminiszter. Ennek következtében az alispán nekem átadta a hivatalát, mint az ő törvényes helyettesének. Ennél fogva a hivatalos helyiségből nem távozom.

Erre *Reicher* figyelmeztette őt, hogy törvénytörést követ el, de *Erődy* még sem mozdult.

Ezután *Reicher* *Nagy* Miklós járásörmesterhez fordult:

— *Erődyt* távolítsa el hivatalából.

Erődy kijelentette, hogy enged az erőszaknak és *Zakariás* József, *Dózsa* Elek közigazgatási gyakoronokok, *Kiss* Menyhért szolgabíró, *Jeney* József körjegyző és *Szekeres* Iános tanító társaságában, akik a jelenetnek szemtanúi voltak, elhagyta hivatalát.

A kiszorult ellenfelek fogcsikorgatva fordultak *Reicher* és kísérete felé s ezt kiáltották:

— *Tolvajok, gazemberek!* délután meg fogtok lakolni.

Boda Jenő ügyvédjelölt hóhéroknak nevezte *Reicher* és társait.

Erődy emberei nagy lármával vonultak végig az utcákon, ott több függetlenségi embert inzultálni akartak, de ezek óvatosan kikerülték a feldühödött darabontok támadásait.

Az ügyészség ma *Nagy* fölfűggesztett alispán és *Erődy* fölfűggesztett főjegyző ellen hivatalos hatalommal való visszaélés és feljebbvalóval szemben tanúsított engedetlenség miatt vádat emelt.

A közgyűlés.

Nagy József alispán fölfűggesztésének híre nagy lehangoltságot idézett elő az autonóm-párt körében, amely a délutáni közgyűlésen már egészen leverten jelent meg.

A közgyűlést délután három órakor nyitotta meg *Ugron* főispán.

Mikor az *Erődy* fegyelmi ügyére vonatkozó miniszteri leirat került sorra, *Bethlen* István gróf emelkedett szólásra, aki megnyugvással vette tudomásul a belügyminiszter leiratát, mert az abban foglalt megbélyegzést *Erődy* nagyon is megérdemelte, mert egyike volt azoknak, akik a törvénytelen uralom idején a kormány szolgálatába szegődtek s más tisztviselőket is letérítették a hazafias utról.

Utána nagy zajban *Erődy* fölfűggesztett főjegyző próbálta igazolni magát és azt hajtogatta, hogy törvényesen járt el, mikor *Vozáry* volt királyi biztostól megbízást fogadott el a megye vezetésére nézve. *Erődy*, akit párthívei folytonos tapsokkal biztaltak, a függetlenségi párt tiltakozása miatt végül is kénytelen volt beszédét abbahagyni. (A függetlenségi vezérek, *Körössi* Józsefet és *Gergelyffy* Sándort megfenyegette az öklével.)

Erődy felszólalása után kisebb közigazgatási ügyeket tárgyaltak. A közgyűlés zavartalanul végzett a tárgysorozattal és ennek befejezte után *Désy* Zoltán államtitkár a legmelegebb elismerését fejezte ki a főispánnak, egyúttal konstatálta, hogy Maros-Torda megyében a törvénytelenség napja örökre leáldozott és a megye békéje, immár mindenki őszinte öröme, teljesen helyreállt. Este a László-féle vendéglőben diszvacsorára gyűltek egybe a függetlenségi pártiak, amelyen lelkes felköszöntőkben ünnepelték a főispánt és a párt többi vezérbereit. Az egész városban általános a lelkesedés. A mai közgyűlés lefolyásában mindenki a megyei függetlenségi pártnak és a főispánnak hatalmas diadalát tekintti, amely hosszú időkre biztosítja a megye békéjét és a függetlenségi eszmék érvényesülését.

II.

Temes vármegye.

Temes vármegye már minap tartott közgyűlést, amelynek folytatását mára tűzték ki. Ezt megelőzőleg a koalíció vezérférfiai értekezletet tartottak Temesvárott.

A bizalmas értekezlet.

A bizalmas értekezleten báró *Sztojanovics* György, a temesmegyei koalíció elnöke, hivatkozva arra az egyezsége, amely a nemzeti küzdelem idején a temesi koalíciót sikerre vezette, sajnálattal konstatálja, hogy a koalíciót ma már két pártra szakította az a meggondolatlan politika, amely az egyéni gyűlölködés hangjával és motívumaival Temesben teljesen felforgatta a békét és rendet. Ki tudja, mi lesz ennek a vége, ha a jobb belátás még idejekorán rendes medrébe nem tereli a közélet megszennyezett vizét.

Dr. Fülöp Béla, a megyei függetlenségi párt elnöke szintén sajnálattal konstatálja, hogy bár a koalíciónak és a függetlenségi pártnak egy törpe minoritásáról van szó, de ezek még ma sem látják át a temesi régi törvénytelen embereknek azt a célzatos politikáját, mely őket csak eszközül használja arra, hogy a koalíció pártjait Temesben megbontsák és az így megbontott nemzeti párttal szemben a nemzetiségeket tömörítsék.

Dr. Hajdu Frigyes, Knelty Lajos, Szalay Géza, Csiky Gyula és több bizottsági tag felszólalása után igen szenvedelmes hangon tárgyalták azt a pozitív formában számyra kelt hirt, hogy a főispán az Apponyi által oly találólag „Temesvári Paszalik“-nak aposztrofált város vezetőségével egyetértve csinálja azt a politikát, a mely ma Temes megyében is megrázkódtatással fenyegeti a megyei autonómiát.

Egy lovagias ügy.

A szeptember 7-iki közgyűlésen történtek miatt dr. Joanovics Sándor alispán elküldte megbizottait Kabdebó Gergely temesmegyei főispánhoz s magyarázatokat kéretett amaz állítólagos nyilatkozatról, amelyet a főispán a közgyűlésen dr. Szalay Géza bizottsági tag előtt tett. A főispán a megbizottaknak kijelentette, hogy ő dr. Szalay Géza bizottsági tag előtt oly tartalmu nyilatkozatot, mint aminőt Szalay közgyűlési felszólalásában neki impuált, nem tett, de nem is tehetett, mivel neki oly adatok, melyek Joanovics Sándor alispán állását, sőt nyugdíját veszélyeztető tényeket tartalmaznának, egyáltalában nem voltak birtokában. Ő Joanovics Sándort teljesen korrekt gentlemannek és köztisztviselőnek ismeri, kit tisztel és igen sajnálja, hogy ez a félreértés közöttük megtörtént.

A főispán kijelentéseivel szemben dr. Szalay Géza dettai földbirtokos fia Antal föntartja állítását s nyilatkozatában elmondja, hogy Kabdebó főispánnal a múlt hónapban találkozott Vojtek állomáson. Ott tette az inkriminált kijelentést a főispán. A beszélgetésnél dr. Beniczky György főlyai nagybirtokos is jelen volt.

A régi rend híve.

A megyei közgyűlésen — mint Temesvárról telegrafálják — Sztojanovics szólalt föl elsőnek.

Báró Sztojanovics György visszavonja interpellációját és ezt azzal indokolja, hogy az interpellációra már nincs szükség, mert a helyzet tisztázva van és pedig azzal, hogy a főispán a lovagias ügyben nyilatkozatot adott az alispánnak, amely szerint őt korrekt uriembernek és korrekt köztisztviselőnek tartja. Minthogy ez a dolgot tisztázta, ő az interpellációt nem mondja el.

Dr. Hajdu Frigyes országgyűlési képviselő interpellálja azután a főispánt a 48-as párti jelölteknek a megyebizottsági választásokon való kibuktatása tárgyában. Interpellációjában azt mondja, hogy a főispán mindent megtett arra nézve, hogy a régi rendszer emberei hivatalukban megmaradjanak. Ha a főispán a programbeszédében ígértéket megtartotta volna, akkor a mai helyzet nem állott volna elő.

A főispán a választ a jövő ülésen fogja megadni.

Paktálás a nemzetiségekkel.

Deutsch Andor interpellált a tisztujítás tárgyában és kérte, hogy igaz-e, hogy a főispán szavazatok megnyerése végett érintkezésbe lépett a nemzetiségi képviselőjelöltekkel és nemzetiségi vezető emberekkel.

A főispán erre az interpellációra a választ a legközelebbi közgyűlésen adja meg.

Most az alispáni jelentés tárgyalása következett.

A választmány javasolja a jelentés tudomásul vételét.

A szólásszabadság.

Ekkor egyszerre ketten jelentkeztek szólásra, mire óriási zaj támadt.

A főispán dr. Donáth Józsefnek adja meg a szót, aki élesen kritizálja az alispán jelentését, de minthogy az alispán olyan dolgairól szól, amelyek az alispán fősztolgabíró korára vonatkoznak. A főispán megvonja tőle a szót.

Báró Sztojanovics György emelkedik szólásra a szólásszabadság védelmére. Hivatkozik a gyakorlatra, mely a kritikát megengedi még akkor is, ha adatait a régmúlt időkből meríti.

Ekkor dr. Donáth József kijelenti, hogy azon tiszteletnél fogva, melylyel a főispán iránt viselkedik, tudomásul veszi, hogy a főispán megvonta tőle a szót.

Dr. Abonyi Henrik jelentkezik szólásra.

(Az alispán pártja óriási lármát csap, nem akarja meghallgatni a szónokot. Amikor a szónok mégis beszélni kezd, kivonulnak a teremből.)

Dr. Abonyi főképen nemzetiségi dolgokkal foglalkozik és azon panaszkodott, hogy az alispán kiméletlen szigorral jár el a nemzetiségekkel szemben és nem felel meg a jog, egyenlőség és méltányosság követelményeinek.

Az alispán védekezése.

Ekkor Smokk Tamás vingai polgármester jelentkezik szólásra. Néhány percig beszél már, amikor egyszerre az alispán beszélni kezd.

Reflektál Abonyi és Donáth dr.-ok beszédében elhangzott támadásokra. Igaz, hogy súlyos bírságokat vetett ki, de csak ott, ahol erre szükség volt. Ami pedig a nemzetiségeket illeti, ő igazságos és méltányos mindenkiel szemben, de nem tűri el, hogy azok, akik magyar kenyeret esznek, a magyar állami eszme ellen támadjanak.

Ezeket a kijelentéseket az alispán pártja élénk éljenzéssel és tapssal fogadta.

A főispán pártja ma kisebbségben volt, mert a vidéki tagok nem jelentek meg.

Ezután újra Smokk Tamás beszél és élesen kritizálja az alispán eljárását, főleg azt vetette szemére, hogy rendkívül súlyos bírságokat vetett ki, amikor a nyomor annyira nagy volt, hogy a kormány is segítette a szegény lakosságot.

Smokk beszéde közben zajos jelenetek játszódtak le, amennyiben Dimponér János görög keleti lelkész és Sztojanovics Iván között szóváltás volt. Dimponér azt mondta ugyanis, hogy úgy tápsolnak, mint a színházban, ezt félreértették, de Dimponér magyarázata után a dolog elsimult.

Óriási lelkesedéssel elfogadták az alispán jelentését a választmány javaslata alapján.

Az alispánt nyílt ülésen hosszasan és lelkesen ünnepezték.

Ezután áttértek a napirend többi pontjának tárgyalására.

KÜLFÖLD.

A marokkói veszedelem.

Néhány nap óta a Kazablanka körül táborozó törzsek, arra törekednek, hogy a francziákkal béketárgyalásokba bocsátkozhassanak. A francia csapatok parancsnoka azonban nem hajlandó tárgyalásokkal készletelni a hadműveleteket, mert meggyőződése szerint a marokkóiak csak taktikával tesznek békeajánlatot, hogy időt nyerjenek. Erre vall az is, hogy a parvidék különböző pontjain fegyvercsempészetet tűznek. Ez pedig legjobb bizonyítéka annak, hogy a törzsek taktikája: időt nyerni, míg a csempészeit fegyverek a tengerparttól a táborba érkeznek. Másrészt az ország belsejéből is számos törzs van utban Kazablanka felé. Világos tehát, hogy a marokkóiak minden érdeke azt kívánja, hogy a francziák mentől később kezdjék meg hadműveleteiket. Ez a tervük azonban nem sikerült, mert a „Liberté“ tangeri távirata szerint Drude tábornok már megkezdte az előnyomulást Teddes felé, ahol a törzsek táboroznak.

Mohamed el Torres egy interview keretében annak a nézetének adott kifejezést, hogy Muley Hafid csak akkor tekinthető szultánnak, ha proklamációját a „szentvárosból“, Fezből keltezi, ami azonban aligha sikerül neki, mert ahhoz, hogy Fezbe érjen, oly törzsek által lakott vidéken kellene áthaladnia, amelyek ellenségei és amelyek a

marokkói törzsek legharcisabbjai közé tartoznak. Valószínű, hogy a versengésből Abdul Aziz kerül ki győztesként, mert az európai hatalmak is az ő pártján vannak.

Az „Alvaro de Bazam“ czirkáló Marokkóból Cadixba érkezett. A tengerész-katonák meggyőződése szerint a kazablankai harcokban négyezer marokkói esett el. A San-Sebastianban tegnap megkezdett konferenciát ma tovább folytatták. A tanácskozáson Revoil francia nagykövet is résztvett. Hir szerint Spanyolország el akarja foglalni Tangert és Tetuant. A spanyol lapok véleménye szerint a miniszterek között a marokkói kérdés tekintetében teljes egyetértés uralkodik. A „Correspondencia Militar“ jelentése szerint a gibraltári vadászdandár utra készül, de az indulásra vonatkozó parancs még nem érkezett meg. A vadászok csak Tangerbe mennek.

A „Prinzessin“ nevű német szállítógőzöst Tangerbe rendelték, hogy azokat a német birodalmi alattvalókat, kik Marokkóból el akarnak utazni, fedélzetére felvegye.

Késő éjjel a következő táviratot kaptuk: A francziák tegnap reggel 6 órakor két tömegben, melyek mindegyike hat századból, két üteg tábortüzerészből, négy üteg hegyi tüzerészből és két gyorstüzéldágyuból állott, valamint az egész lovas-ság Drude tábornok vezetése alatt megindult. Az arabokkal többiben összeütköztek és ezután a francziák, akik minden akadályt szuronyukkal háritottak el, Tadder felé nyomultak. A sűrű köd leple alatt és a talajviszonyok kihasználásával meglepték az ellenség tábort, a Gloire ágyuinak támogatása mellett, heves ágyútűzét indították, majd gyalogságot küldtek ki. Az ellenség megfutamodott, a tábor teljesen leégett, a francziák csekély veszteséggel visszatértek Kazablankába.

Drude tábornok még az esti parancskiadásnál közölte a csapatokkal, hogy másnap reggel meg akarja támadni Taddert. Az első oszlop reggel 6 órakor indult el és 7 órakor érte el az Alvarez-farmot, ahol a marokkói előőrseket meglepte és lemészárolta, mielőtt zajt üthettek volna. A második oszlop Drude tábornokkal és a vezérkarral sűrű ködben 7 órakor indult el és egyesült az elsővel. Mind a ketten azután egymástól bizonyos távolságban folytatták az előnyomulást. Este 8 órakor megálltak. Mialatt a tüzerés megkezdte a tábor bombázását, ahol jelentékeny pusztításokat okozott a gyalogság, a minden oldalról odaözlő marokkóiak ellen vonult és egyik sánczról a másik után elkergette azokat. A tüzerés csakhamar az összes sánczokon felállította ütegeit és szakadatlanul tüzelt délig, úgy, hogy a marokkóiak tábora és annak környéke tarthatatlanná vált. A gyalogos csapatok reggel kilenc órakor vonultak be Tadderba. A tábor ki volt ürítve. Délután három órakor a csapatok visszatértek táborukba, miután az egész idő alatt urai maradtak a terepnek.

A macedóniai reform. A porta bizalmas uton tudomást szerzett a macedóniai igazságügyi reform programjáról, amelyet az egyetértő hatalmak nagykövetei a múlt hónapban adták át a többi hatalmak követségeinek és a reformokat maga akarja keresztülvinni, hogy a reformbizottságot megelőzze. Ez az eljárás teljesen megfelel Törökországnak Macedóniában követelt régebbi eljárásának, mely azonban nem vált be.

A kínai lázadás. Juelhovi jelentések szerint a császári csapatok összeütköztek a lázadókkal és megszalasztották. A lázadók közül száznál többen elesetek. Huszan fogságba kerültek. A sienkovi és pakhoi hatóságok a misszionáriusok védelme érdekében széleskörű intézkedéseket tettek.

Az orosz-japán egyezmény. A japán sajtó, mint Tokióból sürgönyzik, igen kedvezően nyilatkozik a legutóbb közzétett orosz-japán szerződésekről és azon nézetének ad kifejezést, hogy a két állam közötti jó viszony most teljesen helyreállt, ami általános meglepedésre szolgál.

A velencei véres dráma.

— Újabb bizonyítékok. —

Budapest, szeptember 12.

A velencei drámában újabb fordulat nem történt. Tarnovszka grófnő, miután az első meglepetés izalmában tett vallomását visszavonta, erélyesen tagad. A nyomozás azonban egyre több bizonyítékot halmoz össze a grófnő ellen. Legutóbb tizenhárom táviratot szedtek össze, amelyek közül több kétségtelenül bizonyítja azt, hogy *Tarnovszka grófnő előre tudott* a gyilkosságról.

Mai hireink ezek:

Tarnovszka tagad.

Tarnovszka grófnő tudvalevőleg visszavonta a rendőrség előtt tett beismerését és tagadása mellett keményen kitart. A vizsgálóbíró ráolvassa a rendőrségnél tett beismerő vallomását.

— Nem igaz, tiltakozom! — vágott közbe a grófnő. — *Semmit sem vallottam be.* Aki ezt állítja, vagy félreértett, vagy rosszindulattal elcsavarja azt, amit mondtam. Kérem, Ausztriában francziául sem tudnak. Orosz tolmácsot kérek!...

A vizsgálóbíró hosszasán faggatta, de a grófnő makacsul megmaradt a tagadásnál. Semmi része nem volt Komarovszki meggyilkolásában, Naumovot nem bízta föl. A szerencsétlen halálosan belébolondult s ő még csak nem is fölött vele. Sőt, mint az áldozat menyasszonya, mindent megtett, hogy kijózanítsa. Erre valók voltak a koholt táviratok is, amelyekben Prilukov a gróf nevében riasztotta Naumovot.

A grófnő megbizta védőügyvédjét, hogy vigye keresztül azt, hogy kauczió ellenében szabadlábra helyezték.

A védő megtette erre vonatkozólag a lépéseket, de a vádtanács *megtagadta a kívánság teljesítését.* Még pedig azzal a megokolással, hogy Olaszország is követeli a foglyok kiadását s így az osztrák bíróság obligóban van a velencei törvényszékkel szemben.

A végzést közölték Tarnovszka asszonnyal. Nagyon lesújtotta. Erre megint érkekezett a védőjével s a fiáról gondoskodott.

Eddig nem is tudott itt senki arról, hogy a kalandornőnek gyermeke is van. Mialatt róla intézkedett a grófnő, egyik meghatottságból és izgalomból a másikba esett, sírógörcsöket kapott. Előveit a kebléből egy miniatűr képet s elmondta, hogy mindig a szive fölött hordja. Roppant a lelke véte gyermeke sorsát, aki Moszkvában él s egy nevelőintézetben tartózkodik. Fiához levelet irt a grófnő, azonkívül nagyobb összeget deponált olasz hitelrészvényekben, amelyeket átutaltatott Moszkvába.

— Ez anyai kötelességem, amelyet első sorban kell teljesítenem — zokogta a grófnő.

Félig németül, félig francziául folyt a beszélgetés, orosz tolmácsra nem volt ezuttal szükség. Védőjét újra meg újra arra biztatta, adjon be kérvényt szabadonbocsátása érdekében, de a védő lebeszélte erről, mert igen soká tarthat, amíg a vádtanács dönt, de ha megnyugszik a végzésben, még hamarabb kaphatja vissza a szabadságát. Délután öt órakor dr. *Kotics* vizsgálóbíró felhozta magához Tarnovszka grófnét és előéletére vonatkozólag kérdéseket intézett hozzá.

Prilukov és védője.

Prilukov azt kérte, hogy dr. *Rosenfeld* Viktort nevezhesse meg védőjéül. Ez a vágya teljesült s Rosenfeld rögtön föl is kereste Prilukovot czellájában. A tanácskozás után az ügyvéd így nyilatkozott védencéről:

— Rendkívül intelligens ember hatását teszi rám Prilukov. Teljesen nyugodt s meg vagyok győződve arról, hogy a leghathatósabb érvekkel fog védekezni.

A két védőügyvéd most már együttesen tanácskozik és főként azt tanulmányozzák mindekelőtt, joga van-e Olaszországnak követelni a foglyok kiadását.

Prilukov hallgatózott.

A velencei rendőrség azt is megállapította végérvényesen, hogy Prilukov milyen gazul asz-

szisztált a gyilkosság végrehajtásánál. Ott ólalkodott Komarovszki lakása előtt a sötét éjszakán két magádetektívjével, hallotta is a lövéseket.

A *Gazetta di Venezia* érdekes részleket mond el erről. A gyilkosság napjának reggelén a gróf lakása közelében a Campo Santa del Giglio hidján három idegen ácsorgott. A három ember előbb az előtt osztéria előtt állt, amelyben az előző estét töltötte s csak akkor ment a hidra, mikor *Naumov*, a gyilkos, becsüngengett Komarovszki gróf házába. A három ember ezután közvetlenül a gróf hálószobájának erkélye alá állt, mikor azonban meghallották belülről a revolverlövés zaját, sietve eltávoztak. A személyleírásról, amelyet erről a három emberről a tanúk elmondanak, *rá lehet ismerni Prilukovra, a másik kettő pedig nyilván a velehozott két detektív volt.* Ez a két ember kevéssel tíz óra előtt a vasúti vendéglőben ült és egy hordárral telefonon megkérdezte a Danieli-szállóban, hogy *Prodovszky* herceg (ez *Naumov* álneve) a szállóban van-e és hogy *Nerson* (Prilukov álneve) elutazott-e. A szállóból azt felelték, hogy *Nerson* elment, de a szobáját megtartotta, *Prodovszky* herceg pedig nem tudja, hol van. Az egyik ember erre ijedten elszóltta magát:

— Akkor elfogták!

A hordár kérdezte tőlük, hogy kit fogtak el s az egyik ember ezt felelte:

— Valaki megölte egy földijét!

Az áruló telegrammok.

A velencei vizsgálóbírónak olyan anyag jutott a kezébe, amely kétségtelenül bizonyítja a grófnő bűnösségét minden tagadással szemben. A bíró ugyanis összeszedett azokban a szállókban és postahivatalokban, amelyekben a dráma egyes szereplői megfordultak, *tizenhárom táviratot.* Ezekből kitetszik, hogy a bűnszövetség tagjai mind önállóan dolgoztak. Például az a két detektív, akit Prilukov magával hozott Velenczébe, nem is tudta, hogy megbízójuk közvetlenül a gyilkosság után elutazott Velenczéből.

A legfontosabb azonban mindabból, amit a táviratokból meg lehet tudni, hogy a *grófnő és Prilukov közvetlenül a gyilkosság elkövetése után táviratot váltottak.* Amikor gróf Komarovszkit halálos sebével a szállóba hozták, tudvalevően táviratoztatott egy barátjával a Kievből grófnőnek. A táviratban ez volt:

Az istenért jöjj azonnal. Érzem, hogy meg kell halnom.

A grófnétől ezen a napon semmiféle hír nem jött, csak másnap érkezett tőle ez a távirat: *Küldj bővebb értesítést. Nyugtalan vagyok. Nem utazhatom.*

Hogy miért táviratozott a grófnő csak másnap, kitudódott más táviratokból. Közvetlen a gróf táviratának kézhez vévése után utasításért fordult az asszony Prilukovhoz, *hogy mit tegyen.* A merénylet napján délelőtt tizenegy órakor, tehát közvetlen a gróf táviratának elolvasása után ezt a táviratot küldte a grófnő Kievből Prilukovnak:

— *Adél hiv. Mondd, hogy viselkedjem.*

A távirat címe ez volt: *Nerson*, Monako-szálló, Velence. *Nerson* egyike volt Prilukov számos álnevének, amelyeket Velenczében használt. Prilukov azonban nem küldhetett feleletet az asszonynak, mivel a gyilkosság után mindjárt elutazott Velenczéből s a táviratot meg sem kaphatta. Ezért aztán az asszony a grófnak telegráf-fozott másnap. — Adél a gróft jelentette a bűntársak titkos megállapodása szerint. A vizsgálóbíró döntő fontosságúnak tartja a táviratokat, mert ezekből világosan kitűnik, hogy Tarnovszka asszony a gyilkosok czinkostársa. Mert ha nem lett volna részes a bűntényben, akkor nem kellett volna további magatartása felől utasítást kérni.

A gyászoló anya.

Gróf Komarovszki édesanyja tegnap érkezett Velenczébe egy barátjánője kíséretében. Rögön szerencsétlen fia holttestéhez vezetette magát, amely a boncolás után már összevarva ott feküdt letakarva a boncoló terem asztalán. Ráborult az öregasszony a holttestre és szívszaggyal zokogott.

Egy olasz újságíró, aki éppen ott volt, néhány percczel később beszélt vele.

— Hiszi-e, — kérdezte az öreg grófnétől — hogy Tarnovszkának része van a gyilkosság elkövetésében.

A grófnő sirva rázta a fejét s ezt felelte meg-megcsukló hangon:

— *Nem! Erre nem tartom képesnek!*

Az öreg urnó csak a múlt héten kapta meg fiától ezt a táviratot:

Eljegyeztem magamat *Mária Nikolavjevna* Tarnovszkával. Várjuk anyai áldását!

Ez volt az utolsó életjel, amelyet Komarovszki adott magáról gyászba borult anyja számára.

Egy bankár öngyilkossága.

— Kővári Ármín halálgrása. —

Budapest, szeptember 12.

Városszerzte nagy föltűnést és részvétet keltő öngyilkosság történt ma este a fővárosban. *Kővári* Ármín bankár, fővárosi bizottsági tag és a Belváros társadalmi életének egyik szereplő alakja, levetette magát harmadik emeleti lakásának ablakából és *szörnyethalt.* A hetvenhárom éves embert súlyos betegsége fölötti elkeseredése vitte a kétségbeesésbe.

A Kővári-féle bankcég, amelynek az elhunyt tulajdonosa volt, egyike a főváros ismertebb magán bankintézeteinek. Negyvenöt évvel ezelőtt nyílt meg a cég az akkori Hatvani-utcában, a Nemzeti kaszinó épületében. Szolid tüzleti elvei révén hamar fölvirágozott a vállalat s negyvenöt évi munka után a cég főnöke milliós vagyonnal rendelkezett, személyét tisztelet övezte. Ennek a megbecsülésnek tanúsága az is, hogy a belvárosi Saskör, amelynek a főváros politikai és társadalmi életében egyaránt nagy sulya van, *Kővári* Ármint alelnökeinek sorábválasztotta. Mindenképpen megdöbbenő tehát ennek a munkás, alkotó életnek ilyen tragikus vége. Az öngyilkosságra különben senki nem is gondolt a család tagjai közül, különben szorgos őrizet alatt tartották volna az öreg urat. Így is állandóan volt valaki körülötte és tisztán csak a gyanutlanságon múlt, hogy ma este egy pillanatra egyedül maradt. Ezt a végzetes pillanatot használta föl aztán szörnyű tettének végrehajtására. Az öreg ur régebben betegeskedett már, asztma kinozta, amelyre Balatonfüreden keresett a nyáron enyhülést. Balatonfüredről Gasteinba ment utókurára, ahonnan még betegében tért haza. Házi orvosa *Adler* Zsigmond kir. tan. kezelte otthon, aki tüdőcsucshurutot állapított meg betegségeként. Mióta aztán az öreg ur megtudta, hogy baja komolyabb jellegű, valóságos életunt lett. A legutóbbi időkben már föl sem kelt az ágyból, hetek óta fekvő beteg volt, a kedélye egészen buskomorra vált, úgy hogy családja sem tudta felvidítani, amelyen pedig valóságos rajongással csüggött. Az öreg ur a Semmelweiss-utca 2-ik számú házában harmadik emeletén egy gyönyörű nyolcz szobás lakást lakott. Miután pedig feleségét tizennyolcz évvel ezelőtt elvesztette, nála lakott egyik leánya, özvegy *Radó* Lipótné három gyermekével. Ezen kívül még két leánygyermek volt az elhunytak. Az egyik *Czettel* Ödönnek, a Grafikai társaság igazgatójának neje, a másik dr. *Kerekes* Ödön fővárosi ügyvédnél van férjénél. Ma délután az öregur teljesen egyedül volt a lakásban ápolónőjével. Négy óra felé meglátogatta házi orvosa dr. *Adler* Zsigmond, aki megpróbálta egy kicsit felvidítani a rendkívül komor hangulatban lévő beteget. Ez a törekvése azonban nem igen sikerült s mikor eltávozott, figyelmeztette az ápolónőt, hogy ne hagyja magára az öreg urat. Az orvos távozása után a beteg egyszerre enni kívánt és kiküldte az ápolónőt, hogy melegítsen számára egy kis levest. Az asszony gyanutlanul engedelmessékedett. Alig zárult be azonban az ajtó a háta mögött, az öreg ur kiszállt az ágyból, az ablakhoz támolygott, amelyet már előzőleg felnyitott és kivetette magát az utcára. Esésében rázuhant a második emelet balkonjára, ahol feje teljesen összezuódott, onnan tompa ütődéssel vágódott le a Semmelweiss-utca kövezetére, ahol teste rémesen összeroncsolódott. Borzalmas a dologban, hogy az utcán járók közül többen észrevették az öreg ur szándékát, de megakadályozni a tragédiát nem lehetett. Főnt a lakásban az utcáról hangzó rémült kiáltás tette figyelmessé a háziakat a történetekre, mire azonban lesiettek, *Kővári* Ármín már halott volt.

A családot rendkívül megrendítette a katasztrófa, amelyről késő este a rendőrség útján nyertek értesülést. A holttestet beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe.

Kővári Ármín után egy milliónál nagyobb vagygon maradt. Végrendeletet nem hagyott ugyan hátra, de egy régebbi levelében azt az óha-

ját fejezte ki, hogy a vagyon oszlatlanul maradjon és gyermekei együtt vezessék tovább a Ferencziak-terén, a gróf Cziráky palotában lévő banküzletet. Ha ez azonban nem volna lehetséges, akkor arra kéri legidősebb leányát, özvegy Radó Lipótnét, hogy másik két nővérenek fizesse ki az őket megillető örökrészt és maga tartsa fenn a régi cégeket. Az örökösök valószínűleg respektálni fogják édesatyjuk utolsó óhaját.

Az öngyilkosság híre városszerte nagy részvétet keltett.

Mozgó képek.

Pia Monica regénye.

— Drámai jelenet prologgal. —

Szereplők:

A fiatal szász király.
Az anyakirályné (azelőtt Montignoso grófné).
A kamarás.
A prolog.

Színhely: királyi palota Drezdában. Történi: husz esztendő múlva.

Prolog.

Unom már a számtalan hirt
Rólad, kedves Montignoso,
Unlak téged s mindent, mindent,
A mi véled összefügg

Unok minden tenoristát,
Zongoristát, grófot, orvost,
Szived minden szeladonját,
Kivel Fama összehoz.

Ennélfogva elhatározom,
Hogy e kurta jelenetben
Megvázoljam már előre
A te végső végedet!

* * *

Az anyakirályné szobája. Reggel kilencz óra.
Az anyakirályné éppen az olvasót forgatja.

Kamarás: Ó felsége a király! (El.)

A király: Jó reggelt, mama. (Kezet csókol.)
Megint csak ájtatoskodol . . .

Lujza: Ilyen szegény öregasszony nem tehet már egyebet fiáért és népéért, mint hogy Isten kegyelmét esengi számukra. Homlokod borus, fiam, mi baj? — ide ülj, mellém . . .

A király: Édes anyám, kegyelmedet akarom kikérni valaki számára, akit te is nagyon szeretsz . . .

Lujza: Istenem, az én kegyelmem? — te vagy a király! Nos?

A király: Ha itt lenne boldogult atyám, egyesitené kérését az enyémmel. Kedves nővéremről, leányodról, Pia Monicáról van szó . . .

Lujza: Ugyan? Ó már boldog! Egy-két hét múlva már egészen a jó Istené lesz, — már alig várom husvétvasárnapját, amikor végre ünneplés fogadalmat tesz, felöltvén mindörökre az apáczaftályolt . . .

A király: Anyám, légy erős, — Isten más-ként rendelte . . .

Lujza: Megrémülök . . . Térdem remeg, hajam fehérlik, orcám redős, öreg vagyok, — ne kinozd idegeimet — istenem, mi történt?

A király: Mama, légy nyugodt . . .

Lujza: Beteg? . . .

A király: Nem! . . .

Lujza: Meghalt?!

A király: Isten ments! Ó él és virul . . .

Lujza: Rögtön hozzá sietek . . . Befogatni . . . El a zárdába leányomhoz . . .

A király: Ó már nincs ott . . .

Lujza: Nincs? hát hol?

A király: Eltávozott onnét . . .

Lujza: Engedelmem nélkül?

A király: Engedelmed nélkül. Sőt a francia nyelvmesterrel.

Lujza: Hah! Végem van, — meghalok, nem birom ki. Ilyen szegényen még nem fordult elő családjunkban. (Ájúldozik).

A király (Lujzát ápolva): Anyám, édes anyám, — légy erős és hallgasd meg kérésimet . . .

Lujza: Fiam?! . . .

A király: Hadd legyenek egymásé, hadd legyenek boldogok . . . Ó és az a derék, kis francia . . . Neve: Giron . . .

Lujza: Neve: Giron?! Hah! Ilyen ösmeretlen nevű jött-menté legyen egy királyleány, — soha! Rögtön hazahozatni, karhatalommal, csendőrökkel . . . És bedugni a zárdába! Imádkozzék! Vezekeljen! Oh, harminczöt esztendeig éltem zavartalan boldogságban atyáddal, kegyes rendelése Istennek, hogy ezt a szegényt meg nem élte . . .

A király: Anyám, szavad — parancs. Azonnal rendelkezem . . . (El.)

Lujza: Megyek a templomba, imádkozom azért a szerencsédért. Istenem, kitől örökölhette ezt a bűnös hajlamot?! (Csenget).

Kamarás: Felség!

Lujza: Fogasson be, kedves báró. Giron . . . Giron . . . Olyan ismerősnek tetszik nekem az a név. — Mondja csak, kedves báró, — hallotta ön már ezt a nevet: Giron? Nem emlékszik?

Kamarás: Giron? Ugyan ki emlékeznék erre a névre?! . . . A kocsi előállott . . .

— Fügöny. —

Gergely István.

TÁVIRATOK.

Merénylet egy rendőrfőnök ellen.

Lemberg, szeptember 12. (Saját tudósítónktól.) Idevaló lapoknak jelentik Grodnoból, hogy tegnap egy szálloda előcsarnokában két suhanc három revolvergolyóval halálosan megsebesítette a bialistoki rendőrfőnököt. Az egyik merénylőt sikerült kézrekeríteni, a másik ellenben elmenekült.

Orosz program.

Bécs, szeptember 12. (Saját tudósítónktól.) A N. Fr. Pr. egy magánlevelet kapott Odesszából, amely hírt adja, hogy Odesszában a pogrom idején három zsidót megöltek, hatot súlyosan, 25 embert könnyebben sebesítettek meg. Ezek az adatok még megközelítően sem pontosak, mert csak azokról számolnak be, akiket kórházba szállítottak.

Beck az általános választói jogról.

Bécs, szeptember 12. Ma báró Beck miniszterelnöknek megjelent a szociáldemokrata reichsrathi szövetség küldöttsége, hogy a tartománygyűlési általános választói jog behozatalát követelje és a kormány álláspontjáról felvilágosítást kérjen. A miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány elismeri, hogy a tartománygyűlési választói jog időszertű kiépítése szükséges, habár a képviselőházi reform példája nem alkalmazható egyszerűen a tartománygyűlésekre, minthogy a képviselőház lényegileg politikai testület, míg a tartománygyűlések egyttal közigazgatási testületek is. Ezért a tartománygyűlési választójognál a politikai jogegyenlőségnek annyiban kell érvényre jutni, hogy a választójogból eddig kizártak, széles alapon nyugvó képviselvény megfélelő befolyást nyerjenek a tartománygyűlés és organumainak egybeállítására.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, szept. 12. Gabonaiózsde. Zárlat. Buza irányzata szilárd, szeptemberre 94 K., decemberre 97¹/₈ K. Tengeri szilárd, szeptemberre 62¹/₈ K.

Csikagó, szept. 12. Terményiőzsde. Zsír decemberre 9.02, tegnap 8.97, októberre 9.12, tegnap 9.07. Szalonna short clear 8.74, tegnap 8.74 Sertéshus októberre 15.65, tegnap 15.57.

New-York, szept. 12. Terményiőzsde. Gyapot. New-Yorkban 12.90, szept.-re 11.71 decz.-re 11.68. New-Orleansban 13. Petroleum stand withe. New-Yorkban 8.45 Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178.—. Zsír. Vestern Steam 9.50 Rohe festvérek 9.65. — On 36.50—36.75. Réz 16.—16.50.

II. Micsinai,

— Ötvenezer koronát lopott. —

Budapest, szeptember 12.

Micsinai Mihálynak, a híres nevezetes postatolvajnak követője akadt. Valószínűleg emlékezni fognak még rá olvasóink, hogy ez a vakmerő huszonéves esztendő suhancz egy lopta meg a postakincstárt harminczháromezer korona erejéig, hogy ellopta a pénzt szállító postakocsit, lovasától együtt. Valóságos legendás hős lett a stikli révén Micsinai Mihály, akit csak napokig tartó hajszá után tudtak kézrekeríteni. Igaz ugyan, hogy most legutóbb, közönséges házitolvajlások kapcsabetyárrá zülleték a nagyhirű kalandort, hanem első debütje iskolát csinált. Ma este ugyanis teljesen azonos módon és körülmények közt próbálkozott meg a jó szerencséjével egy postakocsis, aki, ha sikerült volna a próbálkozás, ötvenezer koronával tette volna könnyebbé az államkasszát. A vakmerő kup azonban nem sikerült. Három óráig se nevezhette magáénak a tolvaj rablott kincsét s már körül is hurkolta nyakát a nemezis. A kelenföldi pályaudvar egy sötét zugában talált rá a balsors a 990-ik számú rendőr személyében, aki rátette a kezét és ezzel egyszerre semmivé lett a sok nagyszerű reménykedés, a durai élet, a hírnév, a dicsőség, szóval minden. S a hős hátraspárgázott kezekkel vonult be kemény rendőrlégyéyek között a Zrinyi-utcai palotába. Pedig minden jótól és a sikertől csak egy gondolat választotta volt már el. Meg volt a vasuti jegye is Bécsbe és várta a 9 óra 50 perczkor induló esti személyvonatot. Tisztán a véletlen mulat, hogy Rajcsányi István, a 990-es rendőr érkezett hamarabb.

A tolvajlás híre.

A szenzációs tolvajlás híre esti háromnegyed nyolcz órakor érkezett a rendőrségre. A postaigazgatóság jelentette ugyanis, hogy Jakab Miklós 116-ik számú posta-kocsis, míg kísérője Havasi György altiszt bent járt a tőzsde épületében lévő 5-ik számú postahivatalban, a gondjaira bízott egylovas cariolla elhajtott. A kocsiban pénzeslevelek voltak elhelyezve két zsákban, összesen mintegy 50.000 korona értékben. Az értékes küldeményeket a kocsi a Wurm-utcai 53-as számú és a Nádor-utcai 57-es számú postahivataloknál vette föl és az 5-ös számú hivatal érintésével a Nyugati pályaudvaron levő irányító hivatalban kellett volna leadnia.

A nagy sikkasztás híre óriási riadalmat okozott a főkapitányságon. Vaday Béla központi ügyeletes rendőrkapitány azonnal telefonjelentést tett Boda Dezső főkapitánynak, bekérte továbbá Pekáry főkapitányhelyettes és Krecsányi Kálmán detektívőnököt is a hivatalba, akik után pár perczcel maga a főkapitány is megérkezett és személyesen vette át az intézkedést.

Gyűrű a város körül.

A főkapitány legelső intézkedése az volt, hogy az összes kerületi kapitányságokat járőrök kiküldésére utasította, melyekkel a városból kivezető uttesteket megszállta. Telefonutastás ment az összes pályaudvarokra is, hogy egy félórával a hír vétele után az egész várost lázasan kutató rendőrgyűrű ölelte körül. Krecsányi Kálmán detektívőnök az egész detektívtestületet mozgósította a tolvaj nyomában, Pekáry főkapitányhelyettes pedig parancsot adott, hogy azonnal lovasőrszázadok induljanak a periferiák felé. Közben beérkezett a postaigazgatóság írásos följelentése is, amelyben preczizirozva volt, hogy az ellopott cariolla 44.237 korona és 18 fillér értékű értékküldemény volt, amely a tolvajjal eltűnt. A följelentésben meg volt adva a tolvaj személyleírása is, amely a következő:

„Jakab Miklós csákválvi születésű, 22 éves kocsis; csak magyarul beszél; magas, nyulánk termetű; arca hosszús; haja szőke, göndör; orra hosszús, hajlott, hegyes; bajusza, szakála nincsen. Kék postás zubbony, fehér nadrág és postás sapka volt rajta, amely 116-os számmal van jelezve.“

Ennek a leírásnak alapján hivatalos távirat ment az ország valamennyi hatóságához és csendőrpáncsnokságához, a szökésben levő

tolvaj letartóztatására. Ezután hozzáláttak az előnyomozat megejtéséhez. Mindenekelőtt megállapították, hogy a tolvaj az 5-ik számú hivatal elől szökött meg, az alatt az idő alatt, amíg kísérője Havasi György bentjárt a hivatalban. Ez alatt Puskás György szolgának kellett volna az épület előtt a cariolra vigyáznia, aki azonban nem állt a helyén. Megállapították továbbá egy másik postakocsis vallomása alapján, hogy a tolvaj a Nádor-utcaig lépésben hajtott, ott aztán vágtatva fordult be az Árpád-utczába s közben majd összeütközött egy villamos-kocsival. A menekülő minden valószínűség szerint a Duna felé került ki. Ennek megállapítása után a további nyomozással Pauer György detektívet bízták meg, aki mindenekelőtt a lánchidnál érdeklődött a rendőrszónál és a pénzügyőrökkel, hogy nem láttak-e egy postakocsit a hidon keresztül hajtani. Ott nem tudtak róla semmit. A Vadász-utczai 6-ik számú őrszobában azonban az időközben leváltott rendőrszem emlékezett rá, hogy látta a cariólt, amelynek fölűnően halvány arcú kocsisa köszönt is neki. Ebből bizonyossá lett, hogy a tolvaj Buda felé menekült zsákmányával. A detektív rögtön jelentést tett tapasztalatairól Boda Dezső főkapitánynak, aki erre Pauer detektívet két kísérő társaságában azonnal a kelenföldi pályaudvar felé indította, abban a föltevésben, hogy a tolvaj okvetlenül a vasúthoz igyekszik.

A letartóztatás.

A föltevés helyességét alig öt perc múlva már igazolta is Rajcsányi István 990-es számú rendőr telefonjelentése, aki röviden bement, hogy Jakab Miklós, a tolvaj posta-kocsist, a kelenföldi pályaudvarnak egy sötét zugában letartóztatta. Már jegyet is váltott volt a bécsi vonatra. A pénz meg van nála.

A hír óriási örömet keltett a főkapitányságon és rögtön intézkedés történt, hogy a tolvaj erős fedezettel beszállíttassék. Időközben azonban újabb szenzációs események is történtek. Amíg ugyanis a központi ügyeleten lázas izgalommal várták a kelenföldi híreket, újabb két telefonjelentés érkezett.

Megkerül a postakocsis meg a pojló.

A Műgyetem-kávéházból jelentette Rume Ferencz 1243-as rendőr, hogy a Budafoki-uton rudjával Pest felé fordítva megtalálta a kifosztott 281-es számú postakocsit. — Nagy Gergely 1506-os számú rendőr pedig a Német-uton fölirtóztatta Wundt József napszámot, aki egy felszerszámozott pej lovat vezetett a postalep felé. A napszám az azt mondta, hogy egy ismeretlen ember bizta rá a lovat azzal, hogy kölcsönkapta a telepről és 3 forint 50 krajczárt fizetett neki azért, hogy a lovat visszavigye. Ezen kívül megvásárolta tőle az ismeretlen két forintért a börtláskáját is, amelyben élelmiszert szokta tartani. Acariolt és Wundt Józsefet is behozták a főkapitányságra. Wundt megismételte vallomását Boda főkapitány előtt is, aki elrendelte Wundt szembeállítását a tolvajjal.

II. Micsinál.

Végre úgy éjféltáni egy óra tájban kocsidübbögés jelezte a Zrinyi-utczai palota előtt, hogy megérkezett végre a nap, vagy mondjuk az éjszaka várva-várt hőse, Jakab Miklós. Spárgával volt a keze hátrakötve az izmos, jóképű, intelligens arcú szöke fiúnak, aki, amikor a rendőrök segítségért a kocsiból, hetyke kedélyességgel vágta oda a kapu előtt csoportosuló kíváncsiaknak.

— Szervuszatok! Megjöttem!

Egyenesen Boda főkapitány elé vitték, aki mindjárt kérdezte:

— Hát miért cselekedte fiam ezt a könynyelműséget?

A legény elpityeredett a jóságos hangra és siránkozva felelte:

— Rosszul bántak velem, pofoztak és mikor felmondtam, nem akartak elengedni, hát erre elhatároztam, hogy teszek valamit.

Ez volt az egész magyarázat és indokolás.

Érdekes, hogy a legény már előre készült a dologra, amit bizonyít az a körülmény, hogy egy rend sötét polgári ruhát vitt magával a kocsiján. Már ebben is fogták el, a levelet postás holmit pedig vallomása szerint az uton eldobta

egy árokba. A civiltuhát állítása szerint ma délután készítette elő.

A pénzt megtalálták Jakabnál, mindössze is csak a jegy ára és az a pár forint hiányzik belőle, amit Wundtnak adott, akivel a lovat visszaküldte.

Mielőtt a tettes kihallgatása megkezdődött volna, Boda főkapitány a rendőrök felé fordulva megkérdezte:

— Ki fogta el ezt az embert?

A 990-es jelentkezett:

— Én fogtam el méltóságos főkapitány ur!

— Derék dolog volt, köszönöm magának, — mondta a főkapitány melegen és kezet szorított az egyszerű rendőrrel az egész ügyeleti személyzet és az újságírók éljenzése közben.

A tettes kihallgatása egész éjjel folyt.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Arad város közgyűlése. Aradról jelentik, hogy tegnap a városi közgyűlés elhatározta, hogy feliratot intéz a kultuszminiszterhez, amelyben még egy polgári fiúiskola felállítását kéri, mert a mostani nem elégséges a tömeges jelentkezők felvételére. A közgyűlés elfogadta Csongrádmegyének a magyar nemzeti görög-keleti egyház létesítésére vonatkozó köriratát és elhatározta, hogy azt pártoló körirattal kíséri a parlamenthez. A közgyűlés végül elhatározta azt is, hogy felir a pénzügyminiszterhez, arra kérve azt, biztosítson a városnak négy millió olcsó kölcsönt, mert a nagy bankok nem adnak kölcsönt.

Postvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt ülést tartott Fazekas Agostou alispán elnöklésével. A rendes havi jelentések során Petri Mór kir. tanfelügyelő tudatta, hogy az új tantügyi törvények végrehajtása folyamatban van; továbbá több javaslatot terjesztett elő tanítói fizetések kiegészítése iránt. A közigazgatási bizottság börtönvizsgáló-albizottsága bejelentette, hogy a ráczkevei fogház egyáltalán nem felel meg a közbiztonsági követelményeknek. A foglyok a legnagyobb könnyedséggel megszökhetnek onnét. A közigazgatási bizottság dr. Gál Endre kir. ügyész felszólalása után kimondta, hogy a fogház átalakítás költségeinek viselésére felkéri az igazságügyminisztériumot. A bemutatott többi jelentés kizárólag statisztikai adatokat tartalmazott, amiket a bizottság tudomásul vett. Végül a felelőzéseket intézték el.

Szekelykeve ünnepe. A szekelykevei „Oivasós és Gazdakör” e hó 8-án rendezte zászlószentelési ünnepélyét. A zászlóanyai tisztet szekelykevei Christján Antalné teljesítette, akinek áldozatkészsége tetemes összeg hozzájárulása által tette lehetővé a drága és gyönyörű zászló beszerzését. Az ünnepély kezdete előtt Szekelykeve egész közönsége tisztelgett szekelykevei Christján Antalnéval. Az ünnepély mozsárágyuk döngése közt d. e. 10 órakor, szent misével kezdődött, melyet Jani csek Emil pápai kamarás, esperes Schelling József és Halbeldt Róbert plébánosok segédlete mellett celebrált. Ennek végeztével a szertartásos menet a templomterre vitte a kör magyar himnusz, ékes, szép, világos kék selyemzászlóját, hol azt, az e célra fölállított zöld lombokból készült díszes sátorban a pápai kamarás felszentelte magas szárnyalatu, szép beszéd kíséretében. A templomi ünnepély után 80 terítékű diszebed volt.

Az új somogyi alispán. Kaposvárról jelentik, hogy a bizottsági tagok tegnap Kapotsffy főispán elnöklete alatt nagy többséggel Kacs Kovács Lajos csurgói főszolgabíró jelölték alispánnak.

EGYETÉRTÉS.

Szeptember hó 1-ével új előfizetést nyitottunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a magyar család számára kiváló gondtal szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor.	40 fill.
Negyedévre	7 kor.	— fill.
Félévre	14 kor.	— fill.
Egész évre	28 kor.	— fill.

UJDONSÁGOK.

Szabadgondolkodók.

Prágában, ahol szerda óta a szabadgondolkodók nemzetközi szövetsége tartotta ülését, ez történt:

Az ég minden tája felől összegyűltek a szabadgondolkodók és két napon keresztül szigorúan vélekedtek mindenféle rendű és rangu babonáról, a babonák közt pedig első sorban a szigorú dogmák kényszerzubbonyában járó vallásokról. Nagyon élesen és kíméletlenül mondtak véleményét, de reakcionárius közlépkei sőtárvány, aki követ vet rájuk. A liberális fölfogás első princípiuma az, hogy mindenkinek szabad szabadon gondolkodni, még akkor is, ha az egyesek legfeljebb és legérzékenyebb meggyőződését érinti.

A második napon a sok éhes, fogcsattogató fekete farkas között fölállt egy fehér bárány, az Albán nevezetű becenzés rendű barát és ellenkező irányban vélekedett. Nagy elevenséggel bizonyította, hogy a kongresszuson hangoztatott nézetek tévesek és erőlesen polemizált az előtte szereplő szónokokkal. Neki is joga volt ehhez, mert az ember nevezetű észlénnyel akkor is szabad szabadon gondolkodni, ha üdvös és célirányos dolgoknak tartja a szénaragást.

Amde Prágában nagy baj lett a kétfajta szabadgondolkodókból. A fekete farkasok kegyetlen haraggal támadtak az istennek fehér bárányára, mialatt ez szónokolt, hangos kiáltások, szenvedelmes egymásra támadások és botrányok következtek. A prágai rendőrség pedig nosza rajta! kapott a jó alkalmon és szétosztatta az egész szabadgondolkodó kongresszust.

Külön téma a prágai rendőrség kaján kapzsisága, amelylyel nagy hirtelen fölhasználta ezt a száználmas kis ürügyet arra, hogy az istennek nem tetsző társaságot hamarosan szétugrassa. Érdekes lenne kifejtetni azt, hogy minden létező rend az ő képviselőivel egyetemben mennyire ideges azok iránt, akik nem akceptálnak semmi meglevő tekintélyt, hanem a logika és józan elmélkedés útjain új igazságok után járnak. Érdekes lenne kifejteni, hogy a megcsontosodott szent és sérthetetlen dogmáknak milyen varázsa van a megkövesült koponyákra s hogy az apáról fiúra örökölt sablonos vélekedések mennyire kedvesebbek a tömeg előtt, mint a nehéz agymunka árán megszerzhető új nézetek.

De ezuttal nem erről van szó, mert még sokkal érdekesebb témául kínálkozik az, hogy ime a bejegyzett és patentozott szabadgondolkodók is mennyire nem túrik a gondolkodás szabadságát!

A prágai esetből van szerencsém leszűrni egy szomorú következtetést. A szabadgondolkodás teljes szabadsága csak ábrándozó lelkek utópiája, mert az emberi alaptermészet nem túri és megkövezi a szabadgondolkodást. Az emberi alaptermészetben benne rejlik az, hogy minden igazságot, aminek a megismeréséhez eljutott, csalhatatlannak tart és nem bír elviselni semmiféle fajta ellenkező irányú vélekedést. Az ellenkező vélemény — ha szilárd és meggyőzhetetlen — a düh, a tehetetlen fölháborodás egész rakétajátékát csalja ki a más hitet vallókból, akkor is, ha ez a hit bejegyzett dogma, vagy akkor is, ha tudományos tan, akkor is, ha egyéni vélekedés.

És ebben a gyöngeségben az ugynevezett szabadgondolkodók semmiben sem különböznek a rendőrökzárakótlól.

Sen.

Napirend. Napár. Péntek, szeptember 13. — Rómái kath. Amat. pk. lo. — Protestáns: Mandula. — Görög-orosz augusztus 31. B. A. sz. óv. — Zsidó: Thirsi 5. — A nap köi: reggel 5 óra 33 perczkor, nyugszik: este 6 óra 17 perczkor. — A hold köi: d. e. 11 óra 32 perczkor, nyugszik este 9 óra 18 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak. — A labdarúgó szövetség igazgató tanácsának ülése este 9 órakor az Edison-kávéházban. — Az alági szoptómberi meeting 10. napja. — A Palya kiállítás a könyvtár Kálmán múltéze szalonjában (Nagymező-utca 37-38) nyitva egész nap. — A Magyar Képzőiskola nyitja a városi iskolák 20 fill. — Az Uraña Képzőiskola nyitja a városi iskolák 20 fill. — Nemzetközi munkás földművelés a városi iskolák nagy iparszalonban. — A N. Múzeum régiségterme nyitva 9-2-ig. — A Szepi-vásár: Múzeum nyitva délelőtt 10 óratól 2 óráig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva délelőtt 10-1-ig. — A Vepriai Múzeum nyitva 9-6-ig. — A Fővárosi Múzeum nyitva 9-6-ig. — A Fortenelmi Arcképcsarnok nyitva 10-1-ig. — Az Iparműv.

szeli Múzeum zárva. — A földtani int. múzeuma zárva. — A Képzőművészeti Múzeum nyitva 9-12-ig és 2-6-ig. — Az Aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva d. o. 9-től 1-ig és délután 3 órától 8 óráig.

— **Agost herceg állapota.** Agost kőburgi hercegen ma délelőlt gyomormosást végeztek, ami a beteg herceg szenvedéseit némileg enyhítette.

— **A földmívelésügyi miniszter audienciája elmarad.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter másnapi hivatalos elfoglaltsága miatt pénteken, folyó hó tizenharmadikán, nem tart kihallgatást.

— **Beteg püspök.** Híre jár, hogy a pécsi püspök, gróf Zichy Gyula beteg. Állítólag súlyos idegbaja van és türethetetlen fejfájások gyöttrik. Éppen ezért hivatalos ügyeit sem intézi és egyházi kötelességeit sem teljesítheti s helyette Mosonyi nevű titkára rendelkezik teljhatalmúan. A harminczhárom éves püspök eddig sem volt valami népszerű Pécsen, ahol nehezteltek reá, mert nem tud jól magyarul és nagyon gyenge szónok. Ideges bajánál fogva rendkívül gyanakvó, irtózik az emberektől és annyira szórakozott, hogy mikor a minap egy pap egy félórát beszélt neki egy hivatalos dolgról, a püspök ezzel a kérdéssel fordult hozzá: — Hogyan is áll, főtisztelendő ur, ez az ügy?

— Méltóságos uram, már egy félórája arról beszélnek.

A püspök zavarodottan nézett a főtisztelendőre és dadogott.

— I — igen? Ejnye, ejnye.

A pécsiek nem tudják megbocsátani a püspöknek azt sem, hogy a város nagy örömeiben nem vett részt és az országos kiállításon egyszer sem jelent meg. Annyira félt attól, hogy szerepelnie kell, hogy Frigyes főherceg elől, aki Pécsen a püspöki palota lakója volt, Budapestre utazott. A katolikus kongresszuson is csak azt a szerepet viselte, hogy papírosról tizenötösoros üdvözlőlevelet olvasott le. Legutóbb, mikor Darányi Ignác a gazdák kongresszusára utazott, a püspöki palotába kellett volna szállnia. Mivel azonban megtudta, hogy gróf Zichy Gyula vidéki nyaralójába utazott, a miniszter vasuti szalonkocsijában maradt szállva.

— **A nagyszalontai Arany-szobor leleplezése.** Nagyszalontán Arany János szobrának ünnepélyes leleplezésén a tudományos és irodalmi világ számos kitűnősége lesz jelen szeptember 15-én, vasárnap. A Magyar Tudományos Akadémiát, melynek Arany János több éven át főtitkára volt, hivatalosan dr. Heinrich Gusztáv miniszteri tanácsos, főtitkár képviseli az ünnepélyen, aki az Akadémia nevében koszorút is helyez a szoborra. Az Akadémia tagjai közül leutaznak még Nagyszalontára: Bóthly Zsolt, Berczik Árpád, Bunyitay Vincze és Riedl Frigyes.

— **Montignoso grófnő házassági ügye.** Férjhez megy-e, nem megy-e férjhez, vagy férjhez ment-e már? . . . A hírek, amelyek Montignoso grófnőnek Torelli énekessel való házasságáról szólnak, páros napra czáfolók, páratlan napokban megerősítők. Amíg tegnap pozitív hír volt arról, hogy az esküvő már meg volt, addig ma ismét czáfolatot hoz a táviró. Ma ugyanis maga a rejtélyes Torelli szólal meg. Torelli nem tenorista, hanem zeneszerző és zongoraművész. Inkább dilettáns, aki a grófnőnél zongoraórákat adott. Igen erélyesen tiltakozik az ellen, hogy közte és a grófnő között más viszony állna fenn, mint a tanító és tanítvány viszonya. Egyébként pedig a reá és a grófnőre vonatkozó hírt rosszindulatu emberek terjesztették el, azért, hogy a grófnőt, mint anyát sujsák és ürügyet találjanak arra, hogy a grófnőt gyermekétől megfoszsszák.

A Lokalanzeigernek megbízható forrásból jelentik, hogy Montignoso grófnő tényleg azért utazott Londonba, hogy Tosellivel megesküdjék, de rokonai mindent elkövettek és a drezdai udvart is idejekorán értesítették, hogy megakadályozzák a házasságot.

— **A szászvárosi sikkasztás.** Megirtuk tegnap, hogy Schuller Mór, Szászváros pénztárából sikkasztó pénztárnok, mellbe lötte magát. Schuller Mór városi pénztáros sebe nem életveszélyes. Ma kihallgatták, mely alkalommal újból hangoztatta ártatlanságát és öngyilkossági kísérletét azzal okolja meg, mert a sikkasztás gyanújával illették. Schullert eddig nem tartóztatták le, de rendőr felügyelet alatt áll.

— **Képviselő és bankigazgató afférje.** Szolnokon a Nemzeti szálló előtt kinos feltűnést keltett egy verekedés, amelynek működő hősei Österreicher Lipót a „Szolnoki Kereskedelmi Bank“ vezérigazgatója és dr. Markbreit Gyula földbirtokos, a vizaknai kerület képviselője voltak. A verekedés, amely valami üzleti összekülönbözésből eredt, már a szállóban, a képviselő lakásán és az utcán folytatódott. Szolnokon kinos szenzációt keltett az eset, amelynek természetesen folytatása lesz. Markbreit azonnal a rendőrségre sietett, ahol följelentést tett és orvosi látleletet vettetett fel sérüléséről. A viszály Markbreit és Österreicher közt régi keletű és abból származik, hogy a Szolnoki Kereskedelmi Bank hónapokkal ezelőtt megvette a Markbreit Adolf-féle hagyatékot és ehhez a vételhez a banknak társa volt Markbreit Gyula országgyűlési képviselő is. Ennek az ügyletnek a lebonyolítása körül támadtak differenciák, amelyek a tegnapi verekedésre vezettek.

— **Hadgyakorlatok Gömörben.** A kassai hatodik hadtest záró nagy gyakorlatát szeptember 7-én fejezték be Rimaszombat környékén. A gyakorlatokat Mörk tábornagy, kassai hadtestparancsnok vezette Czibulka vezérkari ezredes, vezérkari főnök tervei alapján. A záró nagy gyakorlat szeptember 5-től 7-ig tartott. A hadtest két részből állott, az északi és déli hadosztályból. Az északi hadosztály vezető-tábornokai voltak báró Weber és báró Wewer vezérőrnagyok és Kalivoda ezredes dandárnok. A déli hadosztályt Loskai és Arnóthfalvy, a honvédséghez beosztott vezérőrnagyok és Nemes honvédezeredek dandárnok vezették. A gyakorlatok kimenetelét illetőleg igen kedvező az általános vélemény. A csapatok, noha több héti taró farszto meneteléseket tettek, igen jó karban érkeztek meg a gyakorlatok színhelyére. A csapatokban megbetegedés alig fordult elő.

— **A karlsbadi nemzetközi sakkverseny tizenhetedik fordulójáról** kiküldött tudósítónk következőket táviratozza: A Maróczy és Rubinstein közötti francia játszma a negyvenhetedik lépés után eldöntetlenül végződött. Vidmar királygambit játszmát veszített Marshall ellen 49 lépésben. Schlechter-nek spanyol játszmában szerzett Niemzowits 36 lépésben vereséget. Berger vezércselben legyőzte Miesest 47 lépésben. Johner megverte Duras vezérnyalag megnyitáshoz 61 lépésben. Teichmann is hasonló megnyitásban győzedelmeskedett Tartakower ellen 63 húzásban. Spielmann giuoco piano-ban győzött Janowski ellen 37 lépésben. Cohn vezérnyalag megnyitást választott Wolf ellen s 61 lépésben eldöntetlenre tette a küzdelmet. Csigorin francia játszma kényszerítette dr. Ollandot a mérkőzés föladására 78 lépésben. Leonhardt spanyol játszmában vezetett győzelemre Chotimirski ellen 37 lépésben. Salve szabadnapos volt.

A versenyzők mai állása: Maróczy 12, Rubinstein 11½, Vidmar 10, Salve, Schlechter 9½, Leonhardt (1), Teichmann (1) 9, Wolf, Duras 9, Niemzowits 8½ (1), Marshall 8½, Dus-Chotimirski 8, Spielmann, Csigorin 7½, Janowski (1), Mieses, Tartakower 7, Berger 6½, dr. Olland 5½, Cohn 4, Johner 2½.

A holnapi XVIII. napon mérkőznek: Wolf—Csigorin, Rubinstein—Cohn, Niemzowits—Maróczy, Vidmar—Schlechter, Janowski—Leonhardt, Tartakower—Spielmann, Duras—Teichmann, Mieses—Johner, Salve—Berger, Marschall—Dus-Chotimirski. Dr. Olland szabadnapos.

— **Bányász-sztrájk.** Abrennerbergi kőszénbányában ezer bányász sztrájkba állott. A csendőrséget megerősítették és kirendelték a 48. gyalogezred egy századát. A sztrájkolók négy korona napibért követelnek. A békéltető tárgyalások nem vezettek eredményre.

— **A bajai milliő.** Egy fővárosi lapnak az a híre, mintha a bajai ipar- és kereskedelmi bank egy bécsi konzorcium közvetítésével Eckertnek a peres milliőért nagyobb összeget ajánlott volna fel, tévedésen alapul. A hír onnan származhatott, hogy a vizsgálóbíró kihallgatások során az egyik tanu azt vallotta, hogy Schön Ödön, Schön Antal vezérigazgató fia, őt, tanut Eckerthez küldötte azzal, hogy súlyos beteg apjának nyugalmaért szívesen áldozna 40,000 koronát, ha Eckert a pert leteszi. Wagner letartóztatott főkönyvvizelő szá-

badlábra helyezése ügyében e hó 14-én, szombaton dönt a szegedi kir. tábla.

— **A himlőjárvány.** A Bécsben dúló himlőjárvány, úgy látszik, sokkal komolyabb, mint amilyennek feltűnteték. A bécsi hatóságok titkolják a veszélyt és kétségbeesetten erőlködnek, hogy urrá legyenek a baj fölött. A magyar hatóságok megteszik az összes védőintézkedéseket. A belügyminiszteriumból ma sürgős értesítés érkezett a fővároshoz, hogy dr. Magyarevics Mladen tiszti főorvos azonnal menjen föl gróf Andrássy Gyula belügyminiszterhez. A főorvos felment a miniszteriumba és két óra hosszat tanácskozott a belügyminiszterrel. Onnan visszatérve a városházára sietett, ahol Viola tanácsossal érkezett, de csakhamar újból felhívást kapott telefonon, hogy menjen azonnal vissza Andrássyhoz. A főorvos rögtön kocsira ült és felhajtattott a miniszteriumba, ahol délután két óráig tanácskozott: Budapestben az óvóintézkedések és beoltások és újraoltások óriási mennyiségben nyilvánulnak meg. Ugy a hatósági orvosok, mint a magánorvosok ezerszám végzik naponta az oltást és a közönség olyan tömegesen keresi fel őket, hogy az oltóanyag kezd már kifogyni. Tegnap beoltották mindkét villamos vállalat alkalmazottait és beoltották az orfeum személyzetét is. Holnap fogják beoltani az államvasutak alkalmazottait, első sorban azokat, akik a bécsi forgalomban végzik a szolgálatot.

— **Báró Kochmeister a ravatalon.** A kereskedői világban úgy, mint általában a fővárosi társadalom minden rétegében általános részvétet keltett báró Kochmeister Frigyes halála. Ma szállították át holttestét a budakeszi nyaralóból a Rózsa-utcai palotába. Ott pazar gyászpompával disztelt ravatalra helyezték. A délelőtti folyamán a gyászoló családhoz tömegesen érkeztek a részvétiratok, sürgönyök és sokan személyesen kondokáltak. Hozzájártozói báró Kochmeister elhunytáról a következő jelentést adták ki:

Kis Gyula, özv. vassegi Arz Nándorné birodalmi grófné, szül. Kis Irma és gyermekei: Roderik, Alicé és Margit. — Kis Béláné szül. Kis Ilona és férje Kis Béla a maguk, valamint az összes rokonok nevében mély fájdalommal tudatják, hogy szeretett, felejtethetetlen apósa, illetőleg nagyatyjuk, dédatyjuk, nagyapósa és rokonuk méltóságos báró Kochmeister Frigyes ur, a magyar főrendiház tagja, a II. oszt. vaskoronarend tulajdonosa, a Magyar általános hitelbank igazgatósági tagja, a budapesti áru- és értéktőzsde, a budapesti kereskedelmi és iparkamara, a budapesti keresk. akadémia és a protestáns országos árvaház volt elnöke, a pesti Lloyd-társulat volt igazgatója stb. stb. ez évi szeptember hó 11-én déli 12 órakor, életének 91-ik évében, hosszas szenvedés után az Urban elhunyt. A megboldogult hült teteme folyó hó 13-án délután fél 4 órakor fog a gyászházban: VI., Rózsa-utca 67. szám alatt, az ág. evang. egyház szertartása szerint megáldatni és a Kerepesi-ut melleliti temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Budapest, 1907. évi szeptember hó 11-én. Béke poraira.

Külön gyászjelentést adott ki a Budapesti Kereskedelmi Akadémia vezérő-bizottsága, igazgatósága és tanári testülete. A budapesti kereskedelmi és iparkamara első elnökének ravatalára diszes koszorút helyez, részvétiratot intéz a gyászoló családhoz és testületileg vesz részt a temetésben. E végből a kamara tagjai pénteken délután félhárom órakor a kamara székházában gyülekeznek, ahonnan testületileg mennek a halottas házba.

— **Vendégülös kongresszus.** Pécsen ma volt a második napja a vendégülösök kongresszusának. Gundel János üdvözölte a megjelenteket és a város képviselőjében megjelent dr. Tróber Aladár helyettes polgármestert. Indítványozza, hogy a kongresszus üdvözölje a királyt, Wekerle Sándort, Kossuth Ferenczet, Sztéryni Józsefet és Mezőssy Bélát. Dr. Tróber Aladár üdvözli a kongresszust, majd F. Kiss Lajos a szövetség múlt évi működéséről számol be. A kimerítő és terjedelmes jelentést a közgyűlés mindvégig figyelemmel hallgatta és a végén köszönetet szavazott a buzgó titkárnak. Walter Károly a tanonczügyi szakosztály működéséről tesz jelentést. Wildenburger Károly pénztáros a pénztári kimutatást terjeszti elő. A közgyűlés után banket volt.

— **A czár jachtjának balesete.** A tengerészeti miniszter Hangöbe utazott, hogy megindítsa a vizsgálatot a czár jachtjának zátonyrajutása miatt. A Standardon igen nagy lék van, a zátony behatolt a gépterembe. A Standardot elveszette tartják. A baleset akkor történt, amikor a czár családjaival teánál ült. A czár nyugodt maradt, de a zárné és a gyermekek nagyon megrémültek.

— **A győri katasztrófa.** Kocsis Zsigmond, a Back-malomban történt tűzkatasztrófa súlyos sebesültje ma délelőtt belehalt sebeibe. A másik két veszélyesen sebesült közül Kohn Miksa állapota még mindig aggasztó, Markó Miklós azonban teljesen a felgyógyulás útján van. A polgármesterhez a sebesültek és családjaik részére eddig 1600 korona adomány folyt be. Ma reggel 8 órakor folytatták a Back-malom romjai között a tűzvizsgálatot, eredményre azonban — úgy mint tegnap — ma sem jutottak. Megállapították, hogy abban az esetben, ahonnan a szerencsétlenek leugráltak, öt lépcső volt és azt, hogy a halálugrások után is kimenekült ezeken a lépcsőkön négy munkás, név szerint: Horváth József, Józsa Mihály, ifj. Mészáros Gyula és Csizmadia Pál. A város ma délután közgyűlést tartott, amelyen a polgármester előterjesztésére bizottságot küldött ki avégből, hogy a tűzoltóságot újra szervezzék és a felszereléseket bármi áldozatok árán beszeressék. A bizottság munkálatairól a decemberi közgyűlésnek fog beszámolni.

— **A képviselőház díjnokai.** Justh Gyula, a képviselőház elnöke, 7 díjnoknak, kik közül többen nős, családos emberek s 5—11 éve szolgálják a Házat, a nyáron elfogadott új szolgálati szabályzatra való hivatkozással, augusztus hó 31-ével felmondotta a szolgálatot s ezzel öket elbocsátotta. Gróf Batthyány Tivadar képviselő, ugyis mint az Országos Díjnok-Szövetség védője, ezen sérelmes elbocsátás ellen Justh Gyulához levelet intézett, melyben — arra való hivatkozással, miszerint a szolgálati szabályzat úgy értelmezendő, hogy jövőre új díjnokok többé fel nem vehetők, de a már alkalmazottak feltétlenül meghagyandók és ki is nevezhetők, — azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy az új szolgálati szabályzatnak a gyakorlatban való végrehajtása így meg nem történhetik. A gazdasági bizottság intencziója a szabályzat alkotásakor az volt — amint azt a bizottság jelentése is világosan mondja — hogy: „Egyik fontos ujtása a szabályzatnak, hogy a napidíjak anyagi helyzetén segítsünk, de a szolgálat érdeke is ezt kívánja, mert így az illetők helyzete egyrészt függetlenebb lesz és inkább tekinthetik itteni alkalmaztatásukat életpályának, másrészt pedig kötelességeiket nagyobb felelősség érzetével fogják teljesíteni.“ Továbbá: „Biztosítani kívánja a szabályzat a napidíjas alkalmaztatás helyett, a nyugdíjra jogosító végleges kinevezést.“ Megemlítette továbbá gróf Batthyány Tivadar azt is, hogy ő a szolgálati szabályzatot nem úgy értelmezte s ha ogalma lett volna arról, hogy akár a Háznak érdeműs elnöke, akár más tagja úgy értelmezi a szabályzatot, hogy ennek folytán egyes alkalmazottak kényerüket veszítik, ez ellen felszólalt volna és ellenindítványt tett volna, mert nézete szerint sem a gazdasági bizottságnak, sem a képviselőháznak akkor, amidőn az alkalmazottak illetményeit tetemesen emelte s jogaikat szintén gyarapította, nem lehetett s bizonyára nem is volt szándékában, hogy egy pár alkalmazottját — kik nős, családos emberek — a tél előtt kényértelenné tegye. Mindezek után gróf Batthyány Tivadar arra kérte Justh Gyulát, — kinek szociális érzékét és a kis emberek érdekei iránt való jóindulatát széles e házában mindenki ismeri, — hogy a 7 díjnoknak szóló felmondás hatályát függessze fel s adjon neki módot arra, hogy a képviselőház összehívása után a gazdasági bizottság előtt állásponjtját kifejthesse. Tekintve, hogy a díjnoki törvény (1897: XXIV.) szerint egy évi jó szolgálat után a díjnokok véglegesítettnek s csak fegyelmi uton bocsáthatók el és előírt képzettség mellett jogot nyernek a kinevezéshez kötött állások elnyerésére, a képviselőház gazdasági bizottsága nem hozhatott oly szolgálati szabályzatot, mely a törvénnyel ellentétben áll s a díjnokok szerzett jogait sértse. Ha a Ház elnöke a szabályzat értelmezését illetőleg nézetének megváltoztatására nem volna rábirható, akkor a gazdasági bizottság lesz hivatva a díjnokok ügyét a szabályzat helyes értelmezésének megfelelően elintézni.

— **Öngyilkosok.** Ma délelőtt a Gellérthegy Pestre néző oldalán egy fára felakasztva egy ismeretlen 20—22 év közötti fiatalember hullájára akadtak. A zsebében talált iratokból arra lehet következtetni, hogy az illetőt Topán Miklósnak hívják. — A Mártonhegyi-ut 47. számú nyaralója előtt szintén egy akasztott ember hullájára bukkantak. Az öngyilkos kilétét nem tudták megállapítani. Mindkét tetemet a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Följelentett uszorás.** Gróf Eszterházy Pál volt huszárfőhadnagy és Adám Rezső huszárfőhadnagy ma a debreczeni ügyészségnél feljelentést tettek Weisz Iván nagyváradi terménykereskedő ellen váltóuzsora és család, továbbá sikkasztás miatt. Weiszot letartóztatták, ellene vizsgálat indult meg.

— **A Falussy-Luby-ügy befejezése.** Falussy Árpád, Szatmár megye főispánja és Luby Géza országgyűlési képviselő közt a megyei közélet izgalmai közt affér támadt, amely a mai napon befejezést nyert. Az ügy lovagias elintézéséről a megbízottak a következő jegyzőkönyvet vették föl:

Jegyzőkönyv.

Felvételt Budapest, 1907 szeptember hó 11-én a Falussy Árpád és Luby Géza urak között felmerült becsületbeli ügyben.

Jelenlévők az alulírottak.

Barthos János és Anghy Ernő urak, mint Luby Géza ur megbízottai elégtételt kérnek azokról a sértő kijelentésekről, melyek a „Nap“ f. hó 7-iki számában, mint Falussy Árpád nyilatkozatai megjelentek.

Várady Károly és Lovász Márton urak, mint Falussy Árpád ur megbízottai kijelentik felük nevében, hogy felük a neki tulajdonított sértő és gyanúsító kijelentéseket nem tette. Ezen kijelentés folytán a megbízottak egyértelműleg megállapítják, hogy ezen ügyben sértés nem történt, annál kevésbé, mivel az is megállapított, hogy a „Szatmár Vármegye“ e hó 8-iki számában megjelent és Luby Géza urra sértő tartalmu vezércikk Falussy Árpádnak minden ingerenciája nélkül jelent meg, minél fogva a megbízottak az ügy ezen részét befejezettnek nyilvánítják.

Várady Károly és Lovász Márton urak, mint Falussy Árpád ur megbízottai, elégtételt kérnek a „Nap“ és „A Hír“ című lapokban Luby Géza ur aláírásával megjelent, felükre nézve sértő tartalmu közleményekért.

Barthos János és Anghy Ernő, mint Luby Géza ur megbízottai, felük nevében kijelentik, hogy miután felük meggyőződött arról, hogy a szóbanforgó közleményekben Falussy Árpád ur ellen felhozott állítások alaptalanok, ennél fogva sértő kifejezéseit visszavonja és a történet fölött legőszintébb sajnálkozását fejezi ki.

A megbízottak az elhangzott kijelentések folytán egyértelműleg megállapítják, hogy a Falussy Árpád és Luby Géza urak között fennforgó becsületbeli ügyek, melyek félreértésekből keletkeztek, a lovagiaság szabályai szerint elintézték nyertek.

Jelen jegyzőkönyv két példányban kiállítottat s általunk aláíratott.

Kmf.

Dr. Várady Károly s. k., dr. Lovász Márton s. k., mint Falussy Árpád ur megbízottai, Anghy Ernő s. k., Barthos János s. k. mint Luby Géza ur megbízottai.

— **Szoborleplezés Szófiában.** Ma leplezték le a szabadító czár emléksobrát. Az ünnepségen, mely igen szépen folyt le, jelen volt Alexandrovics Vladimir nagyherceg a nejevel és András fiával, Ferdinánd fejedelem a fejedelmi családdal, a diplomáciai kar, az orosz katonai küldöttség, az összes szófia hatóságok, számos egyesület, testület és vidéki küldöttség. A főváros előkelőségei és vagy 400.000 főnyi néptömeg. A szertartás délelőtt 11 órakor kezdődött és délután egy órakor a helyőrség diszfelvonásával ért véget, aki az orosz tisztiek csodálatát keltette fel. A leplezés alkalmával Ferdinand fejedelem és Vladimir nagyherceg szíves beszédekkel váltottak. A tömeg lelkesült ovációkban részesítette a fejedelmi vendégeket. Este nagy tömeg, valamint különböző testületek 12 zászlóval a palota elé vonultak, hogy a nagyfejedelemnek hódoljanak. A nagyfejedelem megjelent a palota erkélyén és rövid beszédben köszönetet mondott a tüntetésért. Mindenütt példás rend uralkodott.

— **Magyargyalázó román tanító.** Egy román felekezeti tanító magyarellenes izgatásáról ad hirt egy aradi lap. Popovits Demeter kuvini tanító e derek férfiú, aki mióta Kuvinba került, valósággal felforgatta az egész község nyugalomát. Vasárnap délelőttöként maga köré gyűjtötte a község lakosságát és ott igyekezett beléjük oltani magyarellenes eszméit, azonban a község lakossága csakhamar elfordult tőle, mire a tanító az ártatlan gyermekek, a tanítványai lelkét igyekezett tanaival megmetyelezni. Magyargyalázó versekre tanította őket és amikor a szomszéd Györök községbeli magyar iskolásgyermek hazafelé igyekeztek, Popovics betanított hadavál a legocsmányabb gyalázó szavakat kiabáltatott feléjük, mikor pedig a magyar fiúk nem is figyeltek a román gyerekek és Popovics piszkolódására, akkor Popovics kövekkel dobáltatta a magyar iskolásfiúkat, akik kénytelenek voltak elfutni. Popovics még a templomból is kikergette a magyar gyermekeket s azt mondta nekik:

— Menjete a gyoroki templomba, ti nyomorult magyarok!

Vége a magyar szülők megsokalták a dászkal viselkedését és vagy harminczan feljelentették Popovicsot, akit az aradi törvényszék vádtanácsa a magyar állameszme és hitfelekezeti elleni izgatás miatt vád alá is helyezte.

— **Vasuti balesetek.** Pragerhof közelében vasuti baleset történt. A Triesztből elindult 6. számú gyorsvonat éjjel félhárom órakor Pragerhof közelében kisklott. A vonatok lezuhantak a töltésről és a mozdony félméterre a földbe furódott. Az utasok közül csak a mozdonyvezető sérült meg súlyosabban. Az utasoknak csudás véletlenségéből, semmi komolyabb bajuk nem esett. — Kölnből is vasuti baleset hire érkezik, de amely szerencsére a vonatvezető lélekjeleléte folytán nem járt veszedelemmel. Bueren közelében a vonatvezető észrevette, hogy a mozdony inog, mire ellengőzt adott és a vonatot, amilyen gyorsan csak lehetett, megállította. Ha ezt nem teszi, a vonat kisklott volna. Amikor a pályatestet megvizsgálták, megdöbbenve látták, hogy a vágányokból meglehetősen nagy darabot eltávolítottak. Azt hiszik, hogy a vonat ellen bűnös merényletet terveztek.

— **Ez a szabadság Auszriában!** Adtunk hirt arról, hogy a szabadgondolkodók most tartják kongresszusukat Prágában. Amig tegnap azt fejtették ki a kongresszuson, hogy a hazaszeretet nincs ellenkezésben a szabad gondolattal, addig ma az a hír érkezik, hogy a gyűlést feloszlatták. A kongresszus ugyanis vitánapot rendezett, amelyen több ezren vettek részt. *Albán* nevű benzcserendi szerzetes a kongresszuson kifejezett nézetek ellen beszélt. A vita folyamán izgatott jelenetek történtek úgy, hogy a rendőrség jelenlévő képviselője kénytelen volt a gyűlékezetet feloszlalni. A feloszlátás részletei ezek: Mikor a kormány képviselője az egyes szónokoktól megvonta a szót, közte és az elnök között minduntalan élénk vita fejlődött ki. Óriási láma támadt, ordítottak, füttyöltek és kiáltások hangzottak:

— Ez a szabadság Auszriában.

A zaj mind nagyobb lett s a kormány képviselője a legnagyobb láma közepette feloszlatta a gyűlést. A tömeg, amely a termet teljesen megtöltötte, az elnöki emelvény felé nyomult. Már attól tartottak, hogy a csoportok megtámadják a kormány képviselőjét. Vége is az elnökség a kormány megbízottját közre vette és egyik oldalajtón kikísérte a teremből. A gyűlés után a Pavlicsek-téren óriási tüntetések folytak le, amelyeknek szintén a rendőrség vetett véget.

— **Életnaggyán.** Tegnap éjszaka az új zenepalota előtti téren egy hatvan éves aggyastán agyonlőtte magát és rögtön meghalt. Kikutatták a zsebeit, amelyekben csak egy régi ezüstórát és láncot, továbbá egy papirszeletet találtak, amelyen az öngyilkos elmondja végzetes tettének okát és egyben végrendelezik is.

Tönkre jutottam, öreg napjaimra nyomorognom kellett. Nem bírom tovább ezt a terhes életet. Fiamat, ha netalán elvesztené miattam az állását, vegye magához Salamon vagy Jakab fivérem az üzletébe. Nem fogja megbánni, mert nagyon hasznáható ember. Az utolsó pillanatig öntudatnál voltam. Kérem, ne boncoljanak fel.

Aláírás nem volt a levélben. Az öngyilkos ingében R. S. betűk vannak himezve. A rendőrség megindította a nyomozást az öngyilkos aggyastán személyazonosságára nézve és konstataálta, hogy *Rosenfeld* Salamonnak hívják és szabó. Évekkel ezelőtt még virágzó üzlete volt, de teljesen tönkrement. Még tegnap délben látvozt el a Teréz-körút 29. szám alatt lévő lakásáról, az egyik fiától kért öt forintot és mert a zsebében egyetlen fillért sem találtak, valószínű, hogy ezen a pénzen vásárolta a fegyvert, amelylyel életét kioltotta. *Rosenfeld* Salamonnak betegeskedő feleségén kívül hat gyermeke van, akik közül a legkisebbik még iskolába jár.

— **A kegyesség.** Pénteken este pont fél 8 órakor tartandó összejövetelen *Webster J.* és *Forgács Gy.* lelkészek a *Kegyesség* gyakorlati értékéről fognak előadásokat tartani egyéni és társadalmi szempontból. Az összejövetel az Erzsébet-körút 7. sz. alatt lesz (az udvarban balra). Szabad bemenet.

— **Hares a sárgafaj ellen.** Arról a véres zavargásról, amely Vancouverben és Viktoriában a japánok és kínaiak ellen folyik, már ismételt adtuk hírt. A legújabb, erre vonatkozó távirati hírek ezekben vonjuk össze: A miliczia úgy Vancouverben, mint Viktoriában készenlétben van. A Vancouver nyugati részében két helyen gyújtogatás történt, valószínűleg azért, hogy a rendőrség és a tűzoltóság a kínai városrészt elhagyja és ott újabb zavargást rendezhessenek. Tegnap 1164 ázsiai érkezett Viktoriába és a hét végén hír szerint újabb tömeg érkezik. A kormány azt mondja, hogy a japán kormányral megegyezést fog kötni, amely szerint az évi bevándorlást ötszáz főre korlátozzák. Jelenleg több mint ezer japáni bevándorló van utban. Az ázsiaiak körében nagy izgatottságot okozott tegnap, hogy egy *fán függve halott kínait találtak*. A rendőrség azt hiszi, hogy az illető öngyilkossá lett, de sokáig tartott, amíg az ázsiaiakat megnyugtató sikerült.

— **A budai szerelmi dráma.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy Rombók János orvostanhallgató a Bors-utca 13-ik számú házban dioninjekcióval megmérgezte Baranyai Mariskát s azután mellbe lötte magát. Baranyai Mariska, akitől a rendőrség megállapította, hogy színi iskolát végzett és családi neve Dudas Mariska, az éjszaka meghalt a Szent János-kórházban. Rombók János ma délután hallgatták ki a kórházban, ahol a következő vallomást mondta jegyzőkönyvbe:

— Négy évvel ezelőtt a Solymossy-féle színiiskolában ismerkedtem meg Dudas Mariskával. Rövid idő alatt megszerettük egymást és én feleségül akartam venni, de anyagi helyzetem miatt tervünket meg nem valósíthattuk. A napokban Újvidékre utaztam, ahol anyámat arra kértem, hogy tartsa magánál menyasszonyomat, míg tanulmányaimat befejezem és feleségül vehetem.

Anyám röviden kijelentette, hogy szeretőmet nem tartja el. Ezután Visegrádra mentem, ahol menyasszonyom várt reám. Közöltem vele eljárásom eredménytelen voltát. A dolog őt is nagyon lesújtotta és ekkor elhatároztuk, hogy közösen megytünk a halálba. Dudas Mariska választotta a mérgezéssel való halált. Sokáig töprengtem, hogy mivel mérgezzem meg. Ő olyan mérget akart, amely fájdalom nélkül öl. Erre legalkalmasabbnak a dionint találtam.

Sajnálom, hogy életben maradtam. A fejembe cseleztem és mellbe lötem magam. Csak ennyit mondhatok.

Rombókot kihallgatása után gyilkosság miatt letartóztatták és mentőkocsin átvitték a rendőrség rabkórházába.

— **Házasság.** Szirányi Béla kir. folyammérnök e hó 17-én vezeti oltárhoz Konez Erzsikét a köteleki róm. kath. templomban.

Kapnéter Géza műépítész eljegyezte Póka Juliskát, Póka Kálmán kir. műszaki főtanácsos leányát Budapesten.

Rapka Károly a győr-sopron-ebenfurti vasút főmérnöke szeptember 16-án tartja esküvőjét Skalka Arabellával a szombathelyi nagytemplomban.

— **Egy szakszervezet zár alatt.** Mintegy nyolcz hónappal ezelőtt történt, hogy egy belügyminiszeri rendelet folytán feloszlatták a kőművesek és kávéfőzők szakszervezetét. A feloszlítás azon alapon történt, hogy a szakszervezeteknél sikkasztásnak jöttek a nyomára, voltaképeni oka pedig az volt, hogy ezzel a radikális intézkedéssel megtörjék a sztrájkban állók erejét. Mindazonáltal a kávéfőzők szakszervezete tovább folytatta működését és mint azelőtt, most is közvetített állásokat a tagjainak. Tegnap egy névtelen levélben közölték ezt a rendőrséggel, a honnan ma délelőtt Sessler Hugó rendőrkapitány, három detektív és több rendőr ment el, a szervezet Dob-utca 72. szám alatt levő helyiségébe, ahol nyomban hozzáfogtak a házkutatáshoz, amelynek az volt az eredménye, hogy lefoglalták az összes irományokat és könyveket, továbbá azt a 49 koronát, amelyet a pénztárban találtak. Ezt a pénzt a szakszervezet tagjai a szakszervezet további fenntartására fizették be. Kihallgatták továbbá Csernák László titkárt és vallomását, jegyzőkönyvbe foglalták. A szakszervezet helyiségét most detektívek őrzik.

— **A Balaton halottai.** Siófokon nagy szerencsétlenség történt, melynek részletei és terjedelme még voltaképen nincsenek egészen kiderítve. Egy idősebb budapesti házaspár tragikus szerencsétlenségéről van szó. A házaspár Budapestről ment le fürdőzni Siófokra s mindakkoráig, amíg el nem indultak végzetes kirándulásukra csónakon, mely egyszersmind utolsó utjuk is volt, jókedvű volt úgy az asszony, mint pedig a férje. A szerencsétlenül járt házaspár Wilhelm Adolf a „The Mutual“ életbiztosító intézet főtisztviselője és a felesége volt. Eddig csak az bizonyos, hogy Wilhelmé meghalt. Holttestét megtalálták a Balaton partján. Rajta külső erőszak nyoma sem látszik. Tárcaját ruhája zsebében megtalálták; ékszerai is rajta voltak. A férfi holttestét azonban mindmáig nem találták meg, noha a halászok egész napon át keresték-kutatták hálókka és csákyokkal. A sötét rolytélyességbe burkolt esetről ezek a tudósítások érkeztek. A házaspár tüdőni ment Siófokra és a „Fogas“ szállodában vett lakást. Kedden délután öt órakor a házaspár csónakot bérelt és kivezett a Balatonra. Mivel késő estig nem érkeztek meg, a szálló tulajdonosa aggódni kezdett, embereket küldött ki a házaspár keresésére s a csendőrségnek jelentést tett Wilhelmnek és feleségének eltűnéséről. Tegnap délelőtt, kevéssel tizenkét óra előtt a telep északi részén megtalálták Wilhelmé holttestét. Megállapították a személyazonosságát s dr. Zalay Sámuel fürdőorvos a vizsgálat után kijelentette, hogy külső erőszak nyomai nem mutatkoznak a holttesten s hogy a halált megfuladás okozta. Az asszonynál megtalálták ékszerait, gyűrűjét, óráját s erszényét, a melyben kisebb összeg volt. Lehetetlennek tartják, a mit hamarjában elterjesztettek, hogy öngyilkosság történt volna, mert a házaspár jókedvűvel ment csónakázni, a mit azelőtt is naponta megtett s a végzetes napon egy hölgyismerősüket is meghívták csónakákra, de az illető hölgy lekészt. Wilhelmé, a ki ötvenöt éves volt, alkalmasint holnap délelőtt temetik el Siófokon. A csónakot nyílt vizen tegnap délután találták meg: egy evező és Wilhelm kalapja volt benne. A csónak négy kilométernyire volt a parttól, a hol az asszony holttestét megtalálták. A férfi holttestét mindekkoráig meg nem találták. Az eddigi vizsgálat eredményei meglehetősen ellentmondók és homályosak; sőt arra alkalmasak, hogy a rejtélyt még nagyobbá tegyék. Miután az öngyilkosságot kizártnak tartják, fölteszik, hogy csónakázás közben a csónak felborult s az asszony a vízbe esett. Férje utána ugrott, hogy megmentse s e közben ő is a Balatonban lelte halálát. A másik föltevés az, hogy az asszony az egyik evezőt a vízbe ejtette, utána kapott s e közben esett a vízbe. A férj pedig azután ugrott utána, hogy halálát lelje. Mindennek azonban ellentmond az a kétségtelen faktum, hogy az asszony holttestét a parton találták meg. Ha a vízbe fullt, akkor érthetetlen, hogyan került a nő holtteste a szárazföldre? — A házaspár gyermekei ma délután érkeztek Budapestről Siófokra. Lehetséges, hogy a nőt felboncolják. A temetést holnapra tervezik, de még nem határozta el a család, hogy Budapesten temetik-e vagy Siófokon.

— **Jönnek a detektívek!** A Hegyaljai-ut 1. szám alatt levő lakásának ajtajában ma délelőtt több asszonnyal diskurálgatott egy Molnár Mária nevű leány. Az udvaron egy munkásember dolgozott, aki tréfából hirtelen elkiáltotta magát: — Jönnek a detektívek!

Molnár Mária, amikor ezt meghallotta, hirtelen elsápadt, aztán rémülten befutott a lakásába, ahol összeesett és szörnyen halt. Szívszélhűdés érte. Valószínű, hogy valamilyen titkos bűn terhelte a leány lelkiismeretét és azért rémült halálra, mert azt hitte, hogy a detektívek érte jönnek. A rendőrség megindította a nyomozást aziránt, hogy mi lehetett az, amit a leány elkövetett.

— **A kenyér drága!** Triesztben a kenyér drágasága demonstrációra vezetett. Tegnap este körülbelül 800 ember tüntető körmenetet rendezett a városban. A menet, amely a kenyérárak tegnapelőtti emelése ellen tiltakozott, a szent giacomói munkásoktól gyülekezett és bejárta a város utcáit, majd visszatért a munkásokhoz, ahol tüntetők szétesztették.

— **Elfogott utonállók.** Vasárnap éjszaka a Futó-és Nap-utczák sarkán többen megtámadták és kirabolták Kusche Frigyes kocsiifényező. A megtámadott ember segélykiáltásaira előrohant egy rendőr, mire az utonállók megfutamodtak, de az egyik merénylőt, László Béla ügynököt utólérté a rendőr és elfogta. László a rendőrségen bevallotta, hogy Klein Janka takarítóné kerítette hálójukba az áldozatot, akit leitatott, s azután a sötét, elhagyott utcába vezetett. Klein Jankát letartóztatták és kihallgatásakor elárulta bűntársait, akik közül ma délelőtt Bodó Ferencz, Kleincsek Guszláv asztaloslegényeket, Ujvári Ferencz lakost, Ungár Elemér züllött magánhivatalnokot, Huszka László, Imrik Károly verkleiket és Szobál Sándor szabólegényt letartóztatták. A diszes társaság Négel József nevű tagja szökésben van. A letartóztatott rablókat átadták a bíróságnak. Négelt pedig körözi a rendőrség.

— **A Boketow csirkusszabás** a nemzetközi díjbirkózások 14. napján a közönség ma is zsufolásig töltötte meg a csirkusz nézőterét és nézte végig az igen érdekes birkózásokat. A mai mérkőzések eredménye: Czaja József magyar győzött Hadji Hallil török ellen 1 percz 31 másodpercz alatt, John Pohl Abs német győzött Johnson norvég ellen 2 percz 6 másodpercz alatt, Tristenski lengyel győzött Zinner Ferencz magyar ellen 3 percz 10 másodpercz alatt s végül Aberg orosz világbajnok mérkőzött Kornatzki lengyelrel, azonban a zsűri a mérkőzést beszüntette és Kornatzkit kizárta a versenyből folytonos szabálytalansága és verekedése miatt. Holnap birkóznak: Aberg orosz világbajnok — Czaja József magyar, Rissbacher bécsi — Goldberg német, Tristenski lengyel — Kuhlbarsohn sziléziai és végül döntőmérkőzésben John Pohl Abs — Hadji Hallil török.

— **A lift halottja.** A Damjanich-utca 46. sz. házban ma délután súlyos szerencsétlenség történt. Kostyál házfelügyelő felesége egy hölgyet akart a liften fölfelé szállítani, a földszint és első emelet közt azonban a lift megakadt, mire a házmester az első emeletre ment, hogy a megrekedt felvonót megigazítsa. Munkaközben azonban a villamos vezeték leszakadt és a súlyos drótkötél Kostyálra zuhant. A szerencsétlen embert a villamos ütés agyonütötte. A mentők már nem tudtak segíteni rajta. A lift a két asszonnyal még több mint egy óra hosszat a földszint és az első emelet közt maradt s a tűzoltók segítségével tudták csak a veszélyes helyzetből kiszabadítani.

— **Elfogott cigányok.** A gyóni és dányosi rablógyilkosságban állítólag bűnrészes s eddig szökésben lévő cigányokat hosszas nyomozás és megfigyelés után Balog Lajos, másként Sztojka Dolár és Lakatos János, más néven Sztojka Kuna nyíregyházi és patrohai cigányok személyében Csordás Ferencz nagykaló csendőrijárási parancsnoknak Sarudy és Bisó őrsvezetők segítségével sikerült a Nagykállóhoz tartozó Perked pusztán elfogni. A cigányokat ma Tégylásra szállították, hol felismerte őket Katona János korcsmáros és Desán Sándor téglási ács, aki a cigányokkal bort ivott, továbbá Varga Bertalan és Csernyi István kertészek, akik a menekülő cigányoknak utjukat állták s akikre azok kést rántottak. Felismerte továbbá az őket akkor üldöző Sasy László csendőr is. Lakatos Gyurka és Lakatos Vilma, kik az elfogott cigányok társaságában voltak, a kukoriczásban eltűntek. Nyomozzák őket.

— **Kirándulás az Aldunára és Herkules-fürdőre.** A természeti szépségekben gazdag Alduna megtekintésének és a kies fekvésű Herkules-fürdőben való időzésnek megkönnyítésére 30 napig érvényes mérsékelt áru menettértjegyek adatnak ki Budapest keleti és Budapest nyugoti pályaudvaron. E menettértjegyekkel a keletipályaudvartól Zimonyig vagy a nyugotipályaudvartól Báziasig vasuton, Zimonytól, illetőleg Báziasztól Orsováig hajón és Orsovától — esetleg herkules-fürdői megszakítással és tartózkodással — ismét vasuton tehető meg az út. Az I. és II. osztályu jegyek a vasuton gyorsvonattal, a hajón első helyen a III. oszt. jegyek a vasuton személyvonattal, a hajón a második helyen való utazásra jogosítanak. Az utazás az esetleges zimonyi vagy báziasi és orsovai tartózkodáson kívül a vasuti vonalakon háromszor, a hajóuton egyszer megszakítható. E menettértjegyek árai a következők: Budapest keleti pályaudvar: I. osztály 54 korona 80 fillér, II. osztály 39 korona 60 fillér, III. osztály 21 korona 30 fillér. Budapest nyugoti pályaudvar: I. osztály 53 korona 50 fillér, II. osztály 37 korona 50 fillér, III. osztály 19 korona 70 fillér.

— **A hajlemetsző.** Berlinben egy veszedelmes tébolyodott garázdálkodik megint, aki kis leányoknak haját többől levágja. Tegnap egy kinematográfban lemetszte egy 13 éves leány hosszú hajfonatát.

— **Halálozás.** Özvegy Rózsavölgyi Józsefné sz. Verner Mária, néh. Rigó Ferencz orsz. képviselő özvegyének édesanyja, e hó 10-én 87 éves korában Nagyváradon meghalt. Az elhunyt matrona holtestét ma, csütörtökön délelőtt 9 órakor a főutcza 39. számú gyászházban szentelték be és azután Biharra szállították, ahol délután fél négy órakor helyezték örök nyugalomra.

— **Rajecziúrdó igazgatósága** állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselők, illetve alkalmazottaknak, továbbá lelkészeknek, tanítóknak és gazdaszoknak az évi augusztus 21-től szeptember 30-ig a lakbéréknél 50 százalék, az egy koronás fürdőfürdőnél szintén 50 százalék, az ételáraknál pedig 10 százalék kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távirat- és vasut-állomás van a fürdőtelepen.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

páratlan hashajtószer
x Zászlók, czimerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Arjegyzék ingyen.

x Házszajándékok Rothauser, Deák-tér 6. sz.

x Bob-hashajtó a legkellemezz, 10 L.

x Fodor-féle vívótornam a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

Ünneplő közművelődési egyesület.

— F. M. K. E. jubileuma. —

Budapest, szeptember 12.

Nyitra városában ma tartotta huszonöt éves jubileumát a Felsőmagyarországi Közművelődési Egyesület. Negyedszázadon át fontos munkát végzett ez a nemzetiségi területen hazafias örszolgálatot teljesítő egyesület. A mai ünnepi közgyűlésen nagy lelkesedéssel gróf Dessewffy Emil választották meg a távozó gróf Edelsheim-Gyulay Lipót helyébe elnöknek.

Nyitrán lobogódiszben és ünneplő köntösben fogadta a város a mindenünnen nagy számban odakerült vendégeket.

Ma reggel kilenc órakor a református templomban istentiszteletet tartottak, amelyen Antal Gábor vázolta szép beszédben a mai nap jelentőségét.

Tíz órakor az Apáca-templomban volt ünnepi istentisztelet. Itt Batthyány Vilmos gróf püspök-utód celebrált díszes papi segédlettel.

Tizenegy órakor tartották meg a F. M. K. E. ünnepi közgyűlését a vármegyeház közgyűlési termében.

Üdvözlő táviratokat küldtek a kormány tagjai, Széll Kálmán, Juth Gyula a képviselőház elnöke, Molnár Viktor államtitkár, a közművelődési egyesületek stb.

A pánszlávok nagyon ellenséges indulattal nézték ezt a lélekemelő és mindenkifelel nemzeti jellegű ünnepséget. Megpróbálkoztak azzal, hogy zavaró momentumokkal széthangzóvá tegyék a harmonikus emelkedett ünnepi hangulatot, de nem sikerült a tervük.

A zászlókkal és virágokkal ékesített elsőemelti teremben pontban tizenegy órakor nyitotta meg Gyürky Geyza ügyvezető alelnök az ünnepi közgyűlést, Clair Vilmos főtitkár évkönyvének buzgóssággal összegyűjtött adatai alapján visszapillantott a kultúregyesület huszonöt éves múltjára.

Markhot Gyula főispán a magyar kormány képviselőjében üdvözölte formás beszéd kíséretében a jubiláló egyesületet. Sándor József az E. K. E. Arányi Antal az abaujmezei és kassai közművelődési egyesület üdvözlését tolmácsolta.

Gyürky ügyvezető alelnök indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak a kormánynak, a testvéregyesületeknek és a megjelent vendégeknek.

Boldogult József főherceg halála miatt három évig nem töltötték be a védnöki méltóságot. Gyürky indítványozza, hogy a megboldogult fiát, József főherceget válasszák meg új védőnek. Egyhangú lelkesedéssel és éljenzéssel elfogadja a közgyűlés az indítványt. Az új védnököt megválasztásáról táviratilag értesítették.

Gróf Edelsheim-Gyulay Lipót elfoglaltsága miatt lemondott az egyesületben viselt elnöki tisztéről. Helyébe az alelnök indítványára egyhangulag gróf Dessewffy Emil országgyűlési képviselőt választották meg. Lits Gyula főispán vezetésével küldöttség ment az új elnökért, amelynek tagjai voltak Markhot Gyula, Jób Marcell, Turcsányi Ödön és Beniczky Kálmán. A küldöttség megérkezéséig az ünnepi közgyűlést felfüggesztették.

Mikor Dessewffy Emil grófnak, a fiatal magyar mágnásnak rózsaszínű díszmagyaros délczegek alakja feltűnt a közgyűlési teremben, dörgő éljenzés támadt. Csak nagysokára csendesült le a viharos lelkesedés.

Gróf Dessewffy Emil országgyűlési képviselő emelkedett fel az alelnök üdvözlő szavai után szólásra.

Mély köszönettel fogadta a F. M. K. E. tagjainak megtisztelő bizalmát, mely mai megválasztásában nyilvánult.

A 25 évi fennállás ténye világos bizonyítéka annak, hogy a F. M. K. E. megfelelt hivatásának s betöltötte azt az úrt, melyet alapításakor a még ma is élő 151 tag érzett.

A társadalom és az állam együttműködése kulturális célokban nemcsak helyén van, szükséges. A társadalomnak kell megadni az irányt, megszerezni az eszközöket, míg az államnak kötelessége elősegíteni a nemes törekvéseket, elhárítani a felülmulhatatlan akadályokat. De vigyáznunk kell, hogy ne essünk abba a mondhatni modern betegségbe, hogy mindent az államtól várunk.

Hol lehetne alkalmasabb tere a társadalmi tevékenységnek, ha nem a nemzeti gondolat ápolásában és ébrentartásában? Ha hazánk minden polgárának lelkébe sikerülne fog beolítani e gondolatot, akkor be lesz fejezve a F. M. K. E. egyik hivatása. Ne foglalkozzon a F. M. K. E. pártpolitikával, kerüljön mindent, ami az erők széjjelhuzására vezet, ápoljon mindent, ami az ellentéteket elsimítja s végeredményben érjük el azt: hogy Magyarország legyen a magyaroké. Hosszantartó és meg-megújuló tetszészaj kísérte a szónok szavait.

Az üdvözlő beszéd.

Az éljenzések csillapultával Czobor László, a korponai kerület országgyűlési képviselője mondta el üdvözlő beszédét.

A vesztély órája ütött — mondta többek között — Ebredjünk hát intő szavára és egyesítsük nemzeti erőinket, mert tette van most szükség — és nem zokszóra. Álljunk hát össze és tegyünk! Ne kívánjuk a másét, hanem védjük meg azt, ami a miénk, Árpád apánk gazdag örökségét; nemzeti nyelvünket, szép hazánkat és ősi erkölcsünket. Álljunk össze mindnyájan és szolgáljuk a nemzeti ideált szívünk lángoló szerelmével jó-s balsorsban egyaránt; és vessük szívünkbe, hogy „amely nemzet az ő egyéniségét érvényesíteni nem tudja, annak mincs maradása a népek sorában.” Méltó akarsz-e maradni Árpád országára — én nemzetem? Állj össze; tégy, küzdj s bizva bízzál és az Isten is megsegít! S ha Isten velünk — ki ellenünk!

Majd Turóczy Vilmos valóságos belső titkos tanácsos és Steiner Gyula vármegyei főjegyző köszöntötték a jubiláló egyesületet és az új elnököt.

Ezután Lits Gyula indítványára Markhot Gyulát, Gyürky Geyzát és Libertiny Gusztávot tiszteletbeli elnököknek és Turcsányi Ödönt tiszteletbeli alelnöknek választották meg. Az igazgató választmány kiegészítése és az üdvözlő táviratok felolvasása után az ünnepi közgyűlés az elnök lelkes elterésével véget ért.

A vármegyeház épülete előtt fogatokra szállt

a vendégsereg és hosszú kocsisorban tartott a „Sörkert” felé, amelynek helyiségeiben déli félkettőkor megkezdődött a diszbanket.

A résztvevők legnagyobb része a vendéglő felüljárati kerthelyiségében a szabad ég alatt terített asztal mellett foglalt helyet.

Az első pohárköszöntőt gróf Dessewffy Emil országgyűlési képviselő, a F. M. K. E. új elnöke mondta a királyra, amit a jelenlévők állva hallgattak végig.

Dr. Osztrólczy Miklós zólyomi főispán az új védnököt, József főherceget köszöntötte fel.

Lits Gyula honti főispán tószájában Dessewffy Emil gróftól és a jubiláló egyesületet elterte.

Smialovszky Valér Nyitra városára és Taschner Ferencz polgármester a vendégekre mondott még pohárköszöntőt.

A bankett résztvevői lelkes, vidám és fesztelen hangulatban soká maradtak együtt.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Uránia.** Ma adták elő az Urániában a szezon első újdonságát, *Shakespeare*t. A három felvonásos műnek szerzője Hegedüs Sándor. Az első felvonás Shakespeare gyermekéveit és korai ifjúságát ismerteti. A második felvonás, mint színész és drámaíróval foglalkozik. A harmadik felvonást az író Shakespeare utolsó éveiből meríti, amikor a nagy költő visszavonult streffordi hajlékába, hogy kipihenje hosszú munkásságának fáradalmait. A darab szövege és képei irodalomtörténeti szempontból nagybecsű anyagot halmaznak össze, mozgói pedig nemcsak a szöveg élénkítésére szolgálnak, hanem a kornak is kitűnő rajzát adják. Különösen a főúri udvarok ünnepélyei; Warwicz Grígnak a sárkányölőnek hazatérése, az Erzsébet királyné tiszteletére rendezett ünnepségek és a darabot bezáró tíz perces *Otello* mozgóképek adják a darabnak e nemből kitűnő attrakcióját.

(*) **Küry Klára századik föllépése.** A Magyar Színháznak újabb ünnepi estéje lesz: századszor éneklő Küry Klára „A vig özvegy” czimszerepét. A művészi eseményt fényes külsőségek közt ünneplik a színház, amelynek páratlan sikere a Küry Klára nevéhez fűződik. Szeptember 13-án pénteken van Küry Klára századik föllépése és erre az estére újra virágos lesz a nézőtér, amelyen most különben estéről-estére zsufolt ház nézi a Magyar Színház fényes estéinek utolsó háromhetes sorozatát.

(*) **Jubiláris előadás a városligeti színházban.** Nagy érdeklődés előzi meg *Hervay Frigyes* „Manó” című énekes bohózatának pénteki 25-ik előadását. A nagy ünnepélyek között lefolyó érdekes előadás fénypontjának, a valóban elsőrangú művészi erőből összeállított „Cabaret” ígérkezik. *Kornay Berta, Szilágyi Dusi, Keleti Juliska, Sziklay Kornél, Nyáray Antal, Ferenczy Károly, Pázmán Ferencz* és soprán *Nyári Rudi* teljes zenekarával legkiválóbb műsorszámokat fogják bemutatni.

(*) **Sada Yakko jön.** Yokohámából az a hír érkezik, hogy *Sada Yakko*, az ismert japán színművész a „Hakatu Maru” japán gőzösön, férjével *Kamakami*-val Európába hajózik és itt három hónapra terjedő körúton fog a nagyobb városokban vendégszerepelni.

(*) **Betiltott darab.** A cenzura betiltotta az *Ungeheuer* című darab színre hozatalát. A dráma, amelynek John Lehmann a szerzője, Sándor czár korában, a múlt század második felében játszik és főszereplője egy orosz miniszterelnök, aki sikaszt és a czárt megcsalja. A rendőrség ezzel a betiltással nyilván elébe akart vágni az orosz diplomácia esetleges panaszának.

(*) **Bolondok.** *Zsoldos László* kacagató, öleltekben bővelkedő „*Bolondok*” című új bohózata már teljesen készen várja szombati bemutatóját a Városligeti színházban. Az igazgatóság e zajos sikerűnek ígérkező újdonságot elsőrangú szereposztásban hozza színre. Különösen elsőrendű hálás szerepekhez jutottak a színház kedvelt komikusai.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Hasonlatlan valódi áldás gyomorhajtószernek és székrekedésben szenvedőknek

Igmándi

Keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kapható mindenütt és a nagy áruházokban

rtott a
éli fél-
endéglt
att teri-
ff Emil
j elnöke
hallgat-

pán az
e fel,
essewffy
e.

Tsch-
mondott

s feszte-

ZET.

niában a

A három

dor. Az

és kora

nint szí-

harmadik

ól meríti,

di hajlé-

nak fára-

dalomtör-

almoznak

élenkíté-

nó rajzát

nepeleji;

térése, az

nepségek

mozgó-

ő attrak-

A Magyar

záadszor

szerepét.

zt ünnepli

tyr Klára

teken van

az estére

ost külön-

a Magyar

etes soro-

színházban.

Frigyes

eki 25-iki

folyó ér-

elsőrangú

igérkezik.

Jutiska,

Károly,

udi teljes

at fogják

a hír ér-

n színmű-

n, férjével

ít három

városok-

tiltotta az

A dráma,

andor czár

n játszik

k, aki sik-

égg ezzel a

az orosz

rtató, ötle-

bohózata

emutatóját

e zajos

szerep-

endű há-

ivelt ko-

Péntek, szeptember 13

EGYETÉRTÉS

15

(*) A Joachim-négyes jövője. A mester halála a világhírű Joachim-négyes sorsát kétségessé teszi. Halir tanár így nyilatkozott e kérdésben: Joachim temetése óta nem találkoztam Klingler, Wirth és Haussmann urakkal, különben is október 8-ig szünet van és így még nem tanácskozhattunk a jövőről. De nem hiszem, hogy egy ilyen tanácskozásnak lehetne eredménye, mert hiszen a mi társaságunk neve végre is „Joachim-négyes” és magától megsemmisül, amint a név viselője hiányzik.

(*) Lengyel Ernő Angliában. A tizenkétéves Lengyel Ernő, ez a zongorajászó magyar csodagyermek dr. Richter János meghívására december hó folyamán Londonban és Manchesterben két zenekari hangversenyen fog játszani.

(*) A Zeneakadémia megnyitása. A Zeneakadémián véget értek a beiratkozások és szombaton befejezik a felvételi vizsgákat is. A tanévet szeptember 15-én, vasárnap délelőtt nyitják meg ünnepelesen.

(*) Lincz Lajos kiállítás. A magyar karrikatura kitűnő mesterének kollektív kiállítását most rendezik a Nemzeti Szalonban és a munkálatokkal már annyira előrehaladtak, hogy a kiállítást szeptember 14-én, szombaton bemutatathatják a sajtó képviselőinek. A tárlat igen gazdag, több mint 400 darab rajzot és pasztell sorakoztat.

FŐVÁROS.

(*) Beolják a munkásokat is. A főváros tanácsa, a mai határozatával, a Budapesti Általános Kertészeti Munkás-betegség-élesztő Pénztár részére 50.000 egyén beoltására alkalmas oltó-anyagot engedett át díjtalanul.

(*) Tüdőbetegok elhelyezése. A tanács elhatározta, hogy a Szent-János-kórház telkén levő üres telken, amit újabb pavillon emelésére tartottak fenn, legalább is 100 tüdőbeteg elhelyezésére alkalmas barakkszerű ideiglenes épületet emeltet az idén és a végleges tüdőbeteg-kórházat is a Szent-János-kórházzal kapcsolatosan állíttatja föl. A tanács fölhívta a mérnöki hivatalt, hogy sürgősen tegyen előterjesztést a tervekre nézve.

(*) Közgyűlési tárgyak. A nyári szünetek után való első közgyűlés szeptember hónap 19-én, csütörtökön délután 4 órakor lesz. Ennek a napirendjére a következő tárgyakat tűzték ki. A m. kir. állami vasgyárak központi igazgatóságának a kérvénye, a X. ker. Simor-utcában fekvő 5432 négyzetű területnek munkáslakások építésére való eladására. A kereskedelemügyi miniszter leirata, a magyar államvasutak pályaudvarainak és pályatestének a város belső területéből való kihelyezése és átépítése ügyében. A Budapest V. ker. általános közjótékonyági egyesület kérvénye a főváros czimerének használhatása iránt. A vallás- és közoktatásügyi miniszter leirata a Tenner Pál-féle és Szobovics József-féle alapítvány oklevele ügyében. Előterjesztés a sertésvásáron gyűjtőaklok építése iránt. Jelentés, a pénztárak megvizsgálásáról. Az Erzsébet-téri kioszk bérletjének a főbevezése a tanács határozata ellen a kioszkban való Cabaret-eladások tarthatása ügyében. A köztisztviselési bizottság ujjalakítása. A Cséry-féle személfuvarozó- és feldolgozó gyár részvény-társaságának a bírságoló tanács határozat ellen beadott föllebbezése. A székesfővárosi közlekedési vállalatnak az egyesített menetjegyek kiadhatása ügyében hozott határozat ellen beadott föllebbezése. Nyugdíjügyek. Föllebbezések. A tárgysorozatra 71 ügyet vettek fel.

(*) Kórházi orvosok díjazása. A tanács a kórházi orvosok évi fizetését 1600 koronában kívánja megállapítani, a segédorvosok és napidíjas segédorvosok fizetését pedig 1200 koronában. A közgyűlésnek ilyen értelemben tesz előterjesztést.

(*) Átjáró a Városmajor-utcában. A székesfőváros tanácsa, az I. ker., Városmajor-utczabeli lakosság kérelmére elrendelte, hogy ott a 64. számú ház előtt 2:50 méter széles, 6:5 méter hosszú kövezett út-átjárót készítsenek. Utasította a tanács a mérnöki hivatalt, hogy a munkálathoz szükséges kőanyagot bocssássa a kerületi előjáróság rendelkezésére.

(*) Megbízás. A tanács a IX. ker. Bakács-téri czipész és sokszorosító szakirányú iparostanoncziskola vezetésével Kardos Aladárt bízta meg.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Negyedik nap. —

Az alagi meeting negyedik napja még az eddiginél is előnyösebb sportot ígér és dacára annak, hogy négy urlovas-verseny is szerepel a programmon, valószínűleg csak matchek, esetleg walkover-versenyek is lesznek. Minthogy egyetlen jelentősebb verseny sem kerül dűlőre, egyszerűen csak tippjeinkre utalunk.

Jelöltjeink a következők:

- I. *Ladys Maid*—*Remete*.
- II. *Geist ist.*—*Sipista*.
- III. *Wight*.
- IV. *Gorgij*.
- V. *Pufferl*—*Odább*.
- VI. *Pejacsevich-ist.*—*Pipelet*.

Bécsi versenyek.

— Szeptemberi meeting. Negyedik nap. —

A bécsi őszi meeting mai negyedik napjának kiemelkedő száma a kétévészek számára kiírt kladrubi díj volt, melyben az eddig veretlen s nagy favorit Viganó váratlanul súlyos vereséget szenvedett és mint utolsó haladt át a czélkarikán. A verseny győztese általános meglepetésre, a legutóbb mindig rosszul futó Galore lett Varróleány és Jalouse előtt. Különben a meglepetések egymást érték, nagy kvótákban nem volt hiány és így a papírforma alaposan csődött mondott.

A részletes eredmény a következő:

I. **Nyeretlen kétévészek versenye.** Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Mauthner V. pm *Mony* 56 kg. (Birkenruth). 2. Báró Herzog M. sm *Bocaccio* 56 kg. (Walkington). 3. Szemere M. sm *Dryander* 54 és fél kg. (Szente). Futottak még: Dongal (Carlslake), Louis d'or (Fries), Royal Rose (Southey), Kis betyár (Taral), Bracciano (Guttman). Könnyen egy hosszszal nyerve, nyakhosszszal harmadik. — Tot.: 10: 114, 20: 31, 24, 25.

II. **I. oszt. eladóverseny.** Díj 4000 korona. Táv 1800 méter. 1. Gróf Wenckheim D. 3é sm *Old Coin* 56 és fél kg (Carlslake). 2. Báró Born F. 3é stpm *Soros* 56 és fél kg (Pretzner). 3. Egyedi A. 5é pm *Menyörgös* 61 és fél kg (Birkenruth). Futottak még: Augur (Miles), Lucy (Walkington), Isobar (Taral), Nemes (Krouzil), Sixtus (Heidt). Biztosan nyakhosszszal nyerve, 2 hosszszal harmadik. — Tot.: 10: 101, 20: 55, 39, 29.

III. **Kadrubi-díj.** Díj 4000 korona. Táv. 1000 méter. 1. Br. Springer G. pk. *Galore* 50 és fél kg. (Pis). 2. Gr. Wenckheim D. sk. *Varróleány* 47 kg. (Czerinovszky). 3. Szemere M. sk. *Jalouse* 47 kg. (Janek F.). Futottak még: *Macarsca* (Carlslake), *Vigano* (Miles). Küzdelem után fejhosszszal első, rövid fejhosszszal harmadik. Tot.: 10: 84, 20: 70, 110.

IV. **Nyeretlen kétévészek versenye.** Díj 2000 korona. Táv. 1000 méter. 1. Herczeg Taxis M. pk *Roll Away* 49 kg. (Kisziváth). 2. Herczeg Taxis M. sm *Maurus* 52 kg. (Fries). 3. Egyedi L. sk *Subito* 47 kg. (Paul). Futottak még: *Laurentia* (Juhász), *Pilis* (Merész). Könnyen ötgyed hosszszal nyerve, két hosszszal harmadik. — Tot.: 10: 17, 20: 59, 34.

V. **Bencsur-handicap.** Díj 5000 korona. Táv. 1200 méter. 1. Báró Herzog M. 3é stpm *János vitéz* 47 és fél kg (Seiler). 2. Söllinger R. száz. 4é sk *Armada* 56 és fél kg (Fries). 3. Egyedi L. 3é sk *Nicht doch* 54 és fél kg (Szente). Futottak még: *Beau merite* (Taral), *Grey Tick* (Carlslake), *Tábornok* (Miles), *Blizzard* (Krouzil), *Belvedere* (Southey), *Niagara* (Vivian), *Ismerős* (Birkenruth), *Pomali* (Heidt), *Bengáli* (Baumgartner), *Panasz* (Cockeram), *Liebeslied* (Gulyás), *Go* (Guttman). Küzdelem után fejhosszszal nyerve, 2 hosszszal harmadik. — Tot.: 10: 109, 20: 59, 64, 98.

VI. **Gátverseny. Handicap.** Díj 3000 korona. Táv 2400 méter. 1. Hg. Taxis S. 4é pk *Pokolba* 61 és fél (Buckenham). 2. Dreher A. 4é pk *Rebellin* 60 (Aylin). 3. Mautner V. 6é pm *Bátor* 67 és fél (Dillon). Futottak még: *Off* (Slinn). Küzdelem után egy hosszszal nyerve, négy hosszszal harmadik. — Tot.: 10: 41, 20: 27, 26.

VII. **Kétévészek handicapja.** Díj 2000 korona. Táv. 1200 méter. 1. Hg. Taxis M. pk *Gossimer* 52 és fél kg. (Fries). 2. Vonwiller A. sm *Sturm* 49 kg. (Krouzil). 3. Egyedi A, sm *Bocskoros* 47 kg. (Cockeram). Futottak még: *Lolo* (Walkington), *Sasaki* (Szente), *Marasquin* (Vivian), *Igazság* (Heidt), *Haluska* (Pretzner), *Rohrau* (Gulyás). Küzdelem után fejhosszszal nyerve, 3 hosszszal harmadik. — Tot.: 10: 42, 20: 35, 42, 31.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A filzesi rablógyilkosság. A Krassó-Szörény-megyei Filzes faluban ez év márczius 8-án este borzalmas gyilkosság történt. Tölgyessy József ot-tani földbirtokost, annak házvezetőnőjét és cselédjét meggyilkolták, kirabolták s hogy leplezzék a bűnt, holttestüket petroleummal leöntötték és felgyújtották. A nyomozó hatóság fontos bűnjelek alapján mindjárt másnap letartóztatta a földbirtokosnál hosszú időn át szolgálatban állott Zajka Ádám 32 éves legényt, aki töredelmesen bevallotta a tettet, de mindvégig tagadta, hogy előre megfontoltan cselekedett volna. Tanu nem volt a gyilkosságnál, maga a vádlott pedig következőkép adta elő szörnyű bűnét:

Márczius 8-án este 6 órakor, rendes szokása szerint, jelentkezett 92 éves gazdájánál, hogy át-vegye a másnapra szóló parancsokat. Ekkor Hegedűs Ilona házvezetőnő korholni kezdte valami kisebb mulasztása miatt, mire Zajka, akinek a szolgálatot gazdája nem sokkal azelőtt éppen a házvezetőnő miatt mondotta föl, magával hozott botjával leütötte a házvezetőnőt, úgy, hogy szörnyet halt. Az öreg földbirtokos segítségére akart menni Hegedűs Ilonának, de megbotlott és elesett. Zajka ezután a czukortörővel szétzúzta az öreg koponyáját is. Ekkor szaladt be jajgatva Molnár Róza cselédleány s Zajka félvén, hogy tettének árulója lesz, őt is megölte. A gyilkos ezután elment, de nem messze találkozott a mezőőrrel s akkor fogalmazott meg agyában a holttestek meggyújtásának gondolata. Vissza ment, feltörte a szekrényeket, elrabolt 3226 korona készpénzt és mintegy 3000 korona értékű ékszert s fölgyújtotta a házat. A szomszédok azonban eloltották a tüzet.

Igy adta elő a vádlott az ügyet a tárgyaláson is, bűnbánóan és zokogva vallván be bűnösségét. A pénzt és az ékszereket is hiány nélkül megtalálták a vádlott szalmazsákjában.

A lugosi esküdtbírószak három rendbeli gyilkosság, egy rendbeli rablás és gyújtogatás büntette miatt kötél általi halálra ítélte Zajka Ádámot.

A kir. Kuria harmadik büntető-tanácsa Pongrácz Jenő bíró előadásában ma tárgyalta az ez ügyben bejelentett semmisségi panaszokat. A legfelsőbb bíróság dr. Vargha Ferencz koronaügyész-helyettes felszólalása után helyt adott a Bpt. 385. §. 3. pontja alapján a 29. §. nem alkalmazása miatt bejelentett semmisségi panasznak, megsemmisítette a halálos ítéletet és a vádlottat az enyhítő szakasz alkalmazásával 15 esztendei fegyházra ítélte.

§ Az „alezredes leánya.” A nyáron Siófokon nagy feltűnést keltett egy magas barna nő, aki egy alezredes leányának adva ki magát, nyakra-főre kötötte az ismeretséget a fűrdőző férfi-vendégekkel. Egy szép napon aztán eltűnt az alezredes leánya, hogy hová lett, azt Siófokon senki sem tudja. A további szerepléséről aztán a rendőri sajtóiroda adott hírt, tudatva, hogy Pettyán Annát a rendőrség lopás miatt letartóztatta. Az alezredes leánya: Pettyán Anna augusztus 9-én este megismerkedett egy államvutsuti tisztviselővel, akitől a Csokonai-utczai Nemzeti Szállóban 300 koronát ellopott. A lopott pénzből a leány sevelybluzokát vásároltatott magának fivére, Pettyán Pál által. Ez a Pettyán Pál régi ismerőse a rendőrségnek s lopás miatt már szintén büntetve volt. A budapesti büntetőtörvényszék zárt ajtók mögött ma tárgyalta dr. Sárkány bíró elnöklété alatt Pettyán Anna lopási bűnyűgét s lopás vét-ségeért 4 havi fegyházra ítélte. Pettyán Pál ellen az ügyészség bizonyíték hiányában megszüntette az eljárást még a nyomozat folyamán. A vádlott nő felebbezett.

Kapható, míg a készlet tart, egyedül;

ÖRÖM SÁNDOR

levélpapír-áruházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám.

144 darab III. osztályu alumínium-fóli 90 fillér

Világ-rekord!!

100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab színes bélelt borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér, 1000 drb. Kohinoor cigarettá-hüvely ragasztás nélkül 2.10 K. Vidékre csak utánvétel, vagy a pénz beküldése mellett. Csomagolás nem lesz számítva.

144 darab I. osztályu alumínium-fóli 1.80 kor

Világ-csoda!!

100 darab színes bélelt borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér, 1000 drb. Kohinoor cigarettá-hüvely ragasztás nélkül 2.10 K. Vidékre csak utánvétel, vagy a pénz beküldése mellett. Csomagolás nem lesz számítva.

144 darab II. osztályu alumínium-fóli 1.20 kor

S Gyilkos rendőr. A győri kir. törvényszék ma délelőtti tárgyalta Tancsics István városi rendőr ügyét, aki 1906. június havában egy éjszakai dulakodás közben véletlenül agyonszúrta Szabó Józsefet. Annak idején a törvényszék két havi börtönre ítélte volt Tancsicsot és ítéletét a kir. tábla is jóváhagyta, a kir. Kuria azonban alaki okokból megsemmisítette az ítéletet. A törvényszék a mai tárgyaláson *fölmentelte* a vádlottat. Az ítélet azonban még nem jogerős, mert a meggyilkolt Szabó József atyja nem nyilatkozott eddig, vajjon szándékozik-e főlbezní az ítélet ellen. Ha nem főlbezz, az ítélet jogerőre emelkedik.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank felévi mérlege.

Budapest, szeptember 12.

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank igazgatósága ma tartott ülésén állapította meg a folyó év első felére vonatkozó mérlegét. Az intézet első felévi mérlegének eredményével a részvényesek meg lehetnek elégedve, mert a fölmutatott eredmények ezáltal is teljesen kielégítik az intézet működéséhez fűzött várakozásokat. Hogy az intézet ily jelentős eredményeket mutathat fel a mostanában uralkodó viszonyok között is azon csodálkozni sem lehet, mert a bank élén álló madarassi Beck Miksa elnök személye és közgazdasági tevékenysége elég garanciát nyújt arra, hogy a bank a magyar pénzügyi körökben eddig is elismert jó hírű és pozíciója folyton erősödött. Az intézetelnökének szava döntő súlyú birpénzügyi kérdések elintézésénél is így a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank pénzügyi műveleteinek szilárd alapokra fektetése mellett annál is könnyebben érthető a felmutatott sikereket. E sikerekben az intézeti elnöknek osztályrészese Havas Emil igazgató, akinek szintén nagy érdemei vannak az intézet felvirágoztatása körül, mert Havas, mint a magyar pénzügyi viszonyok szakembere, a legnagyobb szakavatottsággal gyorsan és pontosan az üzletfelek teljes megelégedésére bonyolítja le az intézet ügyeit.

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank folyó évi első felévi mérlege az összes terhek levonása után, a múlt évről áthozott 303.387-76 korona elővétel betudásával, 1.822.379-58 korona tiszta nyereséget tüntet ki a múlt évi 1.802.196-65 korona szemben. Az elért eredmény ugyyszólván kizárólag a rendes folyóüzletből származik és a jutaléknyereségek némi emelkedésén kívül különösen a kamatszámra mutat jelentékeny nyereségtöbbletet. Az értékpapir- és értékpapirbizományi üzlet, valamint a fióküzletek csekélyebb jövedelmezősége részben a bank tárczájában lévő értékpapírok árfolyamcsökkenésének, részben pedig az értékpapirüzlet kisebb forgalmának tulajdonítható. A syndicatusi üzletek közül, melyekben a bank a lefolyt félévben résztvett, a Kőbányai Polgári Serfőző r.-t., a Magyar Általános Takarékpénztár r.-t. és a Villamos városi vasút r.-t. alaptőkefelemelési syndicatusai bonyolítottak le. Az áruosztály üzletmenete az idén is kedvező volt, úgy, hogy az itt elért összeredmény a tavalyi év hozamát felülmulja. A fővárosi közraktárak szintén kielégítő eredményeket értek el s a második félév kilátásai kedvezőek. A nyereség- és veszteség-számla részletes adatai a tavalyiakhoz viszonyítva a következők:

Jövedelem: Nyereség értékpapírokon az értékpapirbizományi üzletben és társasvállalatoknál: K 156.410-98 (K 207.485-39). Jelzálogkölcsonüzletben és saját zálogleveleinken: K 61.618-10 (K 77.576-39). Külföldi váltókon: K 20.349-11 (K 17.621-65). Fiókok jövedelme: K 67.822-55 (K 126.277-84). Intézet házi jövedelme: K 44.980.— (K 44.923.—). Különböző nyereségek: K 66.660-17 (K 69.834-57). Jutalékszámra: K 286.674-60 (K 276.717-89). Kamatszámra: Kamat értékpapírokon a lombard-üzletben és a váltóleszámitolásnál K 1.841.785-01 (K 1.599.632-16). Az áruosztályban K 366.509-83 (K 356.298-12). Levonva kamat, pénztárjegyek, takarékpénztár, cheque és folyószámlabetétek után K 657.107-74 (572.022-93). Eredmény: K 1.551.187-10 (K 1.383.907-35). Nyereség a budapesti és vidéki közraktáraknál K 198.805-65 (K 202.382-89). Nyereségáthozat: K 303.387-76 (K 243.155-42). Össze-

sen: K 2.757.896-02 (K 2.649.882-39). Kiadás: Adók, tisztii fizetések, posta és biztosítási díjak, illetékek, bélyegek, ált. költségek K 920.516-44 (K 827.685-74). Kétes követelések leírása K 15.000 (K 20.000). Összesen: K 935.516-44 (K 847.685-74). Első fél évi nyereség: K 1.822.379-58 (K 1.802.196-65).

A Budapesti Nőruhaipar Szövetkezet vesztesége. A Budapesti Önszegélyző Takarékpénztár központi szövetkezet elzött négy év előtt megalakította a Budapesti Nőruhaipar szövetkezetet, azzal a célal, hogy tagjait olcsó ruhaneműekkel fogja ellátni s a szövetkezet keretébe a babagyártást s a babaöltöztetést is felveszi. A szövetkezet, miután e hó 28-án tartja meg közgyűlését, most teszi közzé az elmúlt évről szóló üzleti jelentését. Ez nem a legkedvezőbb, mert a mérleg 12686 korona veszteséggel záródik. A mérlegszámla különben ez:

Aktívák: Pénztár 100.— K. Raktár 41784-51 K. Adósok 44007-66 K. Felszerelés 7081-74 K. Egyenleg mint veszteség 12686-79 K.

Passzívák: Alaptőke 61169.— K. Fedezeti alapok 610.— K. Hitelezők 42730-81 K. Átmenő 1150-89 K.

A szövetkezetet — mint értesülünk — a kereskedelemügyi miniszter nagyobb mérvű *államsegélyben* is részesíti.

Az őszi luxuslovásár. Az O. M. G. E. védősége alatt e hó 29., 30. és október hó 1-én a Tattersallban rendezendő őszi luxuslovásár igen mozgalmasnak ígérkezik. Bejelentések nap-nap után érkeznek; a bejelentési határidő szeptember 18. napja. A vásáron a Tattersall 12 tiszteletdíján kívül kiosztásra kerül a földművelésügyi miniszter nagydíja is.

A pécs-bátaszéki vasút állami szubvenciója. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a pécs-bátaszéki vasúthoz való összes hozzájárulásokat és az engedélyezési tárgyalás alkalmával megállapított engedélyezési, építési és üzletberendezési föltételeket jóváhagyta. Engedélyezett továbbá a miniszter a helyérdekű vasutnak — mint értesülünk — az ingyenes postaszállítást fejében *50 éven át évenként 20.000 koronányi átalányt, külön állami segély fejében pedig egymásután következő 50 éven át évenként 50.000 koronát.* E postaátalány és a külön állami segély címén kiállításba helyezett évjáradékoknak 5 százalékkal számított tőke fejében kötelesek az engedélyesek 1 millió 400.000 korona névértékű tőzsrésztvényét az állam tulajdonába átengedni.

A katonai szállítások és a magyar ipar. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter tudvaievőleg az Országos Iparegyesületnek leiratot küldött, amelyben figyelmeztette arra, hogy a közös hadsereg szükségleteire hirtetett pályázatokon magyar iparosoktól egyes olyan cikkekre sem érkeznek ajánlatok, amelyek Magyarországon kétségtelenül készülnek. Az Országos Iparegyesület ennek a körülménynek okait kideríteni óhajtván, értekezletre hívta egybe az érdekelteket. Az értekezlet ma délelőtti folyt le az Országos Iparegyesület tanácstermében. A miniszteri leiratban felsorolt cikkekre nézve a megjelentek egyenként tették meg észrevételeiket, amelyekből kiderült, hogy vannak a cikkek között olyanok, amelyekre a magyar cégek csakugyan pályázhatnak és a megjelentek kinyilatkoztatták, hogy ezekre fognak is pályázni. Vannak továbbá olyan cikkek, amelyekre az illető szakmabeli magyar cégek nincsenek berendezkedve és a hirtetett mennyiség oly csekély, hogy ezért nem érdemes berendezkedni, de szívesen berendezkednének, ha tudnák az évi szükséglet megközelítő mennyiségét; vannak továbbá olyan cikkek, amelyeknek árait a verseny annyira leszorította, hogy azokat csak veszteséggel lehetne szállítani. Ezekre az érdekeltektől magyar cégek csak akkor volnának hajlandók vállalkozni, ha a magyar kormány őket bizonyos támogatásban részesítené. Az értekezlet megállapodásait az Országos Iparegyesület már legközelebb felterjeszti a kereskedelemügyi miniszterhez.

A magyar-amerikai bank. Mai számunkban new-yorki tudósítónk alapján részletesen írtunk a magyar-amerikai bank alakulásáról s megírtuk a bank igazgatóságának amerikai tagjait is. Most úgy értesülünk, hogy a bank magyarországi ügyleteit el-látó tanács tagjai a következők: Mándy Lajos, a Magyar takarékpénztárak központi hitelbankja r.-t. elnöke, Blaskovits Ferencz, a Délmagyarországi gazdasági bank r.-t. (Temesvár) igazgató-elnöke, Zádor Lajos, a Debreczeni első takarékpénztár

vezérigazgatója, Lányi Mór, a szabadkai Délvidéki közgazdasági bank r.-t. elnök-igazgatója, Bulla Mátyás árva megyei alispán, Diner Gyula, a Kisváradai ipar- és kereskedelmi bank vezérigazgatója, Vannay Ignác, a Balassagyarmati takarékpénztár vezérigazgatója, Holló Sándor, a Lévai takarékpénztár r.-t. elnöke, Török Zoltán, a Losonczy takarékpénztár r.-t. elnöke, Hoepfner Gusztáv, a Lőcsei szepesi hitelbank és központi takarékpénztár r.-t. vezérigazgatója és Kaltenecker Márton, a Székesfehérvári takarékpénztár vezérigazgatója.

Új iparvállalat. Lovrin-bogárosi gőztéglagyár r. (Lovrin) cég alatt részvénytársaság van alakulóban Lovrinban, az ottani Thierjung J., Wirsz és társai gőztégla-, cserép- és agyagáru cég alatt fennálló téglagyári vállalat átvételére. Az alaptőke 500.000 korona lesz, mely 1.500 darab tőzrs- és 1000 darab elsőbbségi 200 korona n. é. részvényből, az elsőbbségi részvények 5 százalékos kamatbiztosítékkal, fog állani.

Darányi Szolnokon. A szolnokmegyei gazdasági egyesület fennállásának ötvenéves évfordulója alkalmából megyei mezőgazdasági és ipari kiállítást rendez. A nagyszabású kiállítást e hó 15-én Darányi Ignác földművelésügyi miniszter nyitja meg, aki vasárnap délelőtti fog több államtitkár és képviselő kíséretében Szolnokra érkezní. A megnyitás nagyobb ünnepség keretében fog megtörténni s a kiállítás tartama alatt is többféle ünnepséget és mulatságot rendeznek.

Textilgyár Szegeden. Annak idején az Egyetértés megírta, hogy budai Goldberger Sámuel, a Goldberger S. és fiai cég beltagja, francia tőkés bevonásával, négy millió korona alaptőkével, textilgyárat építenek. A gyárat első ízben Esztergomban óhajtották felépíteni, majd úgy tervezték, hogy Szegeden építik azt meg. Ez ügyben az alapítók érintkezésbe is léptek a szegedi kereskedelmi és iparkamarával. A tárgyalások azonban abban maradtak. Most aztán arról értesülünk, hogy egy újabb textilgyáralapítási terv dolgában folytatnak dr. Lázár György polgármesterrel és Perjessy László kamarai titkárral tárgyalásokat. A gyár létesítését Goldstein Bernát, bécsi vászonnagykereskedő tervezi, ugyanaz, aki a szegedi petróleumgyárat létesíti. A tárgyalások — értesülünk szerint — azon az uton vannak, hogy a gyár létesítésének szándéka komolyan tekintendő.

Czukorgyár Szegeden. A Szegedhez közel eső czukortermelési vállalkozások tulajdonosai Szegeden — mint értesülünk — czukorgyárat akarnak létesíteni. A vállalkozás élén Tallián Béla v. b. t. t., volt földművelésügyi miniszter áll. A volt miniszter elnökletével tegnap délelőtti tanácskozások voltak, amelyen a czukorrépa-termelők vettek részt s arra történt megállapodás, hogy a felállítandó czukorgyár részére milyen mennyiségben biztosítsák a czukorrépat évenként.

Új vasút Szepes- és Sáros megyék közt. Még folyik a küzdelem a gömöri vasutért, s már ismét egy új vasut eszméjét vetették fel, mely Szepes-megyét Szrossal kötné össze. A szepes-sárosi vasút létesítésére nézve kétféle terv merült fel. Egyik szerint a vonal Margittalról kiindulva Kisvitéz, Nagyvitéz, Siroka, Frics, Hedrl, Bertót, Monyhád, Szinyeuifalu, Szinye, Kajáta, Luzsánka, Berki, Berzenke, Zsebfalu és Kissáros érintésével Eperjes állomására ágazna be. A másik Korompát kötné össze Eperjessel, mely vonalra nézve Lángh Gyula budapesti ügyvéd, az előmunkálati engedélyt megkapta. Ez a vonal völgy-pálya lenne és minden nagyobb akadály és nehézség nélkül kiépíthető. Hossza circa 20 km. Nagy- és Kisvitéztől Margittal felé pedig csak két uton lehetne menni és pedig Kluknóg a dr. Lángh vonalán és onnan körülbelül hét kilométer hosszban — párhuzamosan a Ksod. vonalal — holt vonalban visszafelé a Hernád folyó balpartján Margittal állomásig a Hernád folyó áthidalásával, nagy sziklamunkákkal és folyószabályozásokkal — vagy pedig Kisvitéztől Harabkóra és onnan a Rohácska és Grejner hegyek között Kelembérnek az országútig circa 20% emelkedéssel és tovább a Bisztricza patak mentén lefelé megint circa 20% eséssel Margittalra. Mind a két irány egyformán circa 15 kilométer hosszú. Ami dr. Lángh Gyula már előmunkálati engedélyvel bíró eperjes-siroka

Délvidéki
a, Bulla
a Kis-
gazdátja,
ékpénztár
takaré-
sonczi tá-
r Gusztáv,
takaré-
r Márton,
gazdátja,
ztéglagyár
an alaku-
Wirsz és
czég alatt
alaptöke
örzs- és
részeny-
os kamat-

gazdasági
ja alkai-
kiállítás
hó 15-én
zter nyitja
amtitkár és
A meg-
g megtör-
ele tinnep-

Egyetértés
a Gold-
a tőkések
laptökével,
Esztergom-
terveztek,
ben az ala-
kereske-
k azonban
lünk, hogy
ában foly-
és Per-
lásokat. A
i vászon-
a szegedi
a értesü-
nak, hogy
nak tekin-

közél eső
sai Szeged-
akarnak
éla v. b.
A volt mi-
ácskozások
lők vettek
y a feláll-
mnyiségben

Még fo-
már ismét
ly Szepes-
pes—sárosi
merült fel.
ndulva Kis-
ri, Bertót,
Luzsánka,
érintésével
Korompát
ra nézve
az elő-
a vonal
yobb aká-
ossza circa
fél pedig
Kluknóig a
il hét kilo-
od. vonal-
nád folyó
ád folyó át-
és folyó-
Kisvitétől
ácska és
érnek az
tovább a
circa 20%
egyformán
ngh Gyula
jes—siroka

entek, szeptember 13.

EGYETÉRTÉS

—korompai vonalát illeti, ez egy rendes, nehezebb jellegű, nagyobbrészt völgy-pálya, melynek kiépítése nagyobb technikai akadályokba nem ütközik. Hosszúságát tekintve a két tervezett vonalnak az abos—eperjes—margitfalui vonal 47—50 kilométerrel hosszabb lenne, mint az abos—korompai vonal.

Czukorrépa-termelők szervezkedése. A cukorrépa-termelők közelmúltban tartott országos gyűlésének határozatából kifolyólag az Országos Magyar Gazdasági Egyesület egymásután szervezi az ország különböző vidékeinek cukorrépa-termelő érdekeltiségét. A répatermesztő gazdák vidékenként alakult szövetségei e téli folyamán országos központban egyesülnek. Legközelebb a Biharmegyei szövetség alakul meg. A Biharmegyei Gazdasági Egyesület, mely a szervezkedés élén áll, e hó 18-ára hívta egybe az alakuló gyűlést.

Nemzetközi balesetügyi kiállítás. A nemzetközi balesetügyi és munkásjóléti kiállítás megnyitása óta számos jelentkezős történt magyar kiállítók részéről. Erre való tekintettel a kiállítás végrehajtó-bizottsága úgy intézkedett, hogy amennyiben a közérdeklődésre igényt tartó berendezések és találmányok bejelentetnek, azokat a kiállítás igazgatósága utólag is elfogadhassa. A végrehajtó-bizottság ezen az uton gondoskodni kívánt arról, hogy a kiállítás körébe tartozó magyar eredetű tárgyak az elkészített bejelentés daczára is bemutatásra kerüljenek.

Nyilt-tér.

E rovatban közlőttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Uj! Folyékony Uj!
Somatose
a legkifünőbb étvágyjavító, idegerősítő
tápláló szer
mindennemű gyengesség
állapotokban.
Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban.
26300

WIKUS TÁTRA
NYERS EVÉSRE
a legjobb tejcsokoládé
BUDAPEST, DEÁK FERENC-UTCA 17.

The Mutual
New-Yorki életbiztosító-társaság
A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága.
Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik.
Utánfizetési kötelezettség nélkül.
Részvényesek nincsenek.
Összes vagyon 1908. december 31-én
2.569,246,889.02 frank
Biztosítási állomány 1908. december 31-én
7.861,436,000.— frank.
Vezetőigazgatóság Magyarország és a Kelet részére:
Budapest, VI., Andrassy-ut 20.

Munkásbiztosítási Értesítő

szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, VI., Teréz-körút 7. szám, II. emelet.

INGYEN FELVILAGOSITÁST NYUJT

az új munkás-törvény bonyodalmas és felelősségterhes rendelkezéseire vonatkozólag előfizetőinek. Vállalkozók tagsági be- és kijelentések, — baleset-bejelentések eszközölésére és ezekkel bármilyen vonatkozásban levő eljárások teljesítésére. Kívánatra tisztviselőnk megjelenik.

Munkaadóknak, gyáraknak, rendkívül fontos, kényelmes, előnyös.

Kérjen ingyen felvilágosítást.

KALIPTAS
a legújabb és már is a legkedveltebb fogpép
Kapható: **MÜLLER J. L.** or. és kir. sz. áll.
Budapest, IV., Koronaherceg-utca, 2.
yógyszerész, drogeria és finomabb üzletekben.
Kis tubus 60 fillér.
Nagy tubus 1 korona. **Fogpép**

TÖZSDEK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonatözsde.

A készpénzpiacra ma búzában készséges volt a kínálat, melylyel szemben a kereslet is megfelelő élénk volt és a forgalomba került 40.000 mm. változatlan áron kelt el. A többi cikkek iránya csendes üzlet mellett változatlan. A határidőpiacra az amerikai piacok újabb tetemes visszaesésével szemben az árirányzat nálunk az üzlet kezdetén még tartott volt, ámde az üzlet folyamán csekély részesezés és csendes effektívüzlet hatása alatt valamivel gyöngült. Utóbb lényegesen olcsóbb Berlinre és realizálásokra határozott lanyhaság jutott kifejezésre, mely azonban inkább a tendenciában volt észlelhető, mint az árakban; a déli tőzsdén az általános lanyhaságnak az árak nem tudtak ellentállni és lényegesen ellanyhultak.

Felmondott 6000 mm. tengeri f. hó 17-én leendő átvételre.

A fedezetlen határidőüzlet ellen.

Nyitráról táviratozzák: Nyitramegye állandó választmánya Mezey Gyula javaslatára elhatározta, hogy a fedezetlen határidőüzlet eltörlése érdekében a képviselőházhhoz, igazságügyi és földmívelésügyi miniszterhez feliratot intéz. Ezt a határozatot a vármegye ma tartott közgyűlése is magáévá tette.

Eladott:

Uj buza. Tiszavidéki: 100 mm. 79 kg. 23.60 korona, felső ó-buza, 100 mm. 79 kg. 23.30 korona, 200 mm. 78 kg. 23.30 korona 500 mm. 78.5 kg. 23.20 korona, 200 mm. 78.5 kg. 23.10 korona, felső, 78 kg. 23.10 korona, 200 mm. 78 kg. 23.25 korona, 270 mm. 78 kg. 22.90 korona, felső. 500 mm. 400 mm. 78 kg. 23.20 korona, 1800 mm. 78 kg. 23.10 korona, 500 mm. 78 kg. 23.20 korona, 100 mm. 77.8 kg. 23 korona, 400 mm. 77.7 kg. 23.20 korona, 200 mm. 77 korona, 22.70 korona, 100 mm. 77 kg. 23 korona, 100 mm. 76.5 kg. 22.80 korona, 150 mm. 76.5 kg. 22.65 korona, 100 mm. 76 kg. 22.60 korona, 100 mm. 75 kg. 22.40 korona, 100 mm. 72 kg. 21.60 korona.

Pestvidéki 1720 mm. 79 kg. 23.20 korona, 2020 mm. 23.20 300 mm. 78.8 kg. 23 korona, 500 métermázsa 78.8 kg. 23 korona, 100 mm. 79 kg. 23 korona, 500 78 kg. 23.10 korona. 1590 mm. 77 kg. 22.80 korona, 150 mm. 77 kg. 22.80 korona, mm. 77 kg. 22.90 korona, 100 mm. 76.5 kg. 22.80 korona.

Bácskai: 300 métermázsa 78 kg. 23.20 korona, 100 mm 77 kg. 22.40 korona, 200 mm. 76.5 kg. 23 korona, 500 mm. 76 kg. 22.65 korona. Dunaföldvári: 1425 mm. 77 kg. 22.75 korona.

Felsőmagyarországi: 500 mm. 78.5 kg. 22.75 korona.

Fehérmegyei: 300 mm. 79 kg. 23.20 korona, 500 mm. 78.5 kg. 23.05 korona, 200 mm. 78.5

kg. 23.20 korona, 500 mm. 78 kg. 22.90 korona, 300 mm. 78 kg. 22.90 korona, 200 mm. 77 kg. 22.70 korona.

Felsővidéki: 24000 mm. 78.5 kg. 23.15 korona, 2000 mm. 78.5 kg. 23.15 korona.

Tolna: 300 mm. 78 kg. 2.90 korona.

Kalocsa: 3060 mm. 76.3 kg. 22.80 korona, 4000 mm. 77.4 kg. 23.10 korona.

Paks: 825 mm. 76.7 kg. 21.70 korona, tiszksős.

Raktár: 3950 mm. 78 kg. 23.40 korona, (ó-buza).

Uj-zab: 100 mm. 16.20 korona, kpf. 200 mm. 16.50 korona, kpf., 180 mm. 16.10 korona, kpf., 300 mm. 16.60 korona, kpf., 100 mm. 16.55 korona, 100 mm. 16.50 korona, kpf.

Ó-zab 100 mm. 16.65 korona, kpf, 100 mm. 15.55 korona, kpf.

Árpa: 100 mm. 15.40 korona, kpf., par. 300 mm. 15.70 korona, kpf., par., 200 mm. 15.90 korona, kpf., 300 mm. 15.60 korona, kpf., par., 800 mm. 15.90 korona, kpf., par.

Rozs: 100 mm. 18.90 korona, kpf., par.

Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. szeptember 10-től szeptember 11-ig.

Erkezett:	Elszállított:
Buza	56616 3275
Rozs	6465 2380
Árpa	7885 2000
Zab	19624 7982
Tengeri	7641 7300
Liszt	306 18380
Korpa	200 2110

A határidőpiacra kötetett:

Dél előtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza októberre 11.49, 11.51, 11.48.
Buza 1908. áprilisra 12.04, 12.05, 12.02 12.04.
Rozs októberre 9.78, 9.76.
Zab októberre 8.19, 8.17.
Tengeri szeptemberre 0.—, 0.—.
Tengeri 1908. májusra 6.99, 7.01, 6.99

Déli 1 óraker zárulnak:

Buza októberre — — — — — 11.46—11.47
Buza 1908. áprilisra — — — — — 12.01—12.02
Rozs októberre — — — — — 9.72—9.73
Zab októberre — — — — — 8.16—8.17
Tengeri augusztusra — — — — — 6.88—6.89
Tengeri 1908. májusra — — — — — 6.98—6.99

Délutáni forgalom.

Délután nem változott az üzlet.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

októberi buza 11.40—11.41
áprilisi buza 11.95—11.96
októberi rozs 9.68—9.69
októberi zab 8.14—8.15
auguszt. tengeri 6.85—6.86
májusi tengeri 6.93—6.94

Értéktözsde.

A kiegyezési tárgyalások kedvező lefolyása és magasabb newyorki és frankfurti jegyzések egyaránt ösztönzésül szolgált arra, hogy a spekuláció nagyobb mérvű fedezési és véleményvásárlásokat tegyen és ennek következtében a mai tőzsde igen élénk forgalom mellett kezdettől végig a hausse jegyében mozgott. Mindjárt a megnyitáskor élénken vásárolták a két hitelrészvényt és midőn délen berlini számlára szintén jelentékeny vásárlásokat kellett keresztülvinni, a nevezett részvények tetemesen emelkedtek. Osztrák hitel 641-ig 7, Magyar hitel 8 koronával magasabb árfolyamon záródnak. Nagyobb vételkedvben részesültek még rimamurányi vasmlő részvények, melyek 4 koronával emelkedtek. A helyi értékek piacán kevésbé élénken alakult az üzlet, de a hangulat itt is kedvező volt. Előnyben részesültek Hazai Bank és Magyar Leszámitoló Bank részvények, az előbbiek 5.—, az utóbbiak 4 koronával javították jegyzésüket. Daczára az igen feszült pénzügyi viszonyoknak és a még mindig drága tételeknek, nagyobb kereslet mutatkozott magyar koronajáradék után, mely 92:50-ig, tehát 30 fillérral magasabb jegyzéssel került ki a forgalomból.

Előtőzsde.

Az előtőzsde élénk üzlet mellett szilárd volt. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 636.——638.50, Magyar hitelbank 742.50—745.50, Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 479.——480.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 144.25—145.50, Osztrák-

magyar államvasut 664.—665.50.— Déli vasut
—, Rimamurányi vasmű 540.50—542.25,
Magyar koronajáradék —, Közúti
vasut —, Városi villamos vasut —
Hazai Bank 275.—.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrész-
vény 638.—639.—, Magyar hitelbank 745.50—
746.—, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank
480.—481.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib.
444—445.—, Osztrák-magyar államvasut 665.—
666.—, Déli vasut 158.—158.50, Rima-
murányi vasmű 541.—541.50, Magyar korona-
járadék 92.40—92.45, Magyar aranyjáradék 109.50—
110.—, Közúti vasut 533.—533.50, Városi
villamos vasut 275.50—276.—.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde kedvező maradt.

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 638.—
640.50, Magyar hitelbank 744.75—748.—, Ma-
gyar leszámítoló és pénzváltóbank 479.75—480.75,
Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 445.—445.50,
Osztrák-magyar államvasut 664.50—665.50, Déli
vasut —, Rimamurányi vasmű 542.—
542.75, Magyar koronajáradék 92.45—92.55,
Magyar aranyjáradék —, Közúti vasut
533.50—535, Városi villamos vasut 275.—276.50,
Hazai Bank 275.25—279.50.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrész-
vény 640.25—640.50, Magyar hitelbank 747.—
747.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank
479.—480.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib.
445.—446.—, Osztrák-magyar államvasut 665.—
665.50, Déli vasut 158.—158.50, Rimamurányi
vasmű 542.—542.50, Magyar koronajáradék 92.50
—92.60, Közúti vasut 534.50—535.—, Városi villa-
mos vasut 276.50—276.—.

Præmium-fizlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben
holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10 K, szeptem-
ber végére 14—16 K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde tartott árfolyamokkal csendes
volt.

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 640.—640.75,
Magyar hitelbank 747.—748.—, Magyar leszámítoló
és pénzváltóbank 479.—480.—, Magyar jelzálog-
hitelbank II. kib. —, Osztr.-m. állam-
vasut 664.50—665.—, Déli vasut —, Ri-
mamur. vasmű 542.—541.50, Magy. koronajára-
dék —, Magy. aranyjár. —,
Közúti vasut 534.—533.—, Városi villamos vasut
276.—.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrész-
vény 640.25—640.50, Magyar hitelbank 748.—
748.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank
479.50—480.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 445.50
—446.—, Osztrák-magyar államvasut 664.—664.50,
Déli vasut 158.—158.50, Rimamurányi vasmű
542.—542.50, Magyar koronajáradék 92.50—92.60,
Magyar aranyjáradék 109.50—110.—, Közúti vasut
533.50—534.—, Városi villamos vasut 276.—
276.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, szeptember 12. (Az Egyetértés távirata.)
A mai tőzsdén jegyeztetett buza: régi tisz-
vidéki 11.95—12.50 korona, új 11.75—12.40
kor., új mosoni és győri 10.95—11.25 korona, új
tótfelvidéki és csepeli 10.90—11.45 korona.

Rozs: tótfelvidéki 9.90—10.10 korona, cse-
peli 9.85—10.10 kor., pestmegyei 9.95—10.15
korona.

Arpa: morvaországi 9.40—10.— kor., march-
feldi 9.—9.50 kor., bécsvidéki 8.90—9.50 ko-
rona, tótfelvidéki 8.40—9.90 korona.

Antignából tengeri: 7.25—7.50 korona.

Magyar zab: Közepes 8.50—8.70 korona,
elsőrendű 8.65—8.80 korona, válogatott 8.80—9.—
korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, szeptember 12. A kiegyezési tárgyalások
kedvezőbb megítélése következtében a mai elő-
tőzsdén kedvezőbb az irányzat és különösen a

hitel és az államvasuti részvények emelkedtek a
budapesti tőzsdén eszközölt arbitrázsvételek és a
helyi visszavásárlások következtében. Az alpesi
bányarészvények eleinte lanyhábbak voltak, később
azonban szintén emelkedtek, ugyancsak a magyar
jelzálogbank papirjai. A kedvező irányzat válto-
zatlanul megmaradt az előtőzsde végéig.

11 órakor záródnak:

Osztrák hitel. 637.50, Magyar hitel. 744.—,
Länderbank —, Allamvasut 664.75 —, —,
Elbevolgyi vasut 431.50, Déli vasut 157.50 —, —,
Alpesi bányatársulat 612.50, Rimamurányi 542.—,
Májusi járadék 96.10, Magyar koronajár. 92.25,
Orosz érték 83.50, Török sorsjegy 182.—, Német
márka 117.65.

A déli tőzsde élénk hangulattal és szilárd
irányzattal nyílt meg.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 639.—, Magyar hitel 744.—,
Länderbank 423.50, Unio-bank 538.—, Allamvasut
665.50, Angol-bank 300.—, Bankverein 530.—,
Déli vasut 157.75, Gözhajó —, Alpesi banya-
részvény 613.—, Májusi járadék 96.25, Magyar
koronajáradék 92.40, Török sorsjegy 182.—, Német
márka 117.65, Elbevolgyi vasut —, Rima-
murányi 541.75, Orosz járadék 83.50, Keleti vas-
utak —, Skoda —, Magyar jelz. —.

Bécs, szeptember 12. (Osztrák értékek zárlata.)
4.2 százalékos papír-járadék 96.25, 4 százalékos
osztrák arany járadék 115.55, 1860-as sorsjegy
148.75, Osztrák hitelsorsjegy 432.—, Angol osz-
trák bankrészvény 300.—, Bécsi Bankverein
531.—, Osztrák-magyar bank 17.85, Déli vasut
156.75, Dunagözhajózási társaság 1002.—, Do-
hány részvény 417.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.36,
Német bankváltók 117.58, Osztrák Lloyd 426.—,
4.2 százal. ezüst járadék 96.25—98.—, Osztrák
koronajáradék 96.40, 1864-es sorsjegy 240.—, Osz-
trák hitelintézeti részvény 635.40, Union-Bank
538.—, Osztrák Länderbank 423.75, Osztrák-ma-
gyar államvasut 664.50, Elbevolgyi vasut 430.—,
Alpesi részvény 611.60, 20 frankos 19.15, Lon-
doni váltóár 240.55, Lipótkohó —, Töröksors-
jegy 181.05. Szilárd.

Bécs, szeptember 12. (Magyar értékek zárlata.)
4 százalékos arany-járadék 109.95, Tiszai és szeg-
köz. sorsjegy 142.—, Magyar hitelbank részvény
748.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 478.—,
Rimamurányi 542.50, Magyar cukoripar 16.65,
Adria hajózási részvénytársaság 403.—, Magyar ko-
ronajáradék 92.45, 4 százalékos magyar földteherm.
kötv. 92.15, Magyar nyer.-k. sorsjegy 186.45,
Kassa-Oderberg vasut részvény —, Magyar jelzá-
logbank 442.—, Magyar keresk. bank 3325.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, szeptember 12. (Tőzsdejelentés.) A teg-
nap esti tőzsdék szilárd irányzata, az Iron Age
kielégítő jelentése, valamint a gabonaárak csök-
kenése következtében a megnyitási irányzat szil-
árd volt. A spekuláció főerdeklődése ismét bá-
nyaértékek felé irányult, amelyek magasabb árfo-
lyamok mellett indultak. Így Phoenix-értékek 2%-al
magasabb árfolyamuk. Rajnai aczél 3%-kal ma-
gasabb árfolyamu. Bankok eleinte mérsékelten
javultak és a legtöbb bankérték is foly-
tatta emelkedő irányzatát. Osztrák értékek
bécsi kezdeményezésre emelkedtek. 3%-os né-
met birodalmi kölcsön nyugodt, alig változott.
Japán és orosz értékek 0.20 százalékkal emelked-
tek. A szilárd irányzatú vasutak közül varsó-bécsi
2 1/4 %-kal emelkedett. Az általános szilárdság da-
czára hajózási értékek elhanyagoltak. A későbbi
folyamatban is szilárd az irányzat, emelkedő árfo-
lyamok mellett. A szilárd irányzat a harmadik
tőzsdeidőben is érvényesült, amikor is a készpénz-
piacz ipari értékeinek élénksége hatott kezdemé-
nyezőleg. Bankok fedezésekre legnagyobb részt ma-
gasabbak. Német bank 1 1/2, disconto commadit
1 1/4, drezdai bank 3/400-kal magasabb. Napi pénz
3/0, magánleszámítolási kamatláb 5/0.

Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjára-
dék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 78.25,
osztrák hitelrészvény 200.75, Déli vasut 31.10,
osoz bankjegyek 216.45, 4 százalékos orosz köl-

csón 70.—, Disconto Commandit 164.50, Dinamit-
truszt 154.50, Harpeni 197.75, Unifikált török
járadék 93.70, 4.2 százalékos ezüst-járadék 96.10,
4 százalékos magyar aranyjáradék 92.75,
Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar
államvasut 141.10, Bécsi váltóár 84.95, Olasz
járadék —, Alt. villamossági Edison 189.—,
Gelsenkircheni 196.10, Laurakohó 221.15. —
Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) szeptem. 12. 4.2 százalékos
papírjáradék —, 4 százalékos osztrák arany-
járadék 98.35, 4 százalékos magyar aranyjáradék
92.60, Osztrák hitelintézeti részvény 201.—, Osztrák-
magyar államvasut 142.10, Északnyugati vasut
—, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár
204.42, Bécsi Bankverein 132.80, Villamos részvény
384.—, 3 százalékos magyar aranykölcsön 76.10, 4.2
százalékos ezüstjáradék 97.95, Osztrák koronajára-
dék 96.15, Magyar koronajáradék 92.25, Osztrák-
magyar bank 128.40, Déli vasut részvény 31.10,
Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 850.—, Párisi
váltóár 813.33, Union bankrészvény —, Alpesi
bányarészvény 285.— Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) szeptember 12. 4.2 százalékos
ezüstjáradék 97.60, 1860. sorsjegy 149.—, Déli vasut
31.20, 4 százalékos Aranyjáradék 97.90, Osztrák
hitelrészvény 200.80, Osztrák-magyar államvasut
142.—, Olasz járadék 102.60, 4 százalékos Magyar
aranyjáradék 92.60. Igen szilárd.

London, szeptember 12. Angol consol 82 1/2.

Páris, szeptem. 12. (Zárlat.) 3 százalékos Francia
járadék —, Osztr. aranyjáradék —, Magyar
aranyjáradék —, 5 százalékos Bolgár kötelez-
vény 1896. évről 488.90, 4 százalékos Olasz jára-
dék 102.05, Déli vasut elsőbbségi kötv. 310.—
5 százalékos marokkói járadék 506.—, 4 százalé-
kos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos
Kons. amort. román járadék 90.50, 4 százalékos
Amort. román járadék 1905. 91.90, 5 százalékos
Orosz járadék 1906. 88.40, 5 száz. Orosz kincstári
utalvány 1904. 495.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.
—, 4 százalékos spanyol járadék 92.10, 4 száza-
lékos unifikált török jár. 95.85, Török sorsjegy
166.—, Török dohányrészvény 444.—, Osztrák föld-
hitelintézet 10.61, Osztr. Länderbank —, Ma-
gyar jelzálogbank 476.—, Banque de Paris 14.88,
Banque Ottomane 685.—, Osztr. magyar állam-
vasut —, Déli vasut 165.— Meridionalvasut 670.—,
Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann
gépgyár 621.—, Rio Tinto 18.24, Sucrerie d'Egypte
36.—, Tula 420.—, Thomson Houston —, Urikányi
kőszén 135.—, Chartered 34.25, De Beers 557.50, East
Rand 98.50, Jagersfontein —, Transvaal Consols
—, Transvaal Land Company 54.75, Váltó Am-
sterdamra (rövid) 208.06, Váltó német piacokra
(rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.43, Váltó
Belgiumra (rövid) 11/2. — Olasz aranyváltó (rövid)
1/16 Váltó Svájcra 5/8. Csek Londonra 251.40,
Magánkamatláb 3 1/16. Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Budapesti vagommarhavasár. (Braun József és fia
jelentése az Egyetértés részére.) 1907. szeptember
12-én. Vágommarhák: Felhajtás: 2526 darab, és
pedig: 1367 darab magyar és tarka ökör, 393 da-
rab magyar és tarka tehén, 426 darab bosnyák
ökör, 41 darab bosnyák tehén, 127 darab magyar
és tarka bika, 4 darab bosnyák bika, 167 darab
magyar bivaly és 1 darab bosnyák bivaly, —
bosnyák növendékmarha. Származási hely szerint:
2054 magyar marha, 472 bosnyák marha.

Miután a vásár — egy csapatban megállapi-
tott szájjafás miatt — kivételre korlátozott, ennél-
fogva a felhajtás több volt, mint a szükségletnek
megfelelt volna, miért is az üzlet ismétlően lany-
hán folyt le. — Az egységi árak újabb 1—2 ko-
ronával csökkentek. — Körülbelül 100 darab
eladatlanul maradt.

Következő árak jegyeztettek métermázsánként
előszuliban levonás nélkül:

Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 80.—
86.— koronáig, kivételesen —.90.— koronáig,
középmínőségű 70.—78.— koronáig, silány
minőségű 58.—66.— K.-ig. Tarka hizott ökör
legjobb minőségű 84—92 koronáig, kivételesen
— fill, középmínőségű 70—80 koronáig, silány
60.—66.— koronáig. Magyar paraszt ökör leg-

10.000 koronát

annak

ki bizonyítja, hogy a mérge-

nélküli

JANOL

nem a legkitűnőbb irtószert poloskák, sváb-
bogarak rovarok, patkányo, egereknek stb.
Ara 1/2 kilogr. csomagban 2.— korona.
Kapható: Az összes kereskedőknél, vagy
pedig a vegyészeti gyárban

Franz Scherhag, vegyésznel

Wien, XIV. Mariahilferstrasse 202. szám.

TELEFON 6421.

jobb minőségű... koronáig, középminőségű 62.—72.— koronáig, silány 52.—50.— koronáig. — Boszniai ökör, legjobb minőségű — koronáig, középminőségű 62.—72 koronáig, silányabb minőségű 50.—58.— koronáig, kivételesen — koronáig, Magyar tehén legjobb minőségű 66.—72.— koronáig, kivételesen — koronáig, középminőségű 58.—64.— koronáig, silányabb minőségű 50.—54.— koronáig. Tarka tehén legjobb minőségű 76.—82.— koronáig, kivételesen — koronáig, középminőségű 60.—72.— koronáig, silányabb minőségű 52.—58.— koronáig. Bika legjobb minőségű 72.—82.— koronáig, kivételesen — koronáig, középminőségű 64.—70.— koronáig, silányabb minőségű 52.—60.— koronáig. Bivaly legjobb minőségű 52.—56.— koronáig, kivételesen — koronáig, középminőségű 46.—50.— koronáig, silányabb minőségű 40.—44.— koronáig. Kicsontozni való marha — koronáig. Növendékmарha — koronáig. Mind 100 kilónként élősulyban.

Birkavásár. (1907. szeptember 11.) Felhajtott: 545 darab birka. A vásár nagyon lanyha irányzat mellett folyt le. Az árak — fillérel csökkentek. Következő árak jegyeztettek: (levonás nélkül.) Hizott ürü (nyírott) kilónként, élősulyban, legjobb minőségű 56.—59.— koronáig. Középmínőségű 50.—54.— koronáig. Anya birka legjobb minőségű — koronáig, közép minőségű 43.—46.— koronáig. Kosokért legjobb minőségű — koronáig.

Borjuvásár.

Budapest, szeptember 12. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 362 darab élő borjút. Az irányzat lanyha volt, az árak azonban nem változtak. Fizettek elsőrendű élő borjuért 96—106 fillért, kivételesen 110—116 fillért, középmínőségűt 84—94 fillért, harmadrendűt 70—82 fillért kilónként.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, szeptember 12-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg ne-

héz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felül sulyban) 135—136 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 136—137 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 137—138 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig.

Sertéltételek: 1907. évi szeptember 10. napján volt készlet 37819 drb., 1907 szept. hó 11-én felhajtott 250 darab, 1907 szeptember 11. napján elszállított 176 darab, 1907 szept. 12. napjára maradt készletben 37893 drb. A hizott sertésizlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, szept. 12. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 336 darab sertés, 19 darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 873 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 1209 darab sertés, 19 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 976 darab sertés, 19 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 233 darab sertés, — darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül 108—110 fillér, II. rendű 280 kg-tól 350 kg-ig 100—104 fillér, ételsulylevonással 124—129 fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül fillérig, ételsulylevonással 134—140 fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig — korona, ételsulylevonással 133—140 fillérig, könnyű 220 kg-ig 84 — korona, ételsulylevonással 136—140 fillérig. Belföldi süldő 84 — korona. Horvát süldő 110—112 korona. Malacz — korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősulyban értendők.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Szeptember 12. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Hatiegán Emil hidalmási járásbírói aljegyzőt a bánffyhyunadi járásbíróshoz jegyzővé, dr. Balassa Gusztáv pestvidéki törvénzségi joggyakornokot a pestvidéki, Szeredy Dezső egri törvénzségi joggyakornokot az egri, Kun Elemér zilahi törvénzségi joggyakornokot a szatmárnémeti törvénzsékhöz, Pati Nagy Sándor pestvidéki törvénzségi joggyakornokot a sárbogárdi járásbíróshoz, Folkusházy Sándor nagybecskereki járásbírósi joggyakornokot a nagybecskereki törvénzsékhöz, Tempich Jakab szatmárnémeti járásbírósi joggyakornokot a szatmárnémeti, Imreh Sándor brassói törvénzségi joggyakornokot a bánffyhyunadi, Makáry Vilmos kecskeméti törvénzségi joggyakornokot a csurgói, Szopos Gáspár székelyudvarhelyi törvénzségi joggyakornokot az abrudbányai, Koch Béla besztercebányai törvénzségi joggyakornokot a turóczi járásbíróshoz, Vég Sándor monori járásbírósi joggyakornokot a gyulafehérvári törvénzsékhöz, Márton Sándor csikszereadi törvénzségi joggyakornokot a csikszentmártoni járásbíróshoz, Farkas István kassai törvénzségi joggyakornokot a gyulai, Dezső Zsigmond dévai törvénzségi joggyakornokot a dévai, dr. Huszár Sándor szombathelyi törvénzségi joggyakornokot a soproni, Dacics Lyubomir temeskubinai járásbírósi joggyakornokot a lugosi, dr. Lajos Odön erzsébetvárosi törvénzségi joggyakornokot az erzsébetvárosi törvénzsékhöz aljegyzőkké, Popelka István budapesti I—III. kerületi, Entresz Leo vasvári és Deák Imre kováznai járásbírósi telekkönyvezetőket, jelenlegi alkalmazásuk helyén, a IX. fizetési osztályba sorozott telekkönyvezetőkké, Graf Nándor igazságügyminiszteri számvizsgálót a hatari országos közvetítő-intézet igazgatójává; a közoktatásügyi miniszter Hauschka Márton banjalukai főreáliskolai okleveles rendes tanárt az újidéki kat. főgimnáziumhoz rendes tanárrá, özv. Szentkirályi Józsefné szül. Marozsi Róza állandó helyettes kisdévodónót a kiskunorozsmai állami kisdévodóhoz kisdévodónóvé; a lugosi törvénzsék elnöke Hajdu József cs. és kir. 31. hadosztály tüzérezredbeli igazolvánnyal bíró ezredtrombitást a lugosi törvénzsékhöz III. osztályú hivatalosolgávé; és a tordai pénzügyigazgatóság a pénzügyigazgatóságnál fűresdesben volt hivatalosolgái állásra Faragó Sándor pénzügyigazgatósági kiegészítő szolgát nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Hlavathy Béla nagyváradai törvénzségi aljegyzőt a máramaroszi törvénzsékhöz; a vallás- és közoktatásügyi miniszter

Table with multiple columns: Buza (100 kg, 50 kg), Egyéb gabonafélék (Rozs, Árpa, Zab, Tengeri), Burgonya (Fehér, Rózsás, Sárga), Faj (Különböző termények), and other agricultural products with prices in fillers and crowns.

Table with columns: Államadósság közzététel, Záloglevelek, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, and Különböző vállalatok. Lists various financial and industrial entities with their respective values.

Table with columns: Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, and Pénzjegyek. Lists bank shares, savings banks, insurance companies, steam mills, and banknotes with their market values.

Péntek, szeptember 13.

Polgár Gyula aradi állami főreálisk. rendes tanárt az aradi kir. kat. gimnáziumhoz, Mihálik Gyula kaposvári állami főgimnáziumi rendes tanárt a szentgotthárdi állami főgimnáziumhoz és Cseley József szentgotthárdi állami főgimnáziumi rendes tanárt a kaposvári állami főgimnáziumhoz helyezte át.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Schwarcz Zoltán selmeczbányai lakos Kátaira, Brezina Károly oroszlanyi lakos Demeterre, Lichtig Salamon tiszabői lakos Lukácsra, Klein Emil budapesti lakos Majorra, kiskoru Epstein Károly budapesti lakos Erdeire, Landauer Berthold budapesti lakos, valamint Sámuel és Stefánia nevű kiskoru gyermekei Lányira és Róth Adolf Károly liverpooli lakos családi nevének Sztatényire kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. Pancsova th. város városánál I. oszt. adóügyi állásra szeptember hó 22-ig; — a székesfőváros törvényhatóságánál kerületi előjárói, Meregyn (Kolozs m.) postáigényköi állásra 2 hét és Versecz th. város rendőrkapitányságnál közrendőri állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1907. szeptember 12-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánk időjárásában lényeges változás nem történt. A hőmérséklet maximuma: Fiumében 25 C° és minimuma: Arvaváralján: 1 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban változás nem várható.

Allomás	Legmagasabb hőmérséklet 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Levegő hőmérséklet mag.	Hőmérséklet talaj.
A.-Szlátina	70.7	7.5	NE	8	0	21
Ungvár	69.9	9.5	N	4	0	22
Késmárk	72.5	6.4				19
Losonc	70.7	9.8	NNE	1	0	20
Ózvalia	70.2	9.8				23
Budapest	70.2	12.5	N	1	0	21
Herény	70.3	9.0				21
Keszthely	70.1	14.0				22
Pécs	70.6	12.2				21
Zágráb	69.7	16.0				16
Fiume	67.7	17.7	N	2	0	25
Szeged	70.0	12.9	NE	0	0	22
Tomosvár	71.0	9.6	NE	1	0	21
Nagyvárad	69.5	11.1	E	0	0	19
Kolozsvar	70.5	8.8				20
Nagyzeben	71.5	7.0	NE	2	0	20
Szatmár	—	11.0	N	1	0	20
Eger	—	11.0	N	1	0	18
Arvaváralja	—	4.8	N	1	0	7
Selmeczbánya	—	10.6	N	2	0	9
Komárom	—	11.2	E	1	0	8
Magyar-Órász	—	9.7	E	1	0	24
Sopron	—	6.9	NE	1	0	24
Pécs	—	11.4	NE	1	0	25
Győr	—	18.4	W	1	0	17
Órsháza	—	12.6	NE	1	1	21
Debrecen	—	12.3	NE	1	1	21
Kecskemét	—	—	—	—	—	—
Órsháza	—	—	—	—	—	—
Arad	—	11.9	E	1	1	21
Zsombolya	—	10.3	E	2	0	22
Versecz	—	15.9	—	—	—	24
Orsova	—	11.4	—	—	—	23

VIZÁLLÁS.

szeptember 12 szeptember 11. szeptember 12. szeptember 11

	m e t e r		m e t e r
Ján	Shárding 1.48 1.53	Tisza	M.-Sziget 0.22 0.19
Duna	Paseau 2.40 2.58		Tekeháza 0.07 0.12
	Linz 0.20 0.11		V.-Námén 0.11 0.82
	Bács 0.05 0.28		Fokai 0.80 0.12
	Pozsony 1.85 2.18		Piazzafireo 0.06 0.18
	Komárom 3.12 2.36		Szolnok 0.10 0.28
	Budapest 2.82 2.96		Songrád 0.30 1.87
	Paks 2.46 2.38		Szeged 0.08 0.14
	Mohács 8.83 3.07		L.-Bocsa 2.01 1.38
	Gombos 0.11 3.84		Titai 0.82 0.80
	Ufvidék 2.40 2.21	Óndava	Hoór 0.32 0.32
	Pancsova 0.99 0.88	Tapoly	Bárta 1.88 0.11
	Orsova 1.43 1.36	Sodrog	Ladmóc 1.88 1.35
Morva	Morvafalu 0.88 0.88	Sala	Zsolna 0.80 0.90
Vág	Zsolna 0.88 0.49	Hernád	H.-Námet 0.80 0.90
	Trencsén 0.78 0.87	Berettyó	Margitta 0.18 0.01
Eába	Szt.-Gotthárd 0.84 0.84		B.-Ufalva 0.23 0.25
	Sárrát 0.10 0.61	Körös	Caucsa 0.28 0.29
	Győr 2.51 2.59		N.-Várad 0.22 0.20
Dráva	Varasd 1.75 1.78		Bolányos 0.20 0.22
	Zákány 0.10 0.10		Tenke 0.80 0.21
	Barcs 0.52 0.60		Gurahony 0.28 0.28
	Eszék 1.84 1.88		Borosjenő 0.40 0.40
Mara	M.-Szercs 0.62 0.68		Békes 0.42 0.36
Száva	Zágráb 0.11 0.02	Maros	Gyoma 0.81 0.26
	Sziszek 0.27 0.18		Gy.-Fehérvár 0.80 0.80
	Mitrovicza 0.11 0.16		0.11 0.14
Szamos	Décs 0.58 0.71		Branyicska 1.22 1.22
	Szatmár 0.06 0.14		Soborsán 0.22 0.28
	Latorca 0.88 0.88	Temes	Arad 0.40 0.40
	Laborca 0.14 0.14	Béga	Makó 0.04 0.02
	Homonna 0.20 0.24		Kiszató 0.52 0.57
Üng	Pereszty 0.11 0.11		Tomosvár 0.74 0.64
			Beoskerék 0.70 0.70

Nyugdíjasok és állami tisztviselők Pénzkölcsönt
 legszolidabb alapon, rövid idő alatt minden előleges költségek nélkül kaphatnak, állami, megyei, városi tisztviselők és bármely állásban volt nyugdíjasok 5-40 évig terjedő időre.
FISCHER SÁNDOR
 bankbizományos
 Budapest, VII., ker. Rákocsi-ut 80 szám.

BOGYETÉRTÉS

PADLÓ-BEERESZTÉST
 lakás- és ablak-tisztítást elvéllal

LÉVAI E., Lipót-körut 25/e.

Most jelent meg:

Az 1836—1906. évi

érvényben levő és leggyakrabban szükséges

Országgyűlési Törvénycikkek
Betűrendes Tárgymutatója

a vonatkozólag történt hatályon kívüli helyezések, változtatások, helyettesítések, módosítások és kiegészítésekkel.

Szerkesztette

GYÓRFFY ISTVÁN.

Jődik javított és bővített kiadás.

Ara 2 korona.

Kapható

LAMPEL R. könyvkereskedése
 (Wodianer F. és Fial) r. t. kiadásában
 Budapest, VI., Andrassy-út 21. szám.

Magyar királyi államvasutak.

193141

Pályázati felhívás.

A magyar királyi államvasutak nyugdíjintézetének tulajdonát képező bérházakban szükséges

- a) kömüves javítás,
- b) bádógos munkák végzésére nyilvános árlejtést hirdetünk.

A feltételeket tartalmazó ajánlati ív és a költségcsatítások a rendes hivatalos órákban a magyar királyi államvasutak igazgatóságának Alc ügyosztályában (Andrassy-ut 73., földszint 26. ajtó) kaphatók.

A feltételeknek megfelelően kitöltött és sajátkezűleg aláírt ajánlat egy koronás, a melléklete képező költségvetések ivenként 30 fillérrel ellátott papírral ellátva, legkésőbb szeptember hó 27-én, déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak igazgatóságának Alc ügyosztályában nyújtandók. A lejegyzett ajánlatok: „Ajánlat a magyar kir. államvasutak nyugdíjintézet tulajdonát képező bérházakban végzendő javítási munkák” címmel látnak el. Az ajánlatok ugyancsak szeptember hó 27-én fognak nyilvánosan felpontatni.

Az ajánlatok csakis egyes munkanemekre adhatók be.

- A bánatpénz a) kömüvesmunkákra 250 kor; b) a bádógosmunkákra 400 koronában állapított meg. Ezek a bánatpénzek legkésőbb az ajánlati tárgyvalást megelőző napon, tehát f. é. szeptember hó 26-án déli 12 óráig készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban a magyar kir. államvasutak főigazgatójánál (Andrassy-ut 75. sz. földszint) teendőek le. A letéti jegy az ajánlatokhoz nem csatolandó.

Bánatpénz nélkül, elégtelen bánatpénzzel, vagy elkésve benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módokatoknak betartásával állítatnak ki, végre, amelyeken vakarások vagy javítások fordulnak elő, figyelembe nem vétetnek.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok felett szabadon dönthessen.

Budapest, 1907 szeptember hó 11.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága.

(Utányomás nem díjazatik.)

Ki nyeri el Beketov

8000 koronás díját

birkózóversenyen?

Erre a látszólag fogas kérdésre rendkívül könnyen lehet válaszolni, mert mindenki tudja, hogy az a mester fog győzni, aki a birkózás előtt bedörzsölteti magát az

Alföldi

sósorszeszeszel

- Mert erősebb lesz,
- Mert ruganyos lesz,
- Mert kitartó lesz,
- Mert fáradhatatlan lesz,
- Mert hajlékony lesz,
- Mert aczéllimbal lesznek,
- S mert legyőzhetetlenné teszi az

+ sósorszeszeszel való bedörzsölés,

- Ha megzuza magát,
- Ha megrándít a karja,
- Ha megdagadt az izma,
- Ha kitartóan akar sportolni.

egy használja este, reggel az

Alföldi -|-sósorszeszeszt,

melyből 40 fillérért küld egy óriási próbaidővel a főraktár,

Lederer, Magyar Király' gyógytára

V. ker., Marokkói-utca 2. szám.

Az Alföldi fehékeresztes sósorszeszesz egyedüli gyártója a

Első

Alföldi Cognacgyár
 részvénytársaság
Kecskeméten.

Ő cs. és kir. fensége JOZSEF főherceg kamarai szállítója.

Postán utányeremel vagy a pénz előzetes beutalása után.

Óriási próbaidővel csak 40 fillér.

S Z I N H Á Z A K.
Péntek, 1907. szeptember 13-án.
Nemzeti színház Népszínház Vig-Opera

Cyrano de Bergerac.
Dráma 5 felvonásban. Irtá: Rostand
Edmond. Fordította: Abrányi Emil.
Cyrano de Bergerac Pethes
Christian Bergei
Guiche gróf Odry
Ragueneau Rósahegyi
Le Brot Mihályfi
Carbou Szao-vai
Lignère Náday
Valvert Dezső
Jollerose Molnár
Bedelet Gyvona
Nulgy Bónis
Crissaille Pali
Kezdeté 7 óraker

M. Kir. Operaház
Zárva

Vigszínház

Nincs elvámolni valója?
Bohózat három felvonásban. Irták
Vaber Pierre és Hennequin Maurice.
Fordította Góth Sándor.

De Trivolta Róbert Góth
Dupont Tihanyi
Frontignac Szerényi
Couzan Hegedűs
Kisarányórem Sarkadi
Zsó Kornai B.
Paulette Komlóssy J.
Dupontné Kiss I.
Kezdeté fél 8 óraker

Főv. nyári színház

A csöppség.
Vígjáték 3 felvonásban.
Kezdeté fél 8 óraker

„APOLLO”-SZÍNHÁZ
Telefon 98-89.

Pan-amerikai kiállítás Bufalóban. Áldozat az édes anyáért. Örökéletű macska. Nászut a Niagarához. Egy amerikai város látványosságai.

Hadihajó vízrebocsátása.
A palakó bányászása és feldolgozása iparicélokra.
Kezdeté fél 6 óraker.

Zárva

Király színház

A vig Nibelungok.
Operett 3 felv. Irtá: Rídeanus.
Ford. Mórei Adolf, zenéjét szerzette Straus Oszkár.

Gunther Rátkai
Ute, a mamája Erdei B.
Dankwart, a papája Császár
Volker, a hős Thorma
Giselher, lovag Császáré
Kriemhild Harmat L.
Hazon Námeth
Siegrind Könyvi
Brunhilda Szontgyörgy
Kezdeté fél 8 óraker

Magyar színház

A vig özvegy.
Operette 3 felvonásban. Irták
Leon és Stein. Zenéjét szerzette
Lohár Károly.

Zóta Paph
Valócienne Ballerai
Danilovics gróf Ráthonyi
Gyvari Hanna Kürty K.
Rosillon Camil Pálfi B.
Bogdanovics Abonyi
Sylviane Tallian A.
Praskovia Orfoly F.
Kromow Kóváry
Olga a feleség Szontgyörgy
Raul de St Bricho Bezerédi
Kezdeté fél 8 óraker

Városligeti Nyári Színház

Manó.
Képek bohózat 3 felvonásban.
Irtá Hervay Frigyes.

Lenke Tóth I.
Olga Kóváry J.
Hajcsi Virág
Lili Fehér
Palkány Manó Ferenczy
Rózsabérki Láng E.
Zerói Gabányi L.
Ervin Nángori
Kezdeté fél 8 óraker

Uránia színház

Shakespeare.
Kezdeté fél 8 óraker

Nászajándékok
jubileumra díszításvak, evő-
eszközök, műipari c z i k k e k

részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN
művészi ékszerterelepen
Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.
Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.
Javításokra és vidéki megrendelésekre kü-
lönös gondot fordítva.

FOLIES CAPRICE.
RÉVAY-UTCZA 18.
Igazgatók: LEITNER és KELETI. Rendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/29 óraker.

Ujdonság! Ma és mindennap 11 óraker. Ujdonság!
Die lästige Witwe.
Bohózat írta: Satyr.
Ezt megelőzi fél 10 óraker

A képviselő ur.
Bohózat írta: Kortcs.
Továbbá: Trebitsch Sándor, Werner Manó és Baura
Emil urak új szöve számaikkal.

Nappali pönztár 9-11-g és délután 3-6 óráig.
Az 1-es emeleti Casinó ee Paris megnyílt. Kezdeté
fél 12 óraker, többek közt a 7 híros Postillonok
valamint spanyol és francia különlegességek fellépte.

A vig özvegy
20,000,000 koronájánál
többet ér egy szép, úde arc, melyet biztosan csak
ROGATSY-féle magyar
Pipere-Borax

Állandó használata mellett lehet elérni.
Egy kevés vízbe hintve eltávolítja a ráncokat, bő-
rárdákat, himlőhelyet, a rozkiütést, májfolto,
pörsenést, pattanást, mitesszert stb.
Testet ápolva hamvas, úde és ruganyos lesz rövid hasz-
nát után.
Test-, lábizzadást és szájbizt megszünteti.
Szemgyuladást, torokfájást és sebesedést gyógyít
Fogai vakító fehérek lesznek és megóvjva fog-
kötő.
Gyermekápolásnál a kipállást behegeszti és a
testet edzi.
Nyaralásnál a talajvizet fertőtleníti és puhítja
Háztartásban a fehérneműt fehériti, a vasa-
lásnál fényesíti.
Konyhaedényt, aranyat, ezüstöt és egyéb
fémeket ragyogóvá változtatja.

Egy doboz ára 30 és 75 fillér.
Próbadoboz 15 fillér.
Minden 100-ik dobozban egy ezüst kanál és
minden ezredikben egy arany kanál van.
Pipereborax-crém 1 K. Pipereborax-szappan 80 fill.
Kapható minden gyógyszárban, drogeriában és fűszer-
üzletben. — Készítéi:

Rogátsy Kálmán droguista
Budapest, VII., Rákóczi-ut 110.
Csak Rogátsy névvel valódi! Magyar ipar!

A világ legjobb
sérvkötőit, haskötőit, mullábat stb.
készít a külföldi első spe-
cialistánál tanulmányozott
orvosi működszerés
Vitaris Béla
Budapest, Rákóczi-ut 86. szám.
Nem üzlet. Bent az udvarban Üdsz. 5.

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Uj műsor.
SEVERUS SCHAEFER
a zsonglörök legkiválóbbja.
HARRY LICKSON
csodálatos kutya idomítása.
HANS HAUSER
a hírneves müncheni humorista.
LES STAR BELL
francia duettisták.
Sisters Dejo. Mozarabur, Hampton
és Baumann.
Továbbá:
12 attrakció
Az előadás kezdete esti 8 óraker.
A télikerben reggeli 5 óráig **VÖRÖS ELEK** cigányzene
karr hangverseny.

Varieté-Színház
ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.
A díszesen átalakított helyiségben naponta rendkívül vál-
tozatos elsőrendű attrakciókból álló fényes

Uj szeptemberi műsor.
— Az előadás kezdete este 8 óraker. —
A télikerthen éjjeli 12 órától reggeli 8 óráig
NAGY BALL MABILE
elsőrendű táncművésznők felléptével.
A télikerthen reggeli 5 óráig **HEGEDŰS GYULA** elsőrendű orgány-
zenésara hangverseny.

Szabadalom értékesítés.
Van Steenkiste Constant iparos Wevelghemben és Legrand
Lucien iparos Anversben a 33077. számú és

«Eljárás rostos növényeknek gyor-
sított mesterséges áztatására»
című magyar szabadalom tulajdonosai magyar szabadal-
muk gyakorlatbavétele céljából magyar gyárosokkal osz-
szeköttetést keresnek. A szabadalom tulajdonosai hajlandók
szabadalmukat esetleg el is adni, gyártási engedélyeket
adni, vagy más a szabadalom kivételére vonatkozó megfe-
lelő javaslatokat elfogadni. Bővebb felvilágosítással szolgál
a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat, Pásztor czég, Buda-
pest, VII., Erzsébet-körút 17. szám.

ZÉRO Tisztaság, egészség!
Szab. higiénikus
klozetvatta.

Végbél
Aranyér
Czukorbetegeknek
Gyermekágyasoknak
Csecsemőknek
nőlközhetően.

Minden tisztaságot
rető embernek feltétlen
szükséges a „Zéro”
használata mert abszolút
tisztá és kellemes
érzést nyer általa.

Megátol minden horzsolást és infektiót.
Használatban olcsóbb a papírnál!
Kapható mindenütt:
Zéró szab. vattaárugyár Rpest.
TEL. FON 87-62.

Egyenruhák
és egyenruházati cikkek.
elegáns és jutányos
kivitelben

Polgári ruhák
BLUM SÁNDOR
perzsa császári, szerb királyi és orosz császári nagy
hercegi udvari szállítónál,
Budapest, IV., Váci-utca 15. szám.

HETI MŰSOR.

Szeptember	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király-Színház	Főváros. nyári Színház (Budai Színház)	Magyar Színház	Városligeti Nyári Színház	Uránia
14 Szombat	Mary Ann	—	Bernat	A vig Nibelungok	Faust	A vig özvegy	—	—
15 Vasárnap	d. u. este Rosenkranz es Guldenstern Kaméllás hölgy	—	Bernat Nincs elvámolni valója?	Göte Gabor Budapestön A vig Nibelungok	Bob hercege Hajduk hadnagya	A vig özvegy A vig özvegy	—	Rendnek muszáj Jenni Shakespeare

Singer és Wolfner kiadása Tátrakalauz
 (1905) Utmutató a Magas-Tátrába s a Tátravidéki Püredébe. A Magyarországi Kárpátgyógyászat közreműködésével szerkesztette Dr. Szontágh Miklós kir. tanácsos. A szerző halála után átnézte Dr. Jármay László Térképpel. 3 kiadás. Ara köve 3 kor. A Kassa-óderbergi-vasút személyszállító vonataink zsebmenetrendje. Rövid utmutatóval a Tátrába. Érvényes 1907 május 1-től. Ara 12 fillér. Kapható a K. O. V. összes állomásain, ugyszintén minden könyvkereskedésben.

Csekély havi részletfizetésre

HEGEDÜK **Ónműködő és forgatható hangszerek.** **Valódi Párisi**

Felette mérsékelt árakon. **GRAMMOPHONOK**

AUFRECHT és GOLDSOMIED
 Budapest, VI. kerület, Andrássy-ut 17. szám.

Magyar királyi államvasutak üzletvezetőség Miskolcz.
 27312 szám. 907.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak miskolczi üzletvezetősége Zólyom állomás fűtőházi telepén előállítandó következő magas építményi munkákra nyilvános verseny-tárgyalást hirdet.

- 200 m² tartányú Intze-féle víztoronyra.
- Géplázra s vele kapcsolatos szivattyúöri lakásra, szénraktárra és raktárhelyiségre.

A tervek, az ajánlati költségvetések, valamint az ajánlati minta, a pályázati feltételek, nemkülönböztetve az építési szerződés tervezete Miskolczon, a magyar királyi államvasutak üzletvezetőség építési és pályafenntartási osztályában (Szemere-utca 29. sz. I. emelet), valamint a zólyomi osztálymérnökség irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A jogérvényesen kiállított ajánlatok legkésőbb 1907. évi szeptember hó 24-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség titkárságánál (Szemere-utca 29. sz. I. emelet) nyújtandó be lepecsételt boríték alatt.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit iventkint 30 filléres bélyeggel ellátva, összefűzve, lepecsételve és következő felirattal kell benyújtani: „Ajánlat a zólyomi fűtőházi telepen előállítandó magas építményi munkákra.”

Csakis a költségvetésben foglalt összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vételni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1907. évi szeptember hó 23-án déli 12 óráig 1800, azaz egyezernyolczszáz korona bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak miskolczi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban letenni.

Az értékpapírok a budapesti, illetve a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebbi árfolyam szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadhatnak el.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le.

Posta után beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Ugy az ajánlatban, mint a költségvetésekben előforduló egységárak és végösszegek számmal és betűvel irandók ki.

Az ajánlat és mellékleteinek aláírása két tanu előttemezése mellett történjék.

Szóban forgó munkákra csakis magyar állampolgárok pályázhatnak.

Kijelentetik egyszersmind, hogy a munkákat kivételével megbízott vállalkozó sem díjmentes utazásra, sem pedig a felhasználandó anyagok szállításánál díjkezdve nem igényt nem tarthat.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot a magyar királyi államvasutak miskolczi üzletvezetősége magának tartja fenn.

Ajánlattevők a pályázat eredményéről, illetve ajánlatuk el- vagy el nem fogadásáról a pályázat határidejének lejáratát után két hét alatt értesíttetni és letett bánatpénzeik kiszolgáltatni fognak.

Miskolcz, 1907. évi szeptember hó 9-én.

Az üzletvezetőség.
 (Utánnomás nem díjaztatik.)

Fontos kézikönyv németajkuak számára

GYAKORLATI MAGYAR NYELVKÖNYV

A magyarul tanálni óhajtok használatára írta: **Lád Károly**
 Ara bekötve 1 K 20 f. Kapható az Athenaeum r. társulat kiadóhivatalában, Budapest, VII. ker., Rákóczi-út 54., valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Ajtók, Ablakok,
 vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wioner A. utódánál
 BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. TELEFON 62-80.

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsóválaszték.

MÜLLER J. L.-féle

Szalicil-szájviz és fogpor

Használata eltávolít minden fogfájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását s a kellemetlen szájbűzt. — Egy üveg szájviz ára 40 krajczár, 80 krajczár. nagyobb üveg 1 forint 80 krajczár és 2 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

szaliczil vízzel használva nemcsak hófehérvé teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségektől tovább terjedését is meggátolja. Doboza 80 krajczár és 1 forint 80 krajczár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép

darabja 35 krajczár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden főt elsorolt készítmények orvosi utasítás után készülnek.

MÜLLER J. L.
 es. és kir. udvari illatszerek és pipere-csappan gyárosnál.
 Budapest, IV., Koronaheczeg-ut, 2. Az országban mindenütt kapható.

ISKOLAKÖNYVEK

BUDAPEST SZÉKES-FÓVÁROS S A VIDÉK ÖSSZES ISKOLAI SZÁMÁRA KAPHATÓK.

Gimnáziumi, iskolai, felsőbb leányiskolai, polgári fiu- és leányiskolai, kereskedelmi iskolai épen úgy, mint elemi iskolai stb., stb.

SINGER és WOLFNER
 könyvkereskedésében
 Budapest, VI., Andrássy-ut 10. sz.

BIZTOS
 gyógyulást keresőknek
 kik bármily nemi betegségben szenvednek

mint húgyvese és hólyagbajok, húgyvesesülkötök, vizelet savasok, éjjeli magömlések, sebék és bujkoros bántalmak (syphilis), az onferiozes utóba alkent fellépő idegbajok, korai férfi- és női elgyengülés, bármily békültség stb. nőknél fehérvérnyás, méh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymódot ajánlunk

Dr. Garai Antal
 v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírt és a legregibb 88 évi fennálló rendelés intőzetét
 Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.
 Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgyvese és hólyag bajok vizsgálatá villamos húgyvese-útköz segítségével.
 Vidékiek levelekre kimerítő választ és szakszerű tanácsot nyernek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titkártaás biztosítva.
 Nőknek külön váróterem.

Szép mell
 nyerhető két hónap alatt a **Pilules orientales**

(keleti pilulák) használatára. Ezek a keblet fejleszti, szilárdítják, női helyreállítják, s a női melnek szép formát kölcsönöznek, az egészség minden ártalma nélkül. Arzenikus és egyéb szavatolunk. Orvosi tekintélyek és a szerk. Diszkret szótkülde. Egy doboz használati utasítással kor. 6.45 Útánvétel kor. 6.75.

J. RAYE gyógyszerész PÁRIS.
 Budapest: Török I. gyógyszerértára Király-utca 12.

Midennemű férfi és női nemi betegségek
 ugyszintén vér-, bőr-, idegbajok, bujakor (Syphilis és férfigyengőség impotentia) alapos gyógyítására legjobban ajánljuk

DR. KAJDACSY
 v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos
 rendelés-intőzetét
 Budapest, VI., Andrássy-ut 13. sz.
 Rendel 9 óráig 4-ig és este 7-8-ig. — Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. Levél után is biztos elker.

Dr. FÜREDI
 v. kórházi főorvos, katona-, megyei és kir. pénztári főorvos, a medjdic-rend lovagja stb.

Titkos betegségek
 minden neme, impotentia, nemi és női bajok, legképzettebb specialitása, rendel: 9-től 4-ig és este 7-től 8-ig.

BUDAPEST, Kerepesi-ut 60. sz.
 Vegyi és gőrcsöl vizsgálat mellett, levél után is biztos gyógyíker. Mérsékelt díj.

Titkos betegségek
 biztos és lelkiismeretes meggyógyítására óriási tapasztalata folytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR
 egyetemi orvostudor specialitást.

Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a nemi szervek, hólyag vagy idült hurutját, vizeleti nehézségeket, hólyagbaj, fekélyeket, syphilis, ideg- és hágerincsbajt és bármily női betegségeket.

Budapest, IV., Haroly-körút 10. I. emelet.
 Rendel d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.
 Vidékieket levél után is biztos eredménnyel gyógykezelés és gyógyszerrel is gondoskodik. — Nőknek külön váróterem, külön kijárat.

E hirdetés rovathoz minden szöveg szerkesztésének közönséges példányát 4 fillérrel, kompakt példányát 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovathoz minden szöveg szerkesztésének közönséges példányát 4 fillérrel, kompakt példányát 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és ajak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 286

21 éves

polgár-leány, egyetlen gyermek, 100,000 korona készpénzhozománnyal, szerény, jó kedélyű, jelentéktelen testi hibával, nőül menne szolid, hábar vagyontalan úri emberhez. Ajánlatok intézendők: Fides Berlin 18. címre. 26730

Butorvevőknek

megtekintésre ajánlja újszerű felszerelésű és kárpitos aru raktárát melyet kizárólag szigorúan szolid minőségben és jutányos árak mellett árul. Sarkány I. butoriparos, Budapest, VII. Erzsébet-körút 26. Zionpalota, raktár és műhely. 26937

Ugyes,

fiatal takarítónő fővételik lakás és 10 forint fizetés sel Rákóczi-ut 30. II. 5.

Hegyzőllöt

legkiválóbb csemege fajszőlőt 5 kg-os postaszomagonként 3 koronáért, bérmentve utánvét mellett szállít Leinwater Gyula szőlőtelepe, Boroshegy. 26963

Diszkertkedvelők

kérjenek árjegyzéket az első magyar díszfenyőfaiskolától. Tulajdonosa Copony Ede, Körmenden: 120 fajta tűlevelűfák, lombfák, sorfák, díszcserjék és rózsafák kaphatók! 5426

Magánkutató

kényes megfigyeléseket nyomozásokat úgy magán mint családi ügyekben. Adler Rottenbiller-utca 9. Telefon 90-91. 26959

Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyeget kérek. 25465

Fehérvarrást,

hímzést és kelengye elkészítését jutányosan elvállal. Sziv-utca 50. sz. üzlet.

Egyéves önkéntes

részére eladó egy teljesen jókarba levő 24-es vadászönkéntesi egyenruha, igen olcsón. J. Városmajor-u. 4. I. em. 5.

Butor.

Egy hálószoba berendezés keményfából divatos rózsa márvánnyal 160 frt-ért kapható. Beraktározási vállalat (Zöldfa-utca) most Veress Palmé-utca 12.

BUTOR

árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon börtök, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, poraszonyos és egyes darabok; Földes B. VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Csemegezőllöt

legválogatottabb fajokból, ötökös postakosarakban 2.40 fillérért szállít Hrabovszky Lajos szőlőtermelő Endrődön. 5433

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes telkeket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsodyépítésiroda Bpest, Rákóczi-ut 71. 783

Vadászfégyver

2 csövű, hibátlan, Lankaster 15 frt., finom Hammerles és finom Drilling áron a ut. Ugyiszintén fenyképező gépek és látszószószók olcsó áron Radonál, Egyetem tér 5. Kivántra visszaidom a pénzt.

Próbakísasszonyok

ajánljuk ügyes szabónő jó természettel. Szives ajánlatokat „Ugyes” jellegre e lap kiadóhivatalába kér.

Parkettagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait.

Mustot,

mézédeset hektoliterenként 16 frt-ért köcsőshordóban szállít előleg beklüddéssel Szabo XII. Csongrádról.

A Falkogen

tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VIII Rákóczi-tér 2. sz. 25828

Házvezetőül

keresek jobb házból való, általános műveltséggel bíró hajadont vagy gyermektelen özvegyet, ki minden házi dologban s a főzésben is jártas és azokat végezni is hajlandó; egyszerűen feleségem társalgójául is alkalmas. Csáládtagul tekintjük. Külön szobája lesz. Családom a cselédségen kívül csak két tagból áll. Ajánlkozók fizetési igényeiket erkölcsi és egyéb bizonyítványaik kapcsán küldjék ezimemre, Kiskunfélegyházára. Tóth Endre ügyvéd. 27006

Veresáfonyabefőtt

BARTÁ-téle, 5 kilós postakosárúveg 6.-korona FELKA, KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 36972

Csemegezőllöt

m ef vételre keresek. Csak nagyobb tételekre referáltak. Saját személyzetemmel szedetem. Ajánlatokat kér: Lázár József szőlőnevelőkereskedő Nagymaros (Hontmegye.) 5431

Czukrászda,

kávéházal

égyébtele, egy 24000 lakossal bíró városban, jó forrás, egyedülálló, jó hűtőberendezés, teljes felszereléssel, műhelyvel, kávéházi teremmel, 2 elsőrendű szobával, tekeasztal, a város legvirágosabb helyén, a tulajdonos nyugalmában vonulása miatt, ki azt már 28 év óta a birt. átvételével egyúttal 8000 forintért elad. Csak a kiadóhivatalba. 27021

Csemegezőllöt

mézédes nemes fajokat postakosárúvegként 2.40 kor., 100 kgr. 36 kor. Szegfűkörté, csemegealma 2.20, töltelhető paprika, paradicsom, ugorka, turószalád és ananász dinnye 1.80. Házilag főzött baracklekvárnak kilója 2 kor. szállít Szabo XII. Csongrádról.

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap-és államvizsgákra (egyeb tárgyakból is) Kolossyára; Budapestre ugyiszintén államszámvevő tani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium; Budapest, VI. Rózsa-utca 44. III; 8

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossá-Magyar Géza. Telefon 67-47. 26703

Régi

BUTOR-SZALON Budapest, Ferenccsok-törő 3. telómelet. Vétel és eladás polgári, urasági berendezések, keleti szőnyegek, csillárok, tükrök és régiségek. 30% megtakarítás. Telefon 82-13. 26926

Szepességi csemegek

BARTÁ-téle veresáfonya befőtt, málnaszamóca-csipekőgyözt, gomba és huszonzorvoket, pástétomokat alól a FELKA KONZERVGYÁR Felka, Szepesm Kéri. Árjegyzéket.

Allást

és mellékfoglalkozást keresők igen jövedelmező keresetre tehetnek szert törvényileg engedélyezett sorsjegyek eladásával a mely által 10-30 koronáig naponta könnyen kereshetnek. Ajánlatok Budapest: Főpostafiók 237.

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényes kőről-mények miatt eladók; mahagóni hálószoba 180 frt., íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 frt. nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 ágy villany 14 frt. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utczal sarokpince. 26616

Veszek zálogcédulákkal, elzalogosított brilliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket 100,000 koronáig költségmentesen kiváto és a teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella-utca sarkán.

BUTOROK

háló, ebédlő, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések rész-és mahagóni butorok, szőnyegek és függönyök salódi angol börgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265 Kázinycy-utca sarok.

Vigyázzon,

ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle czukor kát 60 fillérért. 721p

Egy fillér

előleg nélkül tanítok biztos sikerrel könyvvitelt, levelezést és kereskedelmi számtant. Polgári és kereskedelmi iskolai tanulók oktatását elvállalom. Feuermann, Aggteleki-u. 15. I. em. 10.

Olcsó szép birtok

Dunántúl 716 magyar hold, gyönyörű vidéken, szép fekvéssel, egy tagba, vasut mellett 12 szobás fastélylyal, parkban, kitünő gazdasági épületekkel, teljes felszereléssel azonnal eladó, hol megmondja a kiadóhivatal. Közvetítők díjaztatnak. 5434

Polgári iskolai

redlikolai, gimnáziumi, kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesítő vizsgákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrovidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészít. Tanár Budapest, Thököly-ut 8. I. em 3. ajtó. 26814

KI a YES-OUI-SI

csakmó lapot megrendeli, jászva minden megrendelés nélkül és anélkül is

angol és franczla

gyelvezet alaposan megtanulhatja előkészítő ár megvédévenként minden kiadásra 3 koroná megrendelésre előford és matrávnyiszámokat küld a kiadóhivatal Budapest, Andrássy-ut 91. szám.

Urasági butor

Eladok és veszek; mahagóni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és emírna szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Allandó nagy lakberendezési kiállítás!

IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fióküzlet nincsen. 26618

Szabadalmazott

és engedélyezett

acetylén

világítási készülék, mely rendkívül hatékony, amely rendkívül hatékony, akár a szobában is felállíthatni meg van engedve. Prospectussal bérmentve szolgál.

KLINGHEBER

FERENCZ

acetylén berendezési vállalat. SIOFOK.

Csemegezőllöt

legnemesebb fajokban, zamatatos finom körtét, változatos legszébb almát 5 kilós postakosárúvegként 3 koronáért szállít Rottmann és Keller szőlőtelepe és kertészete Kiskunhalason.

Férfiak!

Feltétlen gyógyhatást nyújt a párisi világgkiállításán nagy aranyéremmel kitüntetett Dr. Borsodi-féle szabadalmazott villamos szerkezet. Elegendő a szerkezetet a testen hordani, a hátát elmaradhatatlan. Kivántra használt utasítás 60 fillér bélyeg beklüddése ellenében. Központi szétküldési telep: Berger és Társai Dohány-utca 39. 26702

Polgári árkál

Pontos kiszolgálás!

Kitünő szabás!

Videkre mintái kiadók, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.

Zeliszka János

angol ur: szabótérme. BUDAPEST.

Andrássy-ut 56. I. em.

Allandó választék a legdivatosabb angol és bel-földi szövetekből.

3 szó . . .

Egyenruha

Tiller

Budapest.

Stenográfia

Budapest legnagyobb és legkedveltebb gyorsíróiskolája a

„Stenográfia”

országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró és gépiróiskola. — Kereskedelmi szakfanyrak. — VII., Kazinczy-utca 8. I. em. 30. (Össze nem tévesztendő a Kazinczy-utca 3-as szám alatti Stenográfia-féle iskolával).

Modern urasági butorok

alkalmi vétele

és eladása

háló, ebédlő, szalon, uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenccsok-tér 8. sz. szőlő Gyár-utca.

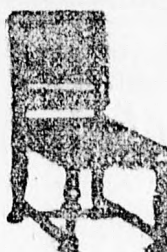
Telefon 14-09.

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-téle, 3 liter 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKA KONZERVGYÁR Felka, Szepesm 26973

Börszekipar

örsszajtolás és börfaragás.

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börszékék és karosszékében, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt szék átalakítása börszékékre olcsó árban. Legolcsóbb börfaragás és állványok.

Urasági

butorokat,

szőnyegeket,

csillárokat

és legelősebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) vesszok és eladok.

Nagy Zsigmond

VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagóni pliszander vagy másfajta háló, ebédlő, uriszoba és szalonbutorokban. Részhálószobák, börgarnitúrák és kárpitosfélekben Perzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból, gáz, villamos stb.-hez. 26597

Az ATHENAEUM r.-társ.

: könyvkiadóhivatalában: (Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. szám) megjelent

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.

Bevezetésül a hivatalos iskolai helyesírás újításai Összeállította SIMONYI ZSIGMOND.

(Ára 20 fillér.)

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.

Összeállította SIMONYI ZSIGMOND.

(Egy lapon, falitábla alakjában.) (Ára 12 fill.)

Kapható a kiadóhivatalban, valamint minden hazai könyvkereskedésben.